2

Ki snadněyšímu čtení

N. w: z. p. = Nalezli wůbec zec prawo
J. M. = Geho Milost
J. = Item
y, = ey
ů = au
í = Spoluhlásky

Twrdé	měkké	
by	b	= bě
k	c-ť	= č
dy	ď d	= ď
g	j	
h	z-ʒ	= ž
ly	l	= li
my	mi	= mě-mi
n	n	= ň
p	p	= p
r	ř	= ř
s	s	= š
t	ť	= tě
w	w	= wě

Nálezowé sněmů Zemských

anebo

Zřízenije zemská.

Historie Lit: české od J. Jungmanna
str. 114 N 201.

Létha božího tisicího pětistého.
Za nayjasnějšího knížete a pana pana
Wladislawa Uherského a českého Krále etc.
a Markgrabí Morawského etc. kterýž jest roz-
množitel pokoje a řádu a práw saudů a spra-
wedlnosti mezi wšemi swými poddanými
a skutečně to chtie a dokonce řiedie aby bo-
hatý i chudý pod jeho milostí pokoje a
saudůw a sprawedliwosti, mohl užíti, a k
tomu aby se mohl každý wystříci a wywarowa-
ti, kteréž pokuty jsau, kdožby pokoje a práw
a saudůw a sprawedliwosti rušitel byl. Ráčil
jest jeho milost powolení dáti panůma
rytířstwu w koruně české aby swa prá-
wa po wšech dskách wyhledáwali a to w
jedny knihy wšecko sepsali a to s pilno-
stí přehlednauc, aby wažili práw swých
aby přičinili nebo ujali a tak jakž od
starodáwna býwalo, A to aby w jedny knihy
složili, a ty knihy aby tisknúti rozkazali.

aby je mohl míti bohatý nebo chudý, kdožby chtěl
aby se tím uměli wšichni zprawiti a wystřehati aby
žádný newěda neupadl w pokutu, pro kterúžby měl čest
ztratiti aneb hrdlo a statek. Tu pak páni a rytieřstwo
(: toho času jako se na hoře píše :) na sněmu obecním s pil-
nosti sú wazili, což w těchto knihách psano stojí. Nay-
prwe, procby měl člowěk čest ztratiti hrdlo anebo statek.
A potom sú to wazili, kterak jest saud zemský w swé
moci a w swé slawě od starodawna i nyní držan byl,
kterýmžto saudem naywětší řad a pokoj w zemi české
zachowán byl. Protož páni a rytířstwo znamenajíc
tím saudem takowý základ řadu a pokoje, kazali
sú wšecky wěci sepsati, kterakby měli bohatí i
chudí při tom saudu se zprawowati, počnúc od
póhonu až do žaloby a po rozsúzení aneb po stan-
ném práwu, kterakby každý mohl swého dosáh-
núti, A skrze by kohokoliwěk zlehčení toho saudu
přicházelo, skrze toho by řád a pokoj rušen byl. A
na to jsú znamenité pokuty dolepsané, kdež se jich
každý wystřehati múž.
A také o saudu králowském komorním, a o menším
saudu zemském. O saudu dworském a o saudu pur-
krabieském Pražského. O těch wšech saudech, jest
s pilnosti zawříno a wáženo kterak se při nich /

každý zachowati má. A také jest to s pilnosti zřízeno a ważeno, kterak na pred panský staw při uřadech zemských a pri soudech, zachowán býti má. A potom staw rytirský při uřadech zemských a při saudech zachowán býti má. A také Pražané a staw městský pokud při swých městských saudech o městskú wěc zachowáni býti mají. A také jest zřízeno o dskách kladěni a we dsky psani. A o zprawách a wedení práwa, a o wšech wěcech, což jest komu ke dskám potřebí, od čeho co placeno býti má od desk, jest to wše položeno zwlaště. A pilně jest to ważeno což se wdow a sirotků dotýče, kterakby ti k swým sprawedlinostem, přihazeti měli. Také jest to s pilnosti ważeno, od panůw i od rycirstwa i od Pražanů i od měst swoleno, kterakby zřízenost po zemi státi měla. Pokud by se při práwích jedni stawowé proti druhým, zachowati měli a zhubcim a zločincům, aby mezi sebú místa nedali, jakožto pak wšecko w nálezích w těchto knihách psáno stojí. Pokud se má při té wěci zachowáwáno býti, Páni rycirstwo tyto knihy k zřízeni a w pořád složeni a k tisknutí wydání a zase přijetí a mezi lidmi rozdaní poručili a swěřili jú toho Petrowi z Sstemberka a na

Listvi, a Zdenkowi z Ssemberka a na Zbiroze z Panůw a Albrechtowi Rendlowi z Aušany Prokuratorowi krále jeho milosti, z wladyk

Jsú pak lištěny tyto knihy w slawném městě Starém Pražském Létha téhož jako swrchu psáno stojí Také i dolišteny jsú téhož létha w sobotu před sw. Máří Magdalénskou :: Královstwí krále jeho milosti, uherského desátého letha :: Českého třidcatého.

Za prawo jest. Kterak w soudu zemském sedají
Naypprwe král jeho milosst má seděti na dusstojen
stwi stolice swé w saudu zemském A mezi nohami
jeho milosti naywyšši purkrabie pražský A po
prawé ruce kralowské Pan z Rozenberka, kteryž
by w soudě seděl. A podle něho naywyšši
Hofmisstr zemský. A trefiloliby se kdy, zeby
zemssky maršalek w saudu sedal, má sedati pod
hofmisstrem zemským a nalewé straně kralow-
ské má seděti naywyšši Komorník zemský; podle
něho naywyšši sudí zemský a potom naywyšši
kancleř zemský a potom na oboji straně
mají páni poletech sedati, jakož obecní
nalez w sobě to šiře ukazuje a osm z wlá-
dyk kteříž sedají w tom saudu po každé
straně po čtyřech, a také po starších seda-
ti mají. A z wladyk z každého kraje nemá
wice sedati nežli jeden w saudu zemském. Než
tito aby tak dosedali jakž sú do těchtož saudu
wsazeni. Než kdyžby král jeho milost w
saudu neseděl, aneb ráčil wstati aneb odjíti:

tehdy purkrabie pražský na místě jeho milosti sedeli má.

Wo saudu. I

We jméno boží a trojice swaté a nerozdílné Amen Wladislaw z boží milosti Král česky, Markrabie Morawský, Lucemburské a slezské Kníže, a Lužic-ský Markrabě. Známo činíme wšem, tak budau-cím jako nynejším, že znamenawše některé ruznice znamenité mezi pany a wládykami w králowstwí našem wzniklé, kteréž to za před-kůw našich z dáwné chwile, i také za nás znamenité překážce jednaní obecného dobrého byli sú, a potomně k zkáze a ke zlému obecnému králowstwí tomuto takowá neswornost přijíti by mohla. I majíce péči ustawičnú o poddanych našich a chtíce rádi aby takowé neswornosti w dobrú jednotu uwedeny byly, kterézby obec-nému dobrému nyní i budaucně překáželi, s po-mocí boží a s powolením wšech panůw, i také wladyk králowstwí našeho českého, tyto arty-kule dole psané ku prawému a k celému konci jsme přiwedli o kteréž na nás oboje strana moc-ně sau prestali: a nyní i budaucně za se i swé

budaucí nám přikli, že se tak podle wyřčení tohoto našeho beze wšeho přerušení zachowali mají. Naypřwé co se osazení saudu zemského dotyče, a naywyšších panských a wladyckých nálezkůw. To takto wyporzidáme a na wěčné časy za prawo ustanowujem, aby wždycky když by se koli. wěk nám a nebo budaucým našim Králům českým saud zemský osaditi událo. W takowém saudě aby byli napřed posazeni uřadníci, kteříž z prawa při saudu zemském seděti mají, totiž to naywyšší purkrabie pražský, naywyšší hofmistr a naywyšší sudí kralowstwí českého a k tomu dwanáct osob z panůw, mužůw k tomu hodnych a na cti zachowalých, a k tomu osm osob z wladyk také hodnych a na cti zachowalých, kteříž by od nás aneb od budaucích nasicto k takowému saudu wybráni byli. A když by panský potaz a wladycký wynášen byti měl; tehdy k wynašení potazu naywyšší sudí kralowstwí českého, nynější i budaucí, má kázati wstáti dwěma z panůw a jednomu z wladyk

A tak S. Aři spolu kteří powolání budú, pan=
ský a wladycky potaz wynésti mají, wšak to
wždycky dskami znamenitě zapsáno ma býti,
že tito dwa z panů a tento z wladyk pansky
a wladycký potaz wynesli: Tak aby po wěčné časy
beze wšeho omylení znamenitie rozdíl byl mezi
stawem panským a stawem wladyckým. Což se pak
dotyče saudu dwora našeho u dworských desk,
to také ustanowujem, aby dole psaným zpusobem
osazowán byl nyní i budúcně. A na tom saudu
aby seděl na místě našem naywyšší sudí dwo
ru našeho po Čechach, pak k tomu páni kte=
říž k tomu jmenowání budú podle toho a s nimi
aby seděli čtyři z wladyk po těmž saudu, a když=
by panský a wladycký potaz wynešen býti měl
tehdy sudí dwora našeho nynejší i budaucí
ma rozkázati dwěma z panúw a jednomu z
wladyk wstáti a kterýmž káže, ti mají
panský a wladycky potaz wynésti, a to také
má znamenitě dskami zapsáno býti, že tito dwa
z panů a tento z wladyk pansky a wladycky potaz

wynesli, aby jeden každý bez omylení w swém stawu panském nebo wladyckém oznámen byl. Což se pak dotýče relací a neboližto poslůw ke dskám to také za práwo nyní i wěčné časy ustanowujem že komužkoliwěk relací my i budaucí naši králowé čeští poručíme, buď z panůw neb z wladyk ktož by byl naše radda přísežná, ten aby mohl poslem ke dskám býti zemským a také dworským a relací od úředníkůw desk obojích s pilností opatrowati mají, ktoby koliwěk relací ke dskám udělal, bylliby z stawu panského, aby tak dskami znamenali, posel ke dskám tento z panůw; pakliby byl z stawu wladyckého, aby bylo zapsáno: Posel tento ke dskám z wladyk.

A protož my Wladislaw král znajíce, že tito prostředkowé, kteréž sme my od dnešního dne po wěčné časy za práwo ustanowili králowstwí našemu českému nejsau k ujmě ani žádnému zlehčení stawu panskému ani wladyckému Ale že mohů nyní i budaucně k obecnému dobrému a k zachowání lásky a swornosti tomuto králowstwí slaužiti, tyto wsecky wěci

swrchu psané listem timto našim utwrzenjem, upewňujem, a pro wěčné časy za práwo ustanowujem tak že strana žádná z panůw ani z wladyk w takowém způsobu přes toto naše zřízení na wice se tahnouli, ani po wěčné časy ani také strana straně toho ujímali nyni a po wěčné časy nemá, kterehožto ustanowení list jeden pod pečeti naši dali sme panom a druhy wladykám A pro wětši pewnost a woli wšech panůw i wladyk na obecnim sněmu kralowstwí našeho kazali sme dskami zapsati toto naše zjednaní a ustanowení. Dán na hradě prazském w středu před swatým Jiřím Léta božjho tisicího čtyřstého osmdesatého sedmého, králowstwí našeho léta šestnactého.

Tento majestát wložen jest we desky z rozkazaní naywyššiho knižete a pána pana Wladislawa českého krále etc, a s powolením panůw a wladyk kralowstwi českého wšech jich s powolením a dobrau woli. Poslowé ke dskám od krale jeho mi losti byli jsú Gindřich z Hradce naywyšši komornik králowstwi českého, Ouťa z Ryzmberka a z Swihowa naywyšši sudí kralowstwi českého, z panůw. A Jan z Raupowa naywyšši pisař kralowstwi českého a hofmistr dworu krále jeho milosti, z wladyk, wyprawujice nadepsané wěti

od jmenowaného pána Krále k tomu psanie zwláště wyslání. Stalo se we středu po sw. Řehoři 1_iij Andree
ff viij

Nalezli za prawo Saudo suchych dnech adwentnich ma minuti, nez půhonowé magj před se jíti, a k nim žadný státi nema a li půhonowé mají teprw o suchých dnech postnich wyswědčowani býti. A li půhonowé k suchým dnom adwentním, mají na před před těmito půhony, kteříž od suchých dní adwentnich k suchým dnům postním, budú na před wyhlašeni. A páni o suchých dnech postních tři neděle pořad súditi mají, lečby při wíc nebylo. A to má tak na budúcí casy státi a trwati

Nalezli wubec za práwo: že páni mají w saud zemský ráno zasedati a súditi wedle staradaw ního obyčeje w prwnich Wáclawa Hyndraka B.iij

Nalezli wubec za práwo: což se křikůw při saudu zemském dotyče, aby z zadu žadnych křikůw neby lo. Pakliby kto kdy křičel, má naň zawoláno býti jménem nemluw tak jednau druhé až do třeti A křičelliby wždy přesto a mluwil, ma do wěže wzat býti, a má den a noc seděti. Pakli by nechtěl do wěže jíti ale day jednu kopu

grošů českých purkrabi hradu pražského A purk
rabí má tu býti a okřikowati aby mlčeli w prwních
Wáclawa Wyndraka G iij
Nalezli wůbec za práwo, což se dotýče cizozemcůw
kteříž k koruně nepřislušejí, aby wšickni před sau
dem zemským, českým jazykem swé pře wedli sami
skrze se neb kohož sobě zjednati mohů (w prwních
Waclawa Wyndraka G iij
Nalezli wůbec za práwo Páni a wladyky na plném
saudu na plném sněmě na tom jsau zůstali a we dsky
pamatné sů zapsati kazali, kdožby koli do sraňkůw
wstúpil když páni saudí, jestoby nebyl zawolán
aneb wedle strany newstupil, ten každy aby jednu kopu
grošů českých dal purkrabi hradu pražského. w
pamatnych T XV
Nalezli za práwo Páni na plném saudu wšem wubec a
Petr z Michalowic a Petr z zwířetic panský potaz
wynesli, aby již wice žadný kral český negleyto
wal, ani gleytowati mohl před saudem zemskym
Panskym saudem Stalo se tela tisicího čtyrsteho šedesá
tého patého iiij Mathie E X X III Též o tom w třetích Watla
wa B X II
Nalezli wůbec za práwo nayjasnejší kníže
a pán pan Wladislaw z boží milosti kral česky
etc:

se pany a wladykami na plném saudu, jakož
Jeronym Šlik z Lažan předstupil před saud zem.
ský a okazal list s majestatem slawné paměti
Zigmunda císaře římského, kteryž někdy Kasparo-
wi Šlikowi, jému a bratřím jého swědčí na obda-
rowání swobod jich, a zwlaště což se saudu dotýče,
w kterémžto majestátu také tento kus znamenitě
jest položen, takto slowo od slowa: Chceme také a
mocí císařskú ustanowujem aby ty a bratří twoji
žádnému o wšem saudu, budto saud náš dworský
neb jiného kteréhožkoli, neb k zemskému obecní.
mu, neb zwlastnímu půhony tažen neb připrawen,
ani w tom saudu potuzen byl ani býti mohl, pro kte-
réžby do koli při bylo, jediné před osobu majesta-
tu našeho, před našimi budoucými králi a císa-
ři římskými, a nebolito poručníky kteřížby na
jich dwořích usazeni byli etc: Tu jeho milost krá-
lowská se pany a wladykami pilně powažiwše,
shledali su že tat milost, což se toho kusu saudu
zemského dotýče není dána než Kasparowi a
bratřím jého. Protož jeho milost i se pany při
wšech obdarowání w tom listu položenych je Šliky
zůstawuje, kteréžby nebyly krijme a škodě

swobod a práw Kralowstwí českého, Kterež sú starší a prwnější nežli jich obdarowání. A poněwadž jeho milosť Kralowská ani jeho milosti předkowé Králowé čeští té swobody jsú neužíwali ani užíwají, by K práwu zemskému státi neměli; Že také též swobody žadnému dati jest jeho milost nemohl, ani mohu proti řadu a swobodám Kralowstwí České ho. Stalo se leta MCDLXXXVI w pátek po přenešení sw: Waclawa w památnych S. F. VIII

Nalezli za práwo wůbec že Ktožby Koliněk požádal pána z Lawic neb wladyku K swé při Když se saudí, má jému dán býti, Kromě uřednikůw, Kteříž w prwním nálezu wyminěni jsau, za ty prošeno nemá býti, ale ten pan neb wladyka, Kteryžby byl wyprošen, powinen jest raditi, něž wůli má mluwiti chceli neb nechati.

Nalezli wůbec za práwo, že žádný z panůw ani z wladyk z saudu zemského, Když jest, Která potřeba, mluwiti nemá než pan sudí aneb Komu pan sudí by poručil, a též K nalezu žádný wstáti nemá, než Komu pan sudí Káže. W tom quaternu trhowém.

Nalezli wubec za práwo páni a wladyky, že žadného Ktož se před saudem zemským saudí, na přátely

podáwati nemají, lečby se cti dotykalo, a toho každého mají na přátely podáwati wyslyšíce při a nebo li po půhonu rozumějíce že se cti dotyče, a neb lečby se strany dobrowolně swolili o kterú při – w kwaternu trhowém.

Nalezli za práwo: že žadný otázek ze soudu zemského nemá činiti leč pan sudí aneb komu by poručil a to má učiniti s raddú i wolí wšech panůw a wladyk z plného saudu, pakli by se o tu otázku w soudu páni a wladyky dělili tehdy na kterú stranu jich wiece bude, při tom má zustáno býti. (w Quaternu trhowém) Léta ZE XCIX, w pátek o suchých dnech adventních

Nalezli wůbec za prawo, že žadný ustního swědomí dáwati nemá před saudem zemským, než učiní přísahu má písař jeho swědomí zapsati a potom čísti komuž toho potřebí by bylo, lečby se strany dobrowolně swolili, že to swědomí má přijato býti bez přísahy, a ustně seznáno než páni úředníci a sudce zemští tak swědčiti mají jakož nalez o tom od starodáwna swědčí w Quaternu trhowém Léta XCIX w pátek o such. dnich adv:

Nalezli nůbec za právo Syn nedielný otce svého není powinen w saudu zemském odporidati z dědictwí otce swého, a také žádný otec z synowých záwad není powinen statkem swým za něto platili dokudž jest otec žiw. Jakož bylo za právo prwe nalezeno – w Quaterm Tertio Zdislai G(B) XVII

Nalezli nubec za právo: Ktoby se saudil koli o dědiny z nich jsa pohnán, a zprawcóm swým nedal umluwy wedle práwa zemského od uradu zemského. A potom by dědiny prasoudil, že jemu zprávce powinen není těch dědin zprawowati. A ten Kdožby dědiny prosoudí nemůž se pro nezprawu na swého zprawci neb na swé zprawce wésti Paklíby jému umluwu dal prwe nežliby se soudil, a zprawce žeby jeho w tom nezastoupil, tehdy by pak i dědiny prosoudil, můž se pro nezprawu wésti Jakož nález o tom w Mistra Victorina Knihách A XXIII.

Nalezli nůbec za právo páni na plném soudu Omyl we dskách jestližeby se stal beze lsti, že páni jich milost a wladyky to budou moci napraviti na plném soudu, jakož prwé bywalo Primo Venceslai Z IX.

Nalezli wubec za prawo když ten saud tak osazen bude, tehdy neywyšši písař zemsky s menšími uředniky má na katedře býti se dskami s swedomím i těnšemi potřebami, ktozby co w nich zapsáno jměl k swému saudu a při, a kdyžby kto při swu wedl mají mu wšečko darmo čisti, než kdyby pře newedl chtělli by sobě co kazati čísti, má od toho platiti jako jiní a pan písař zemský nemá s katedry odcházeti dokudžby páni a wladyky saudu newzdali

Nalezli wůbec za práwo kto z dedictni pohaněti chce ma tento řád zachowati, že ma do Prahy přijeti wedle starodawniho obyčeje, a má jíti na dwůr neywyššiho pisare zemského, tu kdež dsky zemské jsú, kdež uředníci mensi pri nich sedají, a tu najde starostu komorničího, a bude od něho žádati trojího půhonu, a zaplatí od tři půhonůw a co od těch puhonůw má dati to se dále píse a zaplati od těch půhonům jestliže jest půhon před adwentními suchými dny, tehdy powod i pohnany na tu o suchych dnech postnicích státi w pátek rano na hradě pražském k wyhlašení půhonů, w té swětnici, kdež

král se pany a wladykami na saudu sedají, a
tu dostoje půwod wyhlasení swého půhonu, stojí-
li pohnany má sobě porod žalobu we desky wložiti
a písaře desk zemskych mensích prwe nežli jeho
pře k slyšení přijde. A jestliže jeho pře bude před-
se wzata ty suché dni má čekati až na jeho při
zawolají, A když jeho pře přijde a naň zawola-
jí má do sirankůw s přátely wstúpiti a žalobu
kázati řečníku čísti, a wyhráli při ktož po-
hání, má po dwú nedělí zase do Prahy přijeti
ne postupili mu těch dědin které jest wysaudil,
má od starosty žádati komorníka na umluwu,
a starosta má tu umluwu do registr zapsati
a komorníka na tu umluwu poslati. A nepo-
stupili mu po té umluwě, má zase do prahy
po dwú nedělí přijeti k uředníkóm ke deskám
a má žádati zwodu a uředníci mají jej w ty
dědiny zwésti, a ten zwod mají zapsati u
deska nepostupili mu těch dědin které jest
wysaudil po tom zwodu má zase po dwú nedě-
lích do Prahy přijeti k uředníkóm, a má žáda-
ti obranního listu, a uředníci mají mu dáti a
toho listu w paměť u desk zapsati, kterého

dne ten list wyšel jest, a půwod wezma ten
wobranní list, má s ním jíti k purkrabí praž-
skému, a purkrabí pražsky ma s tím wobran-
ním listem na ty dědiny poslati toho, ktož
jest ty dědiny wyhral, a má w skutečné jej
drženi uwésti, pakli by wzdy tomu dědiny ne-
byly postúpeny po tom wobranním listěi ani
po uwedení naywyssího purkrabi, tedy ten
ktoz jest postupili necholěl, odboj jest proti
prawu učinil, a na takowého má napřed
král jeho milost swú moci se wší k trdlu i
stadu jeho hledeti a byloli by potrebí, má
wšečka země na takowého pomoci odbojníka
práwa. - A ten ktoz jest ty dědiny wyhral
ma w skutečni drženi uweden byti králem
a na hore psanú moci, jakoz o tom roz-
sudek w Památnych A XV.
Nalezli wubec za práwo jestli ze kto chce
ze škod z jaké sumy poháněti kromě ze
škod utratnich, ten má pět nedel naymeň
před suchými dni a nebo před swatým
Jeronymem do Prahy přijeti k starostowi
komornickimu jíti a žádati půhonu.

A zaplatí od jednoho půhonu ma státi na tyčasy a na ty roky a w témž mýstě jakož se na hoře o dědictwí píše, než pro každu jinú wec muž každý dwě neděli před suchými dni neb před swatým Jeronymem pohnati, a na ty roky a w témž místě k wyhlašení puhonů i k přewedení, má půwod i pohnaný státi tak jakož se o jiných půhoních na hoře píše Tertio Venčeslai R XII
Nalezli wůbec za práwo: k swědomí můž pohoniti kdy kto chce, coby jemu jediné mohli swědkowé stačiti přijíti aneb přijeti k swědomí.
Nalezli wůbec za práwo jestližeby půwod wyhral při o kterou sumu anebylaby mu we dwú nedělí dána od toho na komž mu je přisauzena, má přijeti k starostowi komorníčímu po dwu neděli po rozsudku, a žádati, a bude mu dán komorník na umluwu. A jestli že mu po té umluwě ta suma we dwú neděli nebude dána, tehdy přijeti má k uředníkóm ke dskám, ma žadati za zwod, a tu uředníci maji s ním jeti na zwod, jeden z uředníków a komorník, a on jim má dáti zbranu sem i tam, a zaplatiti jakož se o jiném placení na zad píše. Pakliby potom zwodu.

jemu wždy sumy nedali i s náklady, což k úřadu
naložil, tehdy zase má we dwú neděli přije-
li k starostowi a má wzíti komorníka na
panowání, a jestli žeby mu pak suma wždy po
tom panowání dána nebyla, tehdy po tom panowá-
ní po swatém Karle nebo po sw: Jiří naypřw při-
šli, má we dwú neděli přijeti, jestliže by mu dáno
nebylo, má opět komorníka na panowání wzíti
druhé. A nebudeli mu po tom druhém panowá-
ní dáno we dwú neděli, má přijíti a komorní-
ka wzíti na třetí panowání. A po tom třetím
panowání, nebudeli mu ješště dáno, tehdy po
kterém swatém Karle anebo před kterým
swatým Jiřím trefi se to třetí panowání, tehdy
má hned po sw: Karle aneb po sw: Jiří we dwú
neděli přijeti zase k uředníkóm ke dskám, a žada-
li aby mu dáni byli listowé obsylací na odhadá-
ní, ty budú jemu dáni, a tu po těch listech we
dwú neděli aby byl na tom zboží s přátely a s
susedy ráno na těch dědinách na kterých odhá-
dání mají, a tu k němu uředníci od desk na ten
den na to zboží přijedou a jemu wedle práwa

y.

w jeho sumě odhadaji a k tomu s náklady i utratami
wedle nálezu w Památných Q XIX A při tom odhadá-
ní má w skutečné držení puštěn býti, A když bu-
de w skutečné držení puštěn, má ještě po dwu
neděli přijeti k komornikowu starostowi, a komorní-
ka wziti a poslední panowání učiniti, a potom po-
sledním panowání již jemu dedicky zustane. Pakli
by přes to po odhádaní nebyl w skutečné držení
puštěn což mu jest odhádáno, tehdy powod we dwou
neděli potom po odhádání má přijiti opět k uředni-
kom ke dskám a má žádati obranního listu.
A wezma ten obranní list má powod s ním při-
jíti k purkrabí pražskému. A purkrabí praž-
ský má jej swú moci tím listem ten odhadaný
statek w skutečni držení uwésti. Pakliby wždy
w skutečni držení nebyl puštěn, tehdy král jeho
milost a wšecka země mají jej w skutečné dr-
žení uwesti, tak jakož se na hoře píše o dědictwí
než jestližeby kto chtěl lepší sprawedlnost míti
podle práwa k těm dědinám kteréž se odhadají,
můž odpor wložiti proti odhádání do dwú neděl
tolikо po odhadání, než ten odpor klásti nemů-
že cěž se dediny odhadají neb na kohož se nález
stane než jiný můž, a po dwú nedělí již žádny

odporu štěstí nemůž, když panování po odhadání učiní, wšak pro to učiň odpor neb neučiň ma pustiti w držení po odhadání

Nalezli wůbec za práwo, jestližeby kto kteru sumu kterým saudem na kom obdržal, a ten na komžby obdržal neměl by na dětinách dědických a nebo zápisných, má naň zatykací list dán býti při tom uřadu kdež se pře wytrá.

Nalezli wubec za práwo k těm na hoře psaným wšem puhonům, půwod i pohnaný mohu poručníky každý k své při na zisk i na ztrátu udělati, stojíc prwe každý sám k wyhlašení půhonu, než prohráli ten který by poručil při, buď nestáním neb prosauzením, nemá ten ktož wytrá k poručníku hleděti, než půwod ma hleděti k tomu ktož jest jeho pohnal, než pohnaný o škody k powodowi hleděti má a ne k poručníku.

Nalezli wůbec za práwo kdož pozene z moci, tu mají oba státi k té při, a poručníkům k ní nemohu dělati. Než nestállí by pohnaný, pokuta jest prwním swolením znamenitá, a pro tu pokutu má naň král sáhnouti a wsecka země má králi pomoci, A též nestallí by, kto z moci pohání

Tehdy má obestán býti od panův a vladyk z plné-
ho soudu aby stál a pokutu trpěl wedle nálezu
Konečně na druhé suché dni pakliby nestál, aby
naň sazeno bylo jako kteryby se prawu protiwil
w Pamatnych J XIIII
Nalezli wůbec za prawo: Na tomto také konečně na
temž sněmu obecním ode wši země zustáno a swo-
leno jest aby žádný z panův i z wladyk, kteřjž
w soudu zemském sedaji, po wyslyšeni stran
o ty pře o kterežby před tím saudem činiti měli, by
paki ta pře do dalsiho rozsudku odlozená byla
nemá žádné straně, z těch stran, kterežby prwe
w saudu sedie o jich pře slysel, raddy dani kterého
naučeni ke škodě druhé straně dáwati, a to pod
pokutami na to od starodáwna ulozenými.
Nalezli wubec za práwo. Také toto swoleno jest na
temž sněmu: Jestlizeby se kdy prihodilo a ktery člo-
wěk aneb která strana, buď zdaním Králowskym
neb kterymkoliwěk wěci s potrebú swú před saud
zemský přistaupil; Tehdy jestlizeby ktery z panův
z wladyk sedicich w saudu zemském, s tú osobu neb s tu

stranu, w tom oč by se před tymž saudem sauditi měl
jaky spolek přislužel, aneb co jemu w takowé při nalezlo,
tehdy takowý bud z panůw neb z wladyk nemá w saudu
zemském při té při seděti a suditi, než má z saudu
wstáti, a budeli chtíti muže s tu stranu stati i radi-
ti, w takowé jeho i swé potřebě. A po dokonaní te
pre zase w saud zemský zasésti

Nalezli wůbec za práwo, jestližeby ~~přišla přísaha~~
kto koho z nařku cti pohnal, tu mají také oba státi
a k té při nemohou poručníkůw dělati. Jestližeby
pohnaný nestál: tehdy má obeslán býti od panůw a
wladyk z plného saudu, aby stál a pokutu trpěl wedle
nalezu konečně na druhé suché dní. Pakliby nestál
aby naň saženo bylo jako kterýby se práwu protiwil

Nalezli wůbec za práwo, Jestli žeby přišla přísaha
pro kterukoliwěk při, bud do kaply aneb před pany
tu powod i pohnaný má každý osobně a k té přísaze
státi, a poručníkow sebě dělati nemohu. Ale aby stál
půwod u dwéři u kaply, a newkráčel do kaply; Než
ma w řeči a prositi panůw uředníkow wetších
i menších to za wstupení. A pohnaný má stati
také u dwéři, a má s sebu očistníky dwa míti
aby bylo dcelní od otce i od swých bratří.

a má míti na swobodnijch dedinach. A tu má
půwod též prositi za wstupení s očistniky
A když bude prositi úředníci mají řeci: jme-
nuj očistniky, a když je bude jmenowati, mají hned
zapsáni býti, a po jich prosbě má jim rozkázáno
býti wstupte oboje strany i s očistniky. A když wstou-
pí, jestliže se w kaple nesmluwí: tu ma napřed půwod
wedle práwa přisíci. A když půwod přisáhne, chceli
pohnaný, zač powod přisaha jemu to dáti: muž dobře;
pakli nechce dáti, tedy má napřed pohnaný při-
sahati wedle práwa, a potom za ním očistníci
A když pohnaný přisahou prowede, a očistníci
také budú přisahati, tehdy půwodowi nemá po-
hnaný nic dáti, a když k přisaze mají jíti,
žádné brani u sebe ani na hlawě nic nemají
míti
Nalezli wůbec za práwo když se půhonowé wy-
hlašují, a na po tom wyhlášení, že zawolají na
kterého pohnaného nestojíli k swému práwu, tím
wolánim panním nic neztratí, než půhonowé
mají se wyswědčiti až do konce, a když se pů
honowé wyswědčí až do konce, tehdy má woláno

byli po druhé kteři pohnání nestojí k prwni.
mu a k druhému wyhlašeni při temž wyswědčo-
nání půhonůw, tehdy chwilku zanecháno bude.
a potom když páni rozkáží zawolati Orwe druhé
třeti stojili ten a nebo li k swému práwu: ohlásí-
li se tu na třetím wyhlašeni, tedy nic neztratí,
než ne staníli k tomu třetímu wyhlašeni teh-
dy swu při ztratí. a ten půwod má čekati to-
ho stanného práwa až páni těch suchých dní wšec-
ky pře i s odpory odsaudí, teprw káží zawolati
uředníkem. A kteři mají stanná práwa aby
s stupowali do šrankůw a wstupili A půwod jsa
wolán do šrankůw dadie mu stanné práwo, kte-
rež jest na wyhlašeni půhonůw obdržel A ne
staneli půwod: tehdy to práwo stanné zdwiženo
bude a on swé pře zase požen chceli. Pakli
by tu půwod nechtěl čekati toho stanného práwa
a poručil komu: na jeho místě bude dáno stan-
né práwo.
A jestli že pohnaný stane když na jeho při
zawofají hojemstwí můž wzíti do druhých
suchých dní A budeli mu se zdati můž
opět o těch suchých dnech ještě druhe hojemstwj

woziti, než w tom se opatřiti má, z kterého dědictwí jest pohnán, aby swé zprawce obeslal aby jej zastúpili, A to obeslání aby přijda k starostowi ob poslal k zprawcím komorníka na umluwu A zastúpte jej zprawce neb nezastúpte má on před se k tomu půhonu stawati a o tu při se súditi, a jestli žeby prosaudil a prawem z toho dědictwí byl wywedeň tehdy se bude moci na swé zpráwce nésti, tak jakož o tom swolení o zpráwě ukazuje. Pakli by k zprawci neposlal umluwy a saudil by se sám: tehdy zprawce nebudú mu powinni toho dědictwí zprawiti, by jej pak prosaudil. Též jestližeby stanným práwem to dědictwí prohral nebudú mu zprawce powinni tau zprawau

Nalezli wubec za práwo: Též o každu jinú při kdož by byl pohnán má se zachowati při wyhlášení půhonů aby stál, a když na jeho při zawolají též, a wezma dwoje hojemstwí řeč mu žadného potom nedadí, než jiz swe pře braň jakž umí wedle práwa

Nalezli wubec za práwo. Wytráli půwod kterú při o dědictwí nebo o sumu dada na umluwu

a z nod uším, můž s nou při prodati a neb dáti deskami komuž se jemu zdáti bude, komu bude dáno neb prodáno můž právo doňésti jako on sám a nebo poručníka udělati k dovedeni práva.

Nalezli nubec za právo Ustojili kto právo na kom o ~~dedictwi a neb o jiný statek~~ to staňe práwo hned můž dáti a neb prodati aneb poručníka k dovedení práva udělati dskami. O tom rozsudek Leta ZŦ XCII w bilých půhonich.

Nalezli wůbec za práwo. Obránili se pohnaný můž o ty škody útratni poručnika k přiwodům těch škod udělati, než přijdeli k přisežení tu sám stůj.

Nalezli nubec za práwo. Jestližeby kto swůj statek dskami zastawit a wyplatuby sobě pozustawil, tedy přišelliby čas té wyplatě aneb řekliby ten prwe peníze wzíti nežby rok po wyplatě přišel, a nechtělliby potom sumy wzíti a statku postupiti a zápisu popustiti: tehdy ten ktož jest zastawil, ma peníze u desk položiti a od uředníkůw list wzíti, aby byl ten obeslán ktož statek drží aby sumu přijal, a

neučinilliby toho potom obeslaní, tehdy ten ~~statek~~ kdož
wyplatiti chce má peněz u desk nechati a má pohna.
ti toho ktož jich přijíti nechtěl a budeli mu to při
sauzeno, aby peníze wzal a statku postaupil, tehdy
musí což jest statku užil od toho času jakž peníze
u desk leží to nawrátiti tomu i s škodami. Pakli
by ten pohnal ktož wyplatiti chce a penězby u
desk nenechal, tehdy mu ten půhon bude zdwižen
a on se drž zase swého zápisu nedali zemským
létóm projíti w tom rozsudek w Lwowych XCVII leta.

Páni wůbec nalezli za práwo a Wilém ze Zwířetic
panský potaz wynesl, že každý ktož pohoní koho
z wíce nežli sám má: chceli půhon wésti před
se má zaručiti do té sumy což wýš jest nežli
má, pakliby nezaručil: tehdy práwa nemá jemu
dopomoženo býti, lečby ten byl zahuben od toho
kohož pohoní to má bez zaručení před se jíti, A
neb jestližeby komu dědictwí jeho bylo odjato.
A wdowy kteréžby z wěna pohaněly též také
nemají wrukowati. A ti kteříž k menšímu úřadu
pohanějí z deseti hřiwen bez lotu nemají
wrukowati Tertio Wenceslai O V.

Páni wůbec nalezli za práwo a Woldřich z
Hradce panský potaz wynesl. Jestližeby kto

5 narekl druhého chlapstwem a řekl jemu chlape!
a on se jěmu z toho wywedl před hofmistrem, neb
před maršálkem ač by se kto podwolili před purk
prabí prazského řadem jakož zamě za prawo má
tehda když se wywede tu i hned před hofmistrem
neb maršalkem neb před purgrabí prazským
na jemu řeči zespethat a ten jěmu to má smlčeli
a cozby nato nalozil wywodě se, z lecto Jkod
muz jeho pohnati před pany aneb před úřed.
níky, i paklíby neměl na deciinaceb; tehdy hof
mistr neb maršálek neb purgrabě prazský
má jej zastawiti a jej drzeti a wězeti az
se tomu dosti stane za jeho škody wedle na
lezu a rozkázání hofmistra neb maršal-
ka neb purgrabí prazského Tertio Vencel 9 II.
Páni nalezli wůbec za práwo Pakodnestaneli
k wyhlašení půhonu bude mu půhon wymazan.
Nalezli wubec za prawo Neuložili žaloby prwe
než jeho pře k slyšení prijde: tehdy jemu ten půhon
zdwizen bude.
Nalezli wůbec za Prawo Nesrownáli se jemu žaloba
s půhonem ten půhon bude jěmu zdwizen Jakož o
tom pri puhonich mnoho we dskách znamenáwo

Nalezli wůbec za práwo Ktoby pohonil z jaké přě
i ze škod jedním půhonem a z těch škod, žeby z je-
ho statku nietco užiwano bylo, ten půhon bude mu
zdwižen Jakož o tom rozsudek w bílých půhonich
Léta 2ᵗ M°cccc° 85.
Nalezli wůbec za práwo Ktoby z dwojí nebo trojí přě
pohnal jedním půhonem: Ten půhon také jemu bude zdwi-
žen
Nalezli za práwo wůbec: Jestližeby kto před ktery koli-
wěk saud jinde pohnal, a ne wezma tam konce ani
nedočekaje, aby tam půhon jeho konec wzal o tu
při hnalby před saud zemský, také mu ten půhon
bude zdwižen. Jakož o tom rozsudek w bílých pů-
honich Léta 1484ho A k tomu mnoho jiných rozsud-
kůw w tychž dskách o túž wěc
Nalezli za práwo wůbec: Ktoby mana z manské wěci
před který jiný saud pohonil že mu ten půhon bude
zdwižen o tom rozsudek w bílých půhonich
Léta XCIIdo
Nalezli wůbec za práwo Ktoby z listowní wěci
jinám pohonil než před naywyššího purgrabí
pražského, ten půhon bude jemu zdwižen A to toliko
o ty listy Kterež o pokutami leženi pro peníze swědčí.
Nalezli wůbec za práwo Jestližeby kto měštěnína
z městské wěci Kterež pod šos příslušejí k kte-
rému koliwěk saudu jinám pohonil kromě před

mestský saud a pak aby naň žalowal, ten půhon také jemu bude zdwižen a škody jim ma bez půhonu zaplatiti což před uředniky menšimi prowede w prwnich Waclawa Wyndráka.

Nalezli wůbec za práwo Jestli žeby kto pohnal jinače nežli jedním kmetem z panůw z lawic naywyššiho purgrabi prazského, naywyššiho komornika zemského a naywyššiho sudího zemského, ten půhon také bude zdwižen Jakož o tom obecný nález širše ukazuje

Nalezli wubec za práwo Naywyšši písař zemský má pohaněn býti jedině kmetem z wladyk kteří w saudu zemském sedají. Pakliby jináč byl pohnán, tehdy ten půhon také bude zdwižen. Jestližeby naňhoře psaní wšickni uřednici nechtěli půhonu po kmetu přijíti, tehdy má komornikem dohnán býti k druhym suchym dnům.

Nalezli wubec za práwo Take nahoře psaní páni uřednici naywyšši jestli žeby koho chtěli a nebo jeden z nich pohnati chtěl z které wěci ještoby se desk dotýkala mají naypro toho kohož by pohnati chtěli třikrát před zemský saud obeslati listem od uředníkůw menšich a jemu jinače před saudem oznámiti z čeho jeho winiti chtí, nechtělliby jim odpowidati, teprwa to mají pohnati. Pak liby jinác pohnali nežli se na hoře piše take jim

/.

ma ten půhon zdwižen býti jakož o tom obecni ná-
lez šíř ukazuje než z jiných wěči maji pohnati
jako jiní.

Nalezli wubec za právo: kdež otec ~~sám statek~~ má
A ma děti ne oddielené, nemají děti podle něho z
toho statku pohánieni býti. Pakliby kto děti podle
otce z toho statku pohánèl, ten půhon bude mu
zdwižen.

Nalezli wůbec za právo: Jestliže by kto čím dětem
statek odkázal, by jej pak otec držel, nemá z něho
pohánèn býti. A byllíby pohnán, tehdy ten pů-
hon bude zdwižen, leč by děti let neměly, ~~tehdy~~
má otec ~~pohnán~~ býti a za děti odpowídati. Ktež
zase jestli zeby otec nedrže toho statku ani děti
jeho, pohnalliby otec od děti z toho statku, ze
mu ten půhon bude zdwižen, než maji wšichni
děti pohnati, kteříž leta mají, pakliby který ne-
pohnal wedle nich a leta maje z toho což jim jest
odkázáno Tehdy ten půhon bude jim zdwižen
A též zase jestli zeby kto čích děti pohnati chtěl
Kterýž jest jim dan z toho statku má take wšech
pohnati kteříž léta maji Pakli by kterého z těch
děti nepohnal ješto leta měl, ten půhon bude
mu zdwižen

Nalezli za prawo wubec jestli zeby kto otci a dětem

statek dal a odkázal wedle práwa tehdy má otec i se wšemi dětmi, kteříž leta mají, z toho statku pohaněni byli jestližeby je kto z toho winiti chtěl a nebylliby který pohnán z nich kterýmž jest odkázano an leta má: ten pohon také bude zdwižen. A též jestližeby z toho odkazaného statku otec a děti winiti chtěli: toho mají wšickni otec i děti kteříž léta mají pohaněti. Pakliby kteří nepohnali: ten půhon zdwižen bude.

Nalezli wůbec za práwo Jestližeby synowé po otci zustali, ti a takowí, kteříž leta mají z otcowých zawad i jakýchkoli mají wšickni pohaněni býti. Pakliby nebyl který z nich pohnán, tehdy ten pohon bude zdwižen. A též zase z otcowých sprawedlností wšickni synowé po něm zustali kteříž letha mají wšickni pohaněti, pakliby který nepohnal, tehdy ten pohon bude zdwižen. O tom rozsudek w bílých leta 1494 kdež Bartoloměj Buben.

Nalezli wůbec za práwo. O strýcích nedělných a nebo o dalších přátelech, kteřížby sebe dělni nebyli má se též zachowati jako při na hoře psaných bratří při půhonech, kteříž poháněti mají i kteří poháněni by byli. A ktožby tak nepohnal aneb pohnán nebyl: ten pohon bude jemu zdwižen, jakož se na hoře píše.

Nalezli wůbec za práwo: Jestliżeby ktery syn od
dělen od otce byl, ten z toho statku má sam pohaněn
býti coby sám tím dílem tolíko zawadil natom.
Než byllí by otec z toho pohāněn coby syn zawadil, ten pů-
hon bude zdwižen, Než zawadilliby prwe co otec na tom
dílu nežliby syna odělil zdluze se, tehdy z toho dluhu
otec má pohaněn býti. A syn byllíby pohaněn z zá-
wady takowé otce swého ten půhon bude zdwižen
A byllíby ten dluh na otci přisauzen a nedostalo
se co toho dluhu předešlého na otcowě statku, tehdy
ten ktož jest wysaudil, můž se wésti i na ten statek
kterym jest syna odělil

Nalezli wůbec za práwo: Bratři kteřížby byli sebe
nedělni po otci by zustali, a potom żeby se rozdě-
lili. Tehdy z těch záwad, kteréžby zawady w swém nedie-
lu, a potom jsauce dzelni, pro to z té zawady před
dielem mají wšickni pohaněni býti. Pakliby ktery
nebyl, tehdy ten půhon bude zdwižen: A též jestliże
by jim, kto co w nedjelu powinen byl, by se tak rozdě-
lili mají z toho wšickni poháněti. Pakli by ktery
nepohnal, tehdy jim ten půhon bude zdwižen, lečby
ta sprawedlnost se jemu na dielu dostala a jiní bratři
żeby swú sprawedlinost jemu zapsali, tehdy bude ten
z ní jeden pohaněti moci. Též dcery jestliżeby po ot-
ci bez zřízení otcowa zustalý, a bratří by nebylo, tehdy
při zawadach statku otce swého i při zawadách swých
kterežby w nedielu učinitý mají se tak zachowati, jako

se při na hoře psanych bratří píše.

Nalezli wůbec za práwo: O společnících buď jich málo nebo mnoho, mají wšickni pohaneni býti, kteříž léta mají. Pakliby který nebyl pohnán, ten půhon bude jemu zdwižen. A též zase mají wšickni pohaněti jestližeby který nepohnal, tehdy jim ten půhon bude zdwižen

Nalezli wubec za práwo Kolikakoliwěk by statek odkázán podle práwa byl. Tehdy jestližeby kto chtěl poháněti z záwad toho jakýchkoli který jest odkázal, má wšech poháněti, komuž jest odkazáno. Pakliby který pohnán nebyl ten půhon bude zdwižen. Zase též mají wšickni pohaněti z toho odkázaného statku kteřiž léta mají. Pakliby který nepohnal bude mu ten půhon zdwižen

Nalezli wůbec za práwo. Byloliby wíce otcowských poručníkůw, nežli jeden tehdy mají wšickni z wěci sirotčích poháněti. Pakliby který nepohnal, bude jim ten půhon zdwižen. A též zase chtelliby kto jich pro sirotčí statek pohaněti má wšech poručníkůw pohnati Pakliby který nebyl pohnán. Tehdy jim ten půhon zdwižen bude.

Nalezli wůbec za práwo: Poručníci kteří po nápadu byliby, ješto sirotkům statek urukují, a nebo Králem poručníci dáni, ti mají wšickni pro sirotčí statek pohaněti. Pakliby který nepohnal, bude jim ten půhon zdwižen A též zase wšickni poručníci mají pro sirotčí statek pohaněni býti Pakliby který nebyl pohnan, Tehdy jim ten půhon zdwižen bude.

Nalezli wůbec za práwo Ktoby chtěl Kterého Konwentu pohnati ma pohaněti opata neb probošta a wšeho Konwentu A jestližeby Kto jinač pohaněl, tehdy ten pohon bude zdwižen. A též o abatyšech, mají na před w půhonu gmenowany býti, a potom o Konventu. A jestližeby tak nebyli pohnáni, tehdy ten půhon bude zdwižen A též zase na hoře psaní Konventowé pohaněti mají týmiž slowy, jakož sami (na hoře) pohnáni bywají. Paklíby jinač pohnali, tehdy jim ten půhon zdwižen bude. Než k wyhlašení pohonu a k při stání aneb k wedení má státi z toho Konventu starši a má míti mocný list od Konventu i po půhonu má sám ten starši přijeti, a můž i jménem swého Konventu pohnati, Krom majestatůw a zapisůw královských, z těch pohaněti nemohu, než na to při swolení prawním zůstáno byti.

Nalezli wůbec za práwo: Kto má Kterého města pohnati má w půhonu postawiti, že pohaní purkmistra Konšelůw i wší obce, jestliže jinač pozene, tehdy mu ten půhon zdwižen bude. A též zase Kdyby Které město pohnati chtěli, má w půhonu státi od purgmistra i od Konšelůw i ode wší obce, Kdyby Jinač pohnali, bude jim ten půhon zdwižen. Než k wzetí půhonu a k wyhlášení půhonu a nebo k při stání a k wedení, má od sebe město poslati dwa s mocným listem jednoho z welike

6 raddy a druhého z obecni. A w tom listu má stati od purgmistra od Konšeluw i ode wši obce, že dawají jim moc na zisk i na ztratu, a což ti s tím listem wyhra-jí toho město užiwe, a což protrají to město zaplatí
Nalezli wůbec za práwo. Ktożby s kým smluwu měl, a ten mu jí dosti učinil, ješto by ta smluwa i na jich budaucí swědčila A ten by toho na tom žadal kdożby smluwu tu měl, aby mu jí ukázal, a ten by toho uči-niti nechtěl A ten by wewěda jaká jest ta smluwa, po-hnalby toho z nedržení smluwy. A jakżby se pak ko-li té smluwě dosti stalo proto ten ~~půhon bude na zmatek~~ a to z té příčiny, že mu jest té smluwy uká-zati nechtěl. Než ten půhon má zdwižen býti. Než ten ktož jí ukázati nechtěl, má tomu škody zaplatiti, ko-muž jest jí ukázati nechtěl, kteréž by utratil pro ten půhon. Jakož o tom rozsudek w bílých puhonich Leta 1486 Jan Šumburk
Nalezli wůbec za práwo: Ktożby ~~se na přátely poddal o kterú při~~, a přátelé by toho nerozeznali, a toho li ze-be neslożili. A ten pohnalliby přes to z té pře ten půhon má jemu zdwižen býti a pohnanému má škody zaplatiti a zase před smlumce té pře hlede-ti, a bylaliby mocně prestana a smlumce, żeby pro-llewali konce udělati, můž jich strana z toho pohnati, aby jim konec o to udělali, a jestli żeby kto na se to mocně wzali a tomu dosti neučinili, jedný i druhé suché dni, że strana neb strany k třetím

suchým dnom budu moci z toho těch smluvčí pohnati kte-
rýž se straně zda. Pakliby nebyla mocně přestana a oni
jim prodlévali toho konce jednaním učiniti opověda se smlu-
cím, že toho déle čekati nechce, bude moci z té pře poháněti
O tom rozsudek w bílých Letha Chr: 1488 kdež Petr Barchovský

Nalezli vůbec za práwo: Jestližeby kto po které potřebě
královské z země byl nebo w zemi, buď na berni neb po kte-
ré potřebě jiné a nemohliby pozena k půhonu stati pro
tu potřebu královskú, nemá jemu půhon zdwižen býti A
též zase byl liby od koho pohnán a nemohliby ku půhonu pro potře-
bu královsku (nemá jemu puhg) neb zemsku státi, nemá naň
stanné práwo dáno býti A by pak naň z newědomí stanné
práwo dáno bylo, tehdy zase má zdwiženo býti, než přijeda
ten s poselství královského a nebo zemského má o nay-
prwnjch suchých dnech k půhonu stati když páni saudí
pakliby nestal sám sebů winen bude a bude naň práwo
puštěno jako na jiného Jakož o tom w pamětnicích K iiij
A druha kota w bílých půhonech Letha LXXXVIII.

Nalezli wubec za práwo Jestližeby kto před saud menší
pohnal z wyšší summy než z desíti hřiwen bez půwo-
du ten půhon bude jemu zdwižen o tom rozsudek Léta
Christi XC. VIII.

Nalezli wubec za práwo Ktožby měl pokutu jakúkoli s
komorníkem uwazaní aneb jakaužkoli jinu a poháněl
o to podlé té pokuty se neuwázal: tehdy ten půhon bude
jemu zdwižen. Jakož o tom při řádu komornjčím šíře stojí
A ukazuje se o tom rozsudek LXXXV w bílých.

6/2 Nalezli wůbec za práwo Jestliżeby pro kterúkoli wěc nahoře položenu, puhon komu zdwižen byl, ten hned bez utoku na z těch škod strané druhé do druhých suchých dní praw býti pohnanému, paklibý pohnaný z těch škod do druhých suchých dní strany druhé ne winil: tehdy již potom wíce z ních winiti moci nebude A strana druhá muž swůj půhon předse wésti, a pohaněti budeli mu se zdáti.

Nalezli wůbec za práwo Wšickni na hoře psaní buď nedílni společníci, anebo poručníci, anebo ktožkoliněk zjednalby sobě tu milost na králi jeho milosti a na paních a na wladykách z plného saudu, aby mohl poručníka aneb poručníky dskami učiniti na zisk i na ztrátu, aby od ních i od něho mohl pohaněti a zase k půhonům stáwati při wésti súditi se wysuditi i prosuditi, než prosauditi co poručník aneb ti poručníci dskami udělání, aneb nestannym práwem ztrátili, ma k tomu statku hledieno býti, ktož jest je poručníky zdelal A též wysauditi co ti poručníci aneb práwem ustojí pohanějíc od toho od kohož sú poručníci, ma toho ten užiti ktož jest poručníky zdělal, kdež o tom mnoho psáno stojí w pamětných knihách kdež král jeho Milost a páni a wladyky na plném saudu takowých milostí mnoho činili gsú.

O zmatečných půhonech. II

Páni na plném saudu wubec nalezli za práwo: A Jindřich z Rozmberka a Zbyněk Zajíc z Hazmburka pansky potaz wynesli Již po tento dnešní den, ktož na koho wloží utok, ten má tudýž hned jmenowati a napsáno má

byli z čeho chce pohnáti a jakž útok vloží aby před
se dohnal konečně do suchých dní naypr(w)ě budúcích
a to vždy do každých suchých dní, komužby se kdy koho
pohnati událo. Pakliby nepohnal tehdy X kop grošův
tomu dáti má proti komuž jest útok vložil. A bu-
deli ohledáno žeby na zmatek a nepravě pohnal, tehdy
buď ten také drže neděli w věži panské vazbě držán
A pohnanému za jeho náklady navrať, cožby mohl
pohnaný přísahu svú obdržeti, a nadto 10 kop gros-
šů pohnanému day ve dvú nedělí a nebo se s pohna-
ným vedle jeho vůle smluw. A nebudeli se zdáti
a chtíti pohnanému za náklady přisahati, to mů-
že opustiti; než toliko X kop grošův předepsaných
buď jemu dáno w druhých Duporučových PXXIX.

Nalezli vůbec za právo: ktožby kterú při prohral
saudem, před kterým kolivěk saudem, a rozsudkem
odsuzen byl, poženeli z ní po druhé, učiní ten
půhon na zmatek. Jakožo tom rozsudek w bílých
kdež Vostálek pohání. půhonich.

Nalezli vůbec za právo ktož z cizích věci nebo
pře nemaje k ním sám práwa a sprawedlnosti po
žene, ten půhon učiní na zmatek. Jakožo tom
rozsudek w bílých půhonich Léta ŽF CCCCLXXXVI.
kdez Anna z Netzelowic

Nalezli vůbec za právo Jestližeby kto v žalobě
se čeho dokládal buď svědomí aneb jiné věci
a žeby toho neprokázal a žeby řeči swú jinače přived,

než žaloba i půhon ukazuje, že jest ten půhon
na zmatek Jakož o tom rozsudek w půhoních bilých
Léta ĪĪĪ LIV kdež Mikulaš

Nalezli wůbec za práwo: Ktožby se tahl nad žalobu
a nad swědomi, že chce wýše to provesti a tohoby neprowe
dl a nepokazal ten sám swůj půhon na se — na zma-
tek uwedl Jakož o tom rozsudek Léta ĪĪ 91 kdež Boři-
woj z Donina.

Nalezli wubec za práwo: Ktoby pohaněl ke dskám
k které zápisu aneb k registrom kterehož koli uřadu a
půhon nebo žaloba žeby se nesrownáwala s tím zapisem
aneb s těmi registry kterýchž se dokládá, tehdy jest ten
půhon na zmatek: jakož o tom rozsudek w bitých puho-
nich Léta Ch 1488 kdež Heruňk z Lomů pohaní

Nalezli wubec za práwo: Ktožby maje smluwu o kterú-
koli wěc i zlé pře pohanělby přes tu smluwu, ten po-
hon ujmi na zmatek. O tom rozsudek Léta Ch 1496 kdež
Matuš pohání

Nalezli wubec za práwo Ktožby měl stanné práwo pro
kterú pri a zase z nowu pro túž při hnalby, že jemu
ten půhon bude na zmatek, než že se má zase k prá-
wu stannému nawratili w dallige letóm wedle práwa
projiti. O tom rozsudek Léta Ch: 1495 kdež Waclaw
Dolačky.

Nalezli za práwo Ktož maje stanné práwo a dá tomu
prawu od ~~rozsudku tři léta a osmnácte nedělí projiti~~
nemá jemu dáno býti práwo na ně wésti. Paklitby z

té pře po druhé požene po projití let na hoře do-
tčených ten půhon na zmatek. O tom rozsudek w bí-
lých půhoních letath 1495. Kdež Wilém Wyšek pohání

Nalezli wůbec za práwo: Ktožkoli statek swůj prodá
na dsky jej wloží a nic sobě tu nepozůstawí. A po
tom by někde k nečemu toho zboží práwo míti chtěl
potom prodají žeby něho pohnal, učinilby půhon na
zmatek. Rozsudek o tom Ef

Nalezli wůbec za práwo: Jestližeby kto pohnal z nezdrže-
ní smluwy, a potom winil by z jiného než ta smluwa
ukazuje, že ten půhon učiní na zmatek. O tom roz-
sudek w bílých půhonich letath 1497. Kdež Jeník
z Mečkowa.

Nalezli wůbec za práwo: Ktožby koho pohnal z swěře-
ní kromě řeči kteréžkoli, a žádným swědkem toho swě-
ření žeby toho neprowedl, že ten půhon učiní na
zmatek. Než jestližeby měl jednoho swědka hodné-
ho zachowalého. Tehdy ten ktožby swěření odpierat má
to zprawiti wedle práwa, že jest neswěřil: O tom roz
sudek w Zworejch půhoních Letath 97 Kdež Jan Kapún

Nalezli wubec za práwo: Ktožby koho pohnal, aby po
stawil člowěka swého, že jej chce winiti z zlodějstwa, a stoje powod k tě připrawil, že s tím pohoto-
wě není. I poněwadž jest neprowedl, že jest ten pů-
hon na zmatek učinil. O tom rozsudek 1497 Kdež Ště-
pan Angel pohání.

Nalezli wubec za prawo: Ktožby koho pohnal z nedr-
žení smluwy a toho nepoložil w půhonu i w žalobě
w čemž jest jemu te smluwy nezdržel, a z řčení též
žeby nepoložil w čemž by jemu řčení nezdržel a prawo
ustál, že jemu toho ustaní práwa nic platno býti
nemá. O tom rozsudek Léta XCVIII ~~Kdež Zdeněk Laudenský~~

Nalezli wůbec za práwo Ktožbykoli ze řčení chtěl winiti
a žadným swědomím toho řčení podle práwa neprowedl
ten půhon jest na zmatek O tom rozsudek Léta 2f LXVI
Kdež Mikuláš z Běšin.

Nalezli wůbec za práwo Jestližeby kto dá na se práwo na
wrch donésti pro kterúžkoli wěc A potom dowedení práwa
činí tomu odpor, a k tomu odporu požene, že ten odpor i
půhon jest na zmatek W pamatných Y xx

Nalezli wubec za práwo: Jestliže kto jsa nemocen
i nekoho poslal aby jeho nemoc opowěděl, abytliby
ten zabil ktožby o tu nemoc poslán byl, že ten ktož jest
jej poslal má za to zprawiti, že jest jej byl pro tu
nemoc poslal. O tom rozsudek W pamětnych i nemoc
swú při tom může sprawiti

Nalezli wůbec za práwo: Jestližeby kto koho za
nemocného kladl, an mu toho neporučil, a také ne-
mocen nebyl, že takowý jako ~~wkladník~~ tresktán
má býti wedle práwního nálezu obecního. O tom roz
sudek w bitých půhonných leta 89 Kdež Čeněk z Bar
chowa.

Nalezli wubec za práwo Jestližeby kto byl pohnaw
a žeby k půhonu přijíti nemohl, a to pro —:

rozwodněni wod a jestližeby na takowého dáno bylo prawo stanné, že takowé práwo stanné nemá tomu k škodě býti Ale wšak tak aby to dostatečně ten prowedl před pány a wladykami že jest z té příčiny přijeti nemohl jakož se na hoře píše Pakliby neprowedl to práwo stanné jdi na toho pred se o tom ~~rozsudek Etcetera~~.

Nalezli wůbec za práwo: Jestližeby kto jsa pohnán a w tom byl nemocen a pro nemoc státi nemohl k wyhlašeni půhonu: tu můž jej ~~přítel jeho neb služebník~~ položiti ~~za nemocného~~ * když a kto jej položí za nemocného hned to má při půhonu zapsáno býti a skrze úředníky tomu má poředno býti, aby stal ten jistý, kto jej za nemocného klade, i ten koho klade za nemocného, w kaple wšech swatých. A staneli ten osobně na ten den úředníky jmenowany ma nemoc zprawiti. Pakli nestane ten den a bude nemocen muž jej opět též ktožkoli za nemoc položiti w kaple wsech swatých. A tu opět má zapsáno býti, a opět úřednici po druhé rozkáži strannam na jmeno witý den stati, jakož oni dny určité mají jmenowati kterež od starodáwna dskami sú pokladany. A po druhem stání opět budeli nemocen pohnaný, můž jej též ktožkoli po třetí položiti za nemocného, a též se má zapsati a ty dni dwa kteráž se jmenuji do kaply, jmenowany sú mezi suchými dny při kterýchž se puhon wyhlašuje, a nayprwnějšími po nich. A třetí rok položeny k nemoci přisahy již.

dilacye przysiegy

w pátek o těch suchých dnech naypr w příštích. A tu
má státi ten kto jest za nemocného položen a nemoc
zprawiti. Pakli nestane má se dati puwodowi
za práwo stané, a puwod každým rokem třem ulože-
ným stůj. Pakliby půwod nestál sám osobně k které-
mu roku položenému k přísaze: tehdy pohnaný té
přísahy za nemoc jest prázden.
Pakli na pohnaného k saudu zawolají. A kto jej za
nemoc položí, tu se jmenuje hned aby zprawil nemoc
w pátek o suchých dnech naypr w příštích pohnaný.
a budeli k menšímu uřadu pohnán, tehdy w středu
na nemoc zprawiti. Pakliby nemocen byl a požá-
dal toho tehdy úředníci mají k němu jeti a úřed-
níci uhledajíc že jest nemocen i muž tu před
nimi poručníky se pře zdělati kohož mu se zdáli
bude k zisku i k ztratě. A uředníkom ma ~~dáti pět~~
kop grošů ~~českých, fůru i ztrawu~~
Nalezli wubec za práwo: Jestližeby kto který statek
držal swůj a na něm by puhonem zastižen z čehožko-
li by byl a prwe nežliby ta pře k rozsudku přišla
a on by ten statek w tom prodal a puwod obdržel
by na něm rozsudkem neb prawem staným jakú
sumu, tehdy bude moci práwo wésti na ten statek
na kteremž jest pohnaného swým půhonem zastihl. O
tom rozsudek léta 1486. Kdež Mikuláš. Druhý rozsudek
o tom léta ut 1485 Kdež pribik Fluksa, w bílých.
A ten ktož jest koupil odporu činiti po rozsudku panském

a nebo po stavném právu, než má se držeti svých zpráv-
či. O tom rozsudek leta 2c 1486 Kdež Zikmund a Mikulaš.
Nalezli vubec za právo Jestli žeby kto zastavil dediny
své a nebo zboží dluhem, an mu nato spravedlivě
půjčil bez fortele dskami, a potom by někto pro dluh po
haněl toho ktož jest zastavil. Tedy ten ktož jest na tom při
vyhrál a nebo právo ustál, bude moci na to dedictví
pred se právo vésti, ažby měl listy vzíti na odhadání
A prve nežby listy vzal, ma ~~xx~~tu sumu neb dluh ten
dskami zapsany u desk položiti a polože listem jej od
uřadu obeslati aby peníze za své bral, a hned také ma
listy na odhádání vzíti, A když se jemu odhádá má je-
ho v půžení skutečně pustiti ~~skutečně~~ těchto dědin.
Pakliby peníze vzíti nechtěl a toho zboží postupiti:
tehdy toho ktož peníze u desk položil chtě vyplatiti ma,
ji vobranným listem od uřadu v to zboží jej uvésti. A
tento peníze své u desk vezmi ktož zastavu má, a
zapis ten jemu propusť a neb ve dsky vlož s sprawu
coby sam zavadil, jakož o tom rozsudek v bílých pů-
honích. Leta božího 1487 Kdež Burian z Křinan. Též
při zástavách věnných má se zachovati každý, A
na to nic nepůjčil, a to nan provedeno bylo, že tako-
vé neupřímnosti pomahá chtě lidu jemu zdluhův
pomoci, že takový má na hrdle trestán býti. A
ten ktož na tom zastavu má nemá odporu proti to-
mu vedení klásti. Než kdyžby jemu u desk summa
položena byla a byl od uřadu obeslan aby sumu svú vzal

bez půhonu

Nalezli . w: za: p: Jestližeby koho půhon doma nezastihl, a on ze země byl, že má obeslán býti od toho ktož na jeho statku sedí k 18ti nedělům, a to vždy k šesti a šesti, až po třikrát, aby k swému prawu stál. Pakli by se těch osmnácte neděli trefilo před kterými suchými dny který týden wice. Tehdy on kdyby na ty suché dni stal po těch 18ti nedělích, kdyžby páni saudili že proto swé pře neztratil by, než nestalliby tu po těch 18ti nedělech při těch suchých dnech. Tehdy swu při ztratí, leč by kde byl w obehnání nebo na poli s pánem swým proti nepřátelům, a žeby beze lsti s toho pole od swého pana jeti nemohl, a nebo žeby někde byl ješto by ten ktož na jeho statku sedí po poslech se jeho dopsati nemohl, A jestližeby toho pohnaného ten který artikul na hoře dotčený zašel, protoby swé pře pro ten půhon neztratil, než kteryby koli kus na hoře jmenowaný prawil, že jest mu ku překážce byl, že musi jej podle práwa prowésti neb jej přísahú zprawiti když přijde k swému půhonu. O tom rozsudek primo Procopi 9v.

O haněnī III

Nalezli za práwo Jestližeby kto prawil komu: Také tebe haněji wymeď se z toho, aneb list jemu psal též w něm oznamuje jako se na hoře píse, by pak z hněwu jemu prawil anebo psal A bylli by proto z naříku čti pohnán, tehdy má toho take pohnati,

Ktož jest mu prawil a nezmeli to ten nase a Ktomu se sezna že jest to prawil, pakliby přel, a tento by naň dostatečně prowedl, tehdy jest toho půhonu z nářku cti prazden, poněwadž jest to s sebe swedl. A puwod ma pohnati z nářku cti Ktoz jest jej nařekl a o něm to mluwil. Pakliby mu se ten Ktomu neznal a nebo naň to prowedeno nebylo na Kohož pohnany prawí, tehdy má ten pohnány ten nářek sám wésti. Pakliby na umrlého prawil, ze jest to od něho slyšel, tehdy za toho umrlého má ten nářek sám wésti, poněwadž nemá Koho postawiti, Ktozby jej zastal. O tom rozsudek w bílých leta 24 1495 Kdež Bohuslaw z Swinař O tom druhý rozsudek Kdež Zikmund z Kamenice XCV.

N: w. z. p. Jestližeby Kto přijemčí wěno dal, když se wěno přewodí, A ten Ktož wěno přewodí zjedná toho příjemce a ze jemu slibuje, že nemá pro ten příjem wěna zadné škody wzíti, i učiní jemu zápis w mensich dskách, jestlizeby pro ten příjem wena jakú škodu wzal, aby se w statek i Komorníkem uwázal, toho Ktoz zapisuje a drzal dotud odkudžby jemu wšech škod zase newrátil

N: w. z. p. Prodáli Kto dědiny manské a Klade je u dworských desk nemaje jemu čím tam u dworských desk zprawiti a učiní jemu zapis w mensich dskách Jestlizeby byl z těch dědin práwem wyweden, ze se má na jeho dědičné wésti tretinú wyš jakz tam zpráwa ukazowati bude.

N: w. z. p: Jestliže kto dediny zápisné prodá komu neb zastawi dráže neb wýš než zápisowé neb majestato wé ukazuji A ten ktož kúpi a wýš sumu dá nad zapisy aby tu sumu wěděl kde nalezti Jestližeby k wyplatě přišlo, tehdy ten ktož sumu wezme, zapis w menšich dskách učini, ze pri wyplatě jemu má dáti to což wýš nad zapisy přijal, paklibynedal tehdy aby se ten ktož tu sumu jému dal s komornikem se ucdázal w dědiny zapisujiciho kterež má neb miti bude, a je drzeti tak dlúho dokudžby jému zase sumy nenawrátil

N. w. z. p: Wšecka daně krále jeho milosti neb jakež koli milosti od krále jeho milosti k duchowenstwj k kostelům k klášterom k oltařom, k kaplanstwj i každému duchowenstwi k obci ty wěci se do zádných desk bez relátora od jeho milosti krá lowské nekladou. I ni také dědinnikóm.

N. w. z p. ktožkoli chce do wšech desk klásti každy musi tu osobně sám před úředniky býti. A bez při tomnosti jeho nemá kladeno býti než komu se klade ten nechceli tu sám býti můž koho chce poslati misto sebe aby na jeho mistě zapis při jal, než jestliže ten ktož klade wezme recognici u desk wšak, aby osobně byl před úředniky když se recognici pise a když se napise ma jému přečisti a potom jemu w moc má dána býti a komuž ji

dá a ktož s ní ke dskám přijde, tehdy bude kladeno, jakž ta recognici ukazuje, jinák nic. A tím způsobem může se do desk klasti bez přítomnosti toho ktožby měl zápis dělati a jinák nic A ta recognicí nemá trwati než do suchých dní po dání té recognici nayprw přištích a to dotud dokudž páni těch suchých dní saudu newzdadí a dále nic A chceli potom jinu wzíti do druhých suchých dní opět může to učiniti a tak wzdycky.

N: w. z. p. Aby saud zemský před se bez wšech překážek šel a trwal. A w tom newchowalliby pan Bůh krále jeho milosti bez dědicůw by pak i dědicowé byli: proto wzdy saud zemsky před se jdi a trway. A moci aby žádný jeden na druhého nesahal, než práwem aby jim byl: pod pokutami nálezů starodáwních.

O půhonich. IV.

N: w. z. p: Ktožby s kým smluwu měl a on mu jí nedržel, A ten proto nedrženi, žeby jej zhaněl na cti A on by jej pohnal z toho haněni, tehdy bude do panské kázně proto haněni wzat, že jest práwem jmu nebyl podle prwního wzoleni, a potom zdali tomu se učiní panskému nálezu dosti, muž potom zase z toho nedrženi smluwy pohnati. O tom rozsudek léta XCIIII.to kdež Herman z Ostrowic etc.

N. w. z. p. kdožby koho zhaněl, a ten jej zase zhaněl. I pože-
neliho z nářku cti ten kdož jest prwe zhaněn, nebudeli naň
ta lehkost wwedena; tehdy páni jeho čest opatří, než tento jemu
powinowat nebude pokutou naprawowati: poněwadž jest zase
sám haněl a swe newiny haněním bránil, a z té pře také
winili se nemají ze škod A jestližeby se pak oba newinně
haněním dotýkala tehdy páni je mají oba na jich cti
opatřiti, než pokutou ani škodami sobě powinni nebudau
o tom rozsudek P xxiv w památných.

N: w. z. p. že bratr starší můž sám poháněti i půhony při-
jímati: maje bratří mladší kteřížby let neměli w bílých
půhonnich Rozsudek o tom leta XCIII.

N: w. z. p. tož se půhonůwe z dědictwí dotýče, aby troji pů-
hon byl, a dwema komorníky podle práwa starodáwního,
než o jiné wšecky wěci aby jedním půhonem pohaněno
bylo w prwnich Waclawa Wyndráka.

O sirotcích.

N. w. z. p. že otcowský poručník má moc půhony při-
jímati i sám poháněti, jako sám otec pro sirotčí
wěci a záwady, buď po dskách, aneb kterak koli ji-
nač ty záwady shledány by byly, wywazeti: A též po-
ručník králem daný, jestližeby přátel nebylo, A
neb sirotkům jestližeby statku uručiti nechtěli naybližší
přítele tehdy ten poručník králem daný, sirotkům statek
uruče ma pro sirotčí statek moc poháněti, i zase pů-
hony přijímati A nebo li na kteréžby poručenstwí při-
buzenstwím připadlo, též mají moc pro sirotčí statek

pohánĕli, i puhony přijímali, A ti jestližeby co wysau-
dili, to aby sirotkom k ruce bylo, a též zase jestli žeby co
prosauditi, to sirotkom k škodĕ býti má. Než jestli
žeby coli poručníci nestaním ku práwu ztratili;
to sirotkom ke škodĕ býti nemá, než poručník to
statkem swým platí, než také kdož urukují sirotkům
statek wedle práwa ti také mají uručiti na hotowých
penĕzích na klenotích na swrchcích na nabytcích, aby
jim neubýwalo. Král jeho milost neb páni z plného
saudu má postati kohož ráčí, aby ten statek i swrchky
se wšemi sepsán byl do registr, a mají k deskám dána
býti při tom času když se urukuje, a sirotkom
zase wydána býti mají když poručník počet jim
dĕlati bude, a také kdyžby kteraký sirotek prwní z
pacholíkůw k letom přišel, a léta jemu byla nalezena
wedle prawa, tehda ten maje léta a bude chtĕti, aby
jemu statek byl postaupen a počet aby jemu byl uči-
nĕn toho napřed má žádati na poručnících. A
jestližeby se k tomu poručníci nemĕli buď statku po-
staupení aneb počtu učinĕní, tehdy ten sirotek
ta léta majíci má žádati úředníkůw menších desk
zemských aby list byl dán tĕm poručníkům, aby stat-
ku bylo tĕm sirotkům postupeno, počet aby udĕlali
a w tom listu mají úředníci den jmenowati, buď
ku postupení aneb počtu učinĕní, a jestližeby
se které wĕci dosti nestalo buď postaupení aneb
počtu učinĕní na den jmenowaný, tehdy ten sirotek
zachoway se wedle desk a uručenie a wezmi komor-
níka a wwĕzse w statek poručníkôw, a potom w toho.

Ktož jest rukojmi: a to drž a užíway tak dlúho
dokudby se nestalo dosti které wěci A kdyžby se
wšemu dosti stalo tehdy ten sirotek má dskami de-
kowati poručníku od sebe i od jiných bratří a sestr
a poručník má toho poručenstwí potom podekowá-
ní prazden býti. Secundo Joannis plana 9 x x IV°
Než bylliby děwečky majíc léta a bratříby měli ještě
let neměli, tehdy poručník má predse děwečkami wlad-
núti a od nich poháněti, až do letk naystaršího bratra
a bylliby hotowi peněžy sirotčí tolíko sami, žety u
desk má oznamiti a uručiti, aby jich neubýwalo
než s králowskú wolí aby jich pribýwalo; Než jestli-
žeby tčk swrchůw a nábytkůw bezelstně zhynulo
buď ohněm, neb wodú neb smrtí aneb jakkoli ji-
nak bezelstně se prihodilo, žeby to slušně prowe-
deno býti mohlo, že to ke škodě poručníkům býti
nemá ale sirotkům o tom rozsudek léta 27 x L VI°.
N: w.z.p. že každá osoba duchowního řádu má odpowída-
ti před králem jeho milosti, a před saudem zemským
a jestližeby sobě list zjednala w němžby swědčila kledba
a onby se listem zastírat, tém že ho suditi nemají, ten
list jemu nemá nic platen býti, než má odpowídati
cožby se swětských wěcí dotýkalo. O tom rozsudek
w zelených půhonich léta 27 CCCXII°.
N.w.z.p. Jestli žeby se kto komu zapsal listem pro
kterú wěc, jestližeby ho kto chtěl práwem winiti z
te wěci za kterúž mu se jest zapsal, tehdy ten bylliby
pohnán protu wěc na kterúž zápis má, má toho

obeslali od toho práwa před kterež jest pohnán, aby jej w tom zastupil podle zpsání swého a nezastupilliby potom obeslání, by pak ten prosaudil, ktoz jest pohnan tehdy můž k tomu hleděti, ktoz jest se jemu zapsal, prosaudilliby nebude ho moci winiti O tom rozsudek kralowský A IX.o A z toho též jestližeby kto stannym prawem prohral.

N. w. z. p.: Jestližeby kto w mirné zemi a w pokojné ano práwa jdú, wězně na swůj zamek přijal bez powolení kralowského neb zemského a tu jej šacowati dal a to jestližeby ten wězeň byl z koruny české a nebo z zemi, kteréž koruně české prislušejí; Tehdy ten ktoz jest šacowán bude moci k tomu hleděti a pohnati na čímž jest zámku aneb twrzi šacowan a to pred králem neb pred práwem, a že on bude jemu powinen ten šacunk i se wšemi škodami nawratiti ten ktoz jest jej u sebe šacowati dal. O tom rozsudek w modrých leta Čt 56

N. n z: p: Kdyžby swědčily dsky otci a jeho synu spolu na které zboží a toho zboží žeby Král kazal pro neposlušenstwí otce dobýti a syn let žeby neměl, a potom prijda k letům a pohnalby k swým dskám, má pri swých dskách zachowán býti poněwadž jest otci té swéwolnosti nepomahal a let neměl. O tom rozsudek Leta Čt 85.

N: w. z. p: Jestližeby ktera wdowa koho upomjnala, že jest jí za wěno rukojmí a jej z toho pohaněla, a onby jí toho slibu odpíral, že jí zato wěno neslibil aneb že se w tom nepamatuje

8 z by jse slibil, a ona toho žadným swědomím neprowed-
la, a ten také žeby žadným swědomím toho neodwedl, má
za to zprawiti wedle práwa pohnany. O tom rozsudek
léta 2t 85

N. w. z. p. Ktožby jakú smlúwu měl a ten kohožby se
smlúwa dotýkala žádalby ji widěti a ten by mu ji
neukázal, ktožby ji měl, a ten newěda co w ní
stojí něco učinil proti té smlúwě, a ten ktožby smlú-
wu měl pohnalby ho z té pokuty kteraž w té smlúwě
byla, že jemu tau pokutou powinen nebude, a to-
mu pohnanému škody zaplatiti musí, než potom
když mu tu smlúwu ukáže, mají sobě jí držeti
Jakož o tom rozsudek w bílých půhonich léta 2t 87°

O komorním řádu a platům komorních. VI,

V. w. z. p. Co tylo a natylo wěci se komorník wy-
rukuje. Nayprwe když kto ~~má deskami ktery~~ zápis
s komorníkem uwazání a ten proto komorníka
wyrukuje, že práwě wedle pod 50 kop grošů čes-
kých, že jinde se nemá uwázati, než pokud mu
ten zápis ukazuje, pakliby se jinde uwázal aneb
w wěce nežli ten zápis ukazuje. Tehdy těch 50 ff
grošů českých propadne a zase se swého zápisu
bude moci držeti, a podruhé komorníka wy-
ruče, bude se moci wésti pokudž jeho zápis ukazu-
je, nedáti zemským lidům projíti w Památních
KIX.

N.w.z.p. Jestližeby kto list měl, jesto by jemu na které zboží s komorníkem uwazané swědčilo má též komorníka pod 50 ß grošůw wyručiti, a by ho na nic aneb jinde newedl, než jakož list ukazuje. Pakliby na nic aneb jinde wedl, tehdy propadne padesát kop grošů. A potom drž se listu swého, a zdali mu se wyruče komorníka po druhé wésti se tu kdež jeho zápis ukazuje: než ten list má sobě prwe we dsky wlogiti.

N: w.z.p: Komužby zapis swědčil dskami s komorníkem braní pro plat komorní na kterém zboží. jestližeby s komorníkem bráti chtěl, má wyručiti komorníka pod 50 ß grošů českých, aby na jiném ani na nic než jeho zapis swědčil nebral Pakliby na nice brat, anebo jinde, než jeho zápis ukazuje, propadne 50 ß grošů. A dada je zdáli mu se po druhé brati, wyruč komorníka též pod 50 ß, ne dada lelóm projíti.

Týž mělliby list, žeby mu swědčil na které zboží braní s komorníkem pro plat, má též komorníka wyručiti wšemi obyčeji, a tolikrát, jakož se na hoře píše, A powedeli jej na zmatek propadne 50 ß grošů: než ten list má také prwe we dsky wložen býti. A kolikratby koli kto kolikrát komorníka, pro na hoře psané wěci wyručil, wedliby jej na zmatek aneb ./.

bralli by s ním na zmatek kolikratkoliwěk koli-
krát naywyššímu Komorníku po 50 ß grošich českých
propadnú, A pro ty na hoře psané wěci se komor-
ník wyrukuje, a pro žádné jiné.
N. w. z. p. Ktožby měl který zápis dskami anebo listem
A ten list we dsky wložen byl, dědicský anebo dluhem
s komorníkem uwázání a neuwázalli by se od toho času
kdyžby moc zápisu k uwázání přišla, we 3 letech a
w 18 nedelkch: tehdy to dědictwí aneb ten dluh pro-
mlčí: a jestližeby po těch promlčených letech chtěl
Komorníka wésti na uwázání toho zboží neb dlu-
hu, že mu nemá komorník již wydán býti, poněwadž
jest léta promlčel; Než jestližeby on wezma komorní-
ka chtěl se uwázati, ano práwa nejdú, a oni se jě-
mu nedali uwazati, tehdy on má přijeti a u desk
oznámiti, že není puštěn w držení než se uwázal
Tehdy má jemu od úřadu desk zemských obranní
list wydán býti, a purkrabí naywyšší pražský
mocí úřadu swého, má jej w skutečnÍ držení uwe-
sti, A tu jestližeby nepustil w držení odboj učí-
ni, a král jeho milost má naň sahnúti jako na
odbojníka. A nedalli by mu se uwázati, ano práwa
nejdú, že tím leth nepromlčí, a bylaliby walka
že promlčení let žádnému ke škodě býti nemá
N: w: z. p. Jestližeby komu swědčil který zápis, ná-
pad nebo dluh, s komorníkem uwázání anebo jakýž-
koli zápis, jěstoby s komorníkem uwázaní swědčil
./.

Tedy ten nebo ti ~~mají~~ kdožby se bez komorníka uwá-
zali, a potom žeby dále ~~ten statek~~ komu prodáwati
aneb zapisowati chtěli, mají nayprw ten zapis
sobě kázati před úředníky čísti, a oni jemu nema-
jí dále od něho, toho statku žádnému zapisowati, ledž-
by se prwe s komorníkem uwázali, aneb bez uwáza-
ní před týmž úředníky přijali, a po práwu šli,
a od toho zaplatil. Jakož o tom swědčí desky pamatní
modré K.X.

N. z. z. p. Ktožby měl plat komorní na kterychž koli
dědinach a brani s komorníkem na tychž dědi-
nach pro úrok, jestližeby nedal uroku při swa-
Jiří, neb při sw. Hawle, tedy ten můž s komorníkem
bráti, pro nedání úroka toho na těch dědinach,
jakž zapis ukazuje, Pakli nebeře pro urok
swatojiřský, až sw. Hawel mine, aneb též zase,
již není jemu powinowat dáti zadrželého uro-
ka; a ten ktož maje pokutu a wedle jí se neza-
chowal, sám sobě winen bude; než stojí li pro
zadrželé uroky, aby mohl bráti, aneb že přijdúc
ke dskám, že zápis památnými knihami učiní,
že jemu má čekati až do druhého úroku, a to
čekání ke škodě býti nemá, Tehdy můž bráno býti
tím způsobem pro zadržele úroky, a také jest-
ližeby desky byly zawřeny, aneb komorníci byli

stanowení pro takowé úroky, že potom z těch za-
držalých uroků může pohaněti, a půhon ten nebude
zmatečný - Jakož o tom ~~rozsudek w bílých půhonních
kdež Lena pohaní z Mastějowa~~, Ješkowce - A potom aby
se před se držel swé pokuty pro úrok swůj, jakož
zapis ukazuje. Pakli kto chce s Komorníkem bráti
pro úrok swůj, i nemá co, tehdy Komorník hned
má panowání udělati na těch dědinách, na kterýchž
plat komorní wedle zapisu ukazuje, a potom
práwo má předse wésti k odhádání tím způsobem,
jakož prwe na před psáno stojí, krom zwodu, a
má se odhádati třetinu wýš, a k tomu zadržalé
úroky, a to zadržalé od té chwíle odkud počne pano-
wati. Paklikto má plat komorní zapisem bez zprá-
wy, tomu se nemá odhadati třetinu wýš, než s ná-
klady toliko. Paklibyť ktožkoliwěk měl brání s
Komorníkem pro urok komorní, a neužíwalby
pokuty swé za tři léta a za 18 neděli, an Komor-
níci na brání neb uwázaní od úřadu desk zemských
wydáwají se, aneb ano práwa jdú, že ten každý swůj
urok promlčí i zadržalé úroky. A ten kto pro
které uroky komuž koli dobytek podlé zapisu swého
pobral a zajal s Komorníkem, a ten komuž jest týž
dobytek jakožkoli zajat a od něho newyručil, tehdy
týž dobytek má hnán býti k úřadu zemskému k
starostowi komorničímu, a tu týž dobytek má
./.

držán býti za tři dni a po 3tím dni mají obeslani býti tý osoby přísežné, kteréžkoli nato přísahu mají a jsú vzdycky v Praze zde. Jestli dobytek zajat voly krávy, neb kterýžkoli dobytek, tedy jsú nato přísežní řezníci; Pakli jsú koni zajati tehdy jsú na to přísežní koníři. A ti tak obeslani, mají ten dobytek odhadati puwodowi, podle jich přísahy dokudž by summa uroka pro kteréž jest brál i s náklady i s útratami proto wzatými sprawedliwě přišla. A cožby potomý odhadání dobytka zajatého zuſtalo má tomu, komuž jest zajat zase nawráćen býti: a při tom odhadowání má býti mjsto komorník a písař menších desk a starosta komorničí. Paklibyten komuž jest dobytek zajat, w těch 3 dnech až do poledne 3ího dne, k úřadu přijda, tu sumu pro kterúž jest bráno s náklady i s utratami, i to což jest tymž dobytkem protrawено, položil, a prwe nežby týž dobytek se odhadal, tedy to tak pologe uplně, dobytek swůj zajatý mů zase wzíti, a tomu nižádný odpirati nemůž ani brániti. A ten ktož jest práwo wedl přijéti to má bez odpornosti. Jestližeby pak kto swéwolně na dědinách swých brati a zajímati nedal, a práwu odbojčil, tedy tu hned komorník nato brani od úřadu wyslaný má toho odbojníka pohnati, nayprw od krále jeho milosti i ode wšech úředníkuw menších

i menších, od neyvyššího purkrabí pražského a den k stanj ktomu půhonu, jému týž komorník kdy a kde stati by měl, bude jmenowati, a ten půhon má býti od každého z 10 hřiwen stříbra, a k takowému má se zachowáno býti, jakož o tom nalez ukazuje.

Nebo jestližeby komu mělo bráno býti komorníkem bud na kterýchžkoli dědinách, ješto by zápis dskami zemskými učiněný na ty dědiny nesvědčil. Proto ten čiž dědiny jsú, nemá brán býti, ani odboje práwu činiti, ale má dobytek zajatý wyručiti dobrým člowěkem, aneb jiným člowěkem, kterýžby jměl na swobodných dědinách, a tu sumu pro kterúž jest bráno má položiti při úřadu zemském i s náklady a útratami, a odpor tomu braní učiniti a wložiti a k němu pohnati a k saudu přistaupiti a prowésti, že jest pwod na jeho dědinach brati neměl, a jestližeto prowede, že jest na jeho dědinách brati neměl, tehdy ten ktož jest zmatečně bral má tomuto škody i wšecky náklady nahraditi a zaplatiti. I ten základ w čemž jest dobytek wyručil dáti bez odpornosti

N: w. z. p: Jestližeby komu zápis který zjewně swědčil že může pro zadržalé uroky bráti ten toho užiti ma podle zápisu swého. O tom rozsudek w bílých půhonich léta božího 1489.

N: w z p: Jestližeby kto měl plat komorní, a pro ten žeby jemu s komorníkem braní swědčilo Abyliby ten plat

na dwojim zbozi aneb na dwu wsech, aneb na wic
a ze nemá na jednom brati nez na wsem což jemu zapis
ukazuje Pakliby na jednom zbozi pro wšicek plat bral
musi tomu zase nawratiti, což jest pro cizi dily na je
ho zbozi bral i se wsemi skodami, nez proto na jinych
dilich, drz se swé pokuty. O tom rozsudek leta pane 1486

N. w. z. p: Jestlizeby kto mel jakyzkoli zapis s komor-
nikem s wyminkau aneb s wymenkami, tech wymenek
užiti má.

N. w. zp: Ktozby wa sobe listem na swem statku aneb
na swem zbozi, zawázal plat komorni, a zeby w listu
stalo s komornikem brani tehdy dokudz ten list w desky
newejde, ze nemá jemu komornik wydán byti na to
brani, a jestlizeby toho listu newlozil we desky we
3 letech a w 18 nedelich, od datum listu toho, a moha
k dskám, tedy ten list se promlci. O tom rozsudek
leta etc 87.

N. w. z. p Jestlizeby dwema nebo trem swedcil zápis
s komornikem uwázáni, a jestli zeby se jeden nebo
wice uwazali, ti sweho uwázani pozitи maji neda
duce letóm projiti. Pakliby se z nich který ne uwázal
an mu zapis swědči, a dalby trem letóm a 18 nedě-
lém projiti, ano práwa jdiss a komornika by
wziti mohl, tehdy swé práwo promlči, a těm to
ostane ktoz jsú se uwazali w to a to drzi O tom
rozsudek leta etc 86.

N. w. z. p Ktozbi na dwojim statku neb na wic

$\frac{9}{2}$ byl zapsán plat komorník, a z těch jeden dal by na
swém dílu, a nebo zboží ten plat wšecken odhadati
a odporu by tomu neučinil, sám by sobě zmatek uči-
nil, a ten by wšeček plat na jeho dílu zůstal. O tom
rozsudek w bílých zpuhonních léta $\overline{\text{ři}}$ 94.

Tato se znamenáwá, co se béře k úřadu desk zemských
buď od uwázání s komorníkem, od braní pro uroky
a platy, od umluw, panowaní, od ohledaní škod, ran
měst, k odporům i od jiných wěcí, jakož o tom po
wšem, níže ze jmena položeno jest, a to wšecko
starosta komorníči zprawiti má, to u něho zapla-
tí, již on dále to děliti a zprawiti má, a to má pla-
ceno býti wše na český groš.

Když se kto s komorníkem chce uwázati buď wčížkoli
dědiny podle zápisu swého má dati od toho uwáza-
ní k uřadu i od komorníka půl druhé kopy VI
grošuw, z toho starosta komorníči béře sobě II groše
na komorníka XV grošůw, a ostatek uředníci jiní.
jakož o tom každý z nich w swém sepsaní kto co
béře napsat ze jmena jest. A tyž komorník má
to uwazání zapsati, relací učiní kdy a který
den to uwazání jest učinil, a temuž komorníku
má ztrawa dána býti sem i tam do Prahy
a pumoda má dati nechceli sám jeti

Když kto béře s komorníkem pro uroky a platy
má dati 106 grošůw, z toho béře starosta sobě 2 groše

Komorníku XV grošův, a pacholku purkrabovu hra-
du pražského, kterýž při tom bráni má také býti podle
práva starodávního XIV grošův, a ostatek úředníci svrchu-
psaní. A Komorníku i pacholku purgrabovu ztranu sám i
tam pomoc dáti má, a též powoda nechceli sam jeti
Když kto koho pohání zde w starém a neb w nowem městě
od každého na komorníky V grošův. Od wložení we desky
půhonu groš jeden. Od wyswědčení jeden groš, a od útoku
sobě starosta 2 groše. Jakli jest půhon ze škod i tehdy béře
wejš IV groše. Ty dawá místo komorníka II groše, a mís-
to sudímu II groše.
Když kto pohání w Kouřímském, w Wltawském, w Klatov-
ském Boleslavském, Litoměřickém Krajích, má dáti na
Komorníky XV grošův. Od wložení půhonu we desky I groš
Od wyswědčení I groš, od útoku II groše, jestliže půhon ze
škod tehdy wejš IV groše úředníkům swrchu psaným
Když kto pohání do Hradeckého a Chrudimského kraje:
na komorníky XXII grošů, od wložení půhonu jeden groš
Od wyswědčení I groš, od útoku II groše, škod IV groše
úředníkům swrchu psaným
Když kto pohání do plzenského kraje a do Žateckého-
ho na Komorníky XXV grošů, od wložení půhonů I groš
Od wyswědčení jeden groš, od útoku II groše, škod IV
groše úředníkům swrchu psaným.
Když kto pohání do Bechynského kraje a do Prachenské-
ho. Na komorníky XXIV grošův od wyswědčení půhonu I groš
od wložení půhonů we desky jeden groš, od útoku II groše
škod IV groše
Když pohaně probošt neb opat i wšeckeu konvent buď
z kteréhožkoli kláštera, kohožkoli a neb purgmistr
konšele i wšecka obec, z kteréhožkoli města buď kohož

koli aneb ktožkoli jiný jich zase, dawají jednu kopu
grošů. Z toho se dáwá od wložení půhonu w desky, od
wyswědčení téhož půhonu i škod uředníkum a ostatek
komorníkům a temuž starostowi.
když kto komorníka wezme k wěřejům od dworských desk
starosta béře na komorníka XV grošům a sobě dwa groše
když kto komu přijme za uwazané jakoby se s komorní-
kem uwazání stalo, tu starosta béře XV grošůw a wíce nic
když kto koho pożene k odporu aneb wezme na umluwu
na ohledání ran, mest zkazy stawení na panowání aneb
na jiné rozličné wěci tu béře týž starosta XXI grošum
aneb z toho dáwá komorníku XV grošů a od relací IV gro-
šů, a sobě béře II groše. než na kterézby koli škod ohledání
weden byl komorník, tu má starosta komorníci dáti mi,
sto komorníku a místo sudmu po dwú grošich, a to do
wšech krajůw buď blízko neb daleko jednostajně
když se komu odhadaní stati má, béře starosta komorníkům
XV grošůw a sobě nic
Item když kto se uwazuje s komorníkem w dědiny aneb
ze nikomu s tymž komorníkem béře na dědinach pro
uroky týž starosta béře XIV^té^ prawo a to slowe ~~jus quatuor-~~
de~~cimum~~, a když potom přijde druhé jus quatuorde-
cimum, to béře písař menších desk zemských a tak
wždy jednomu jedno a druhému druhé.
když se zwod děje starosta béře na komorníky XV
grošům když kto škody komorníkem obwozuje a
je ohledati dá béře starosta XXV grošů českých, ko-
morníku dáwá XV grošů. od relací IV groše, sobě II gro-
še česká, a uředníkom swrchu psaným IV groše, ~~sobe~~
a tem swrchu psaným komorníkům, nikdež se strawa
nedáwá, krom když na zwod aneb na odhádaní podle

uředníkům jedom aneb jakož na hoře napsano jest na uwazání aneb na brani.
Kdyžby kdokoli pohaněti žhtěl z dedictwi, ten každy bude moci přijda k starostowi komornicimu pri kterychž koli suchých dnech po wyswědčeni půhonůw útok neb půhon wložiti k budaucim aneb přištym suchym dnům, a ten má s starostau komornici půwodowi w registra swa, w kteraž jiné půhony zapisuje zapsati a wložiti z těch dedin z kterychž týž puwod pohaněti chce, buď pri kterychžkoli suchých dnech, a den znamenati a zapsati, ktery jest ten útok učinil, a na ten půhon má dwa komorniky wydati wedle nálezu panskeho, na to wůbec za prawo učiněné a má naučeni dati temuž půwodowi ktery den podle prawa a kdeby měl stati k wyswědčowaní tehož půhonu. Také týž uředník má zwěděti na témž půwodowi kde a w kterém místě měl by nalezen býti ten ktož se pohání, a tu má komorniky nadepsané poslati k němu a k weřejům jeho a jemu mají přitomni půhon dati jeho wedle prawa pozenuc a oznamiće od koho jeho poháněji a z čeho: i den jemu jmenujíc ktery by a kde kdomu půhonu státi měl, jakož o tom o wšem týž starosta komornici bez omylu w temž pohonu tymž komornikum wydanym slowo od slowa napsati má. Pakliby doma nalezen nebyl ten ktož se pohání, tehdy mají tiž komornici ten půhon oznamiti manželce jeho neb uředniku jeho aneb čeledínu jeho w tychž weřejich. Pakliby i těch nebylo, ale w též wsi rychtaři konšelům i nekterému z obecních. Pakliby i těch nebylo tehdy mají znamení z tychž weřeji

-ziti wedle jich obyčeje, a odtud naybližšimu z wladyk přisedícimu aneb w městě též nayblišším odtud purkmistru a některému Konšelu oznámiti že jsú tomu půhonu podle práwa dosti učiniti, a pakliby při kterych suchých dnech, jakož o tom wyše w Zřízení Kola N toho útoku aneb půhonu newložil, tehda bude moci přijeda k uřadu tak na 9 neděl, ten půhon a útok učiniti a dokonati jakož obyčej jest. Pakliby tenkdož se pohání chtěl za wšečky tři půhony přijíti, pro polehčení i umenšení práce a jejich komorníkuw, to bude moci bez škody učiniti. A pakliby kto chtěl pohnati z moci, ze škod z nářku cti, aneb z kterychkoli wěcí jiných, při týchž suchých dnech k budoucím suchym dnům, to také při tom času bude moci učiniti, a ktoby nechtěl, tehdy se může zachowati na dewět neděli aneb naymeně na 4 ze škod a z jiného na dwě. Jakož napřed w zřízení položeno jest. Při tom také pohaněni též komorníci toho půhonu i jiného podle práwa w den nedelsky činiti a pohaněti nemají leč by to též komorníci, kdyžby pohánějíti mohli, žeby ten půhon od nich dobrowolně a bez pohoršeni práwa w den nedelsky přijal, to byti může, a také též komorníci kdyžby pohaněti měli, nemají při sobě braní míti žádného kutku, jakož obyčej jest od starodawna. Každy komorník má při sobě pečet zemsku míti, a kohož pohání, jestližeby se na pečet otazal a rekl aby mu ji ukázal, má jemu ji komorník ukázati. A když se komorníci z půhonu wrátí

tehdy starosta komorníčí má registrat, w které půho-
ny zapisuje má dáti písaři menších desk zemských a
týž písař má každý půhon we dsky půhonné we-
psati, a potom když při wyhlašowání půhonůw řeč-
ník zemský má půhony wyhlasowati, a starosta ko-
morníčí má je řečníku sepsati, a starosta má re-
gistry swými při něm státi. A řečník má zwolati
stojíli půwod i pohnaný (jmenujíc je jménem) k swému
práwu. A ohlasíli se obadwa, hned má giný půhon wy-
hlašowati. Pakli půwod sám toliko nestojí, tehdy
hned ten půhon wymaží a přetrhnau, a pohnanému
powědí, že jest toho půhonu prazden. Pakli oba ne-
stojí, tehdy též ten půhon přetrhnau a wymaží, a
písař menších desk, má znamenati we dskách
půhonných nad půwodem, že půwod nestojí, pakli
oba nestojí má nadedwěma znamenati. Pakliby
pohnaný nestál, tedy když řečník při wyhlaše-
ní půhonu naň zawolá, tehdy starosta komorní-
čí, má znamenati jméno jeho kdož nestojí, a půhony
předse jiné wyhlašowati, a když dokona wšecky
půhony, tehdá nawrátí se zase na toho pohnaného,
kterýž prwe nestál, i zawolá naň, jmenuje jeho
jménem, stojíli k swému práwu, prwe druhé, aby se
ohlásil, ohlasíli se nic neztratí než má předse k saudu
státi, pakli se neohlásí, tehdy má chwilku zanecháno
býti wolání, a poté chwílce rozkáží úředníci řeč-
níku zemskému, aby zawolal po třetí a tu hned
zawolá opět jmenuje jménem toho pohnaného. ./.

Kteryž k prwni mu ani druhé mu wolani nestál
stojili k swému prawu prwé druhé třeti ohlasse, ohlasili
že hned jakž dokona wolani řečnik, nic neztrati, pakli
se neohlási, ma toho znamenati starosta komorniči
a když pani chti saud zdati, ma to prawo stanné
zapsati pisar menšich desk zemskych, jak a kterym
způsobem, to jest prwe napred již sepsáno, i to což
má powod po stannem práwu činiti
Tento způsob a řád, kteryž se při dskách zachowá-
wá wedle uptáni a paměti uředniküw, a zwlaště
lech kteřiž při dskách od dawnich let jsú, sepsán
jest; kteryžto řád a způsob desk dole psany od
panům a rytiřstwa za prawo wůbec nalezen jest
Item, když jeden druhému proda dědictwi swé, a smlu-
wu mezi sebú o ten trh učini, a w té smluwě, zeby
stalo, že jemu to dedictwi zprawiti má, jakož země
za práwo má, a wymĕnky w té smluwe nebude
o zprawu a ten ktožby to dedictwi prodal, zeby již
neměl nic na swobodnych dedinách, a ten ktož-
by koupil dědictwi jeho chtěl aby jemu zprawci
podle sebe postawil, aneb jej zprawú opatřil
že ten ktož prodá, a w smluwě tak stoji, jakož
země za práwo má, aby mu zprawil. A toto země za
prawo má že má zprawiti čim má neb miti bude
třetinau wayš, a ten od něho přijiti tim způsobem
zprawu má, poněwadž ještě při smluwě zprawu
neopatřil, znaje, že na dědinach nic nemá

Pakliby měl na swobodných dedinách tehdy se můž wésti třetinů wýš na ty dediny pro nezpráwu, a ten ktož zprawuje, jestliže by pak ty dediny prodal po té zpráwě, tehdy ten prodey te zprawě ke škodě není. A též přikoupili co kde dedin kterých, aneb jestliže jemu odkudž koli prišly, že též tomu jsú we zprawě jako i prwní, poněwadž zprawuje čímž má neb míti bude. A to každý wěděti má, w čemž aneb aneb w které sumě ty dediny se komu zapíší trhem, že do té summy má se odhadati i s třetinú, na tuž sumu přišlí wýš a dále nic, jakž sobě každ kto ten trh wložili.

Jestližeby kto zprawowal tímto způsobem, že zprawuje dedinami swými, a ze jmena je jmenuje, a potom dedinami swými, kteréž má neb míti bude, tu se máwé-stí napřed každy na ty dědiny, kteréž se we zprawě ze jmena jmenují, a cožby se na těch dedinách nedostalo tehdy teprw má se wésti na jiné dědiny jeho, kteréž jest měl když jest prodáwal aneb kteréžby tehdaž měl

Třetí zpráwa ktož komu zprawuje dedinami swými a jemu ze jmena jmenuje, že ~~ty~~ se na ty ~~bity~~ toliko ten má wésti komuž tak zprawuje a dále nic, a w které se koli zprawě jmenuje jakož země za práwo má, a ta jest každá s třetinú wýš.

40

10 Item jiná zprawa jest, že jeden druhému zprawuje do sumy tě toliko bez třetiny wýš, která suma se zapíše we dskách. ten komuž se tak zprawuje nemůž se wésti s třetinů wýš, než do té sumy toliko kteráž we dskách stojí, a těchto zpráw na kože psaných žádny pe něžy žsauditi nemuže

Jestliže by kto komu prodal dědictwí swé, a též žeby jemu zprawowal, jakož země za práwo má Jestli pak žeby kto sahl na ty dědiny, kteréž jest prodal wěnným práwem aneb pro dluh. Tehdy ten komuž se zprawuje má wésti práwo před se třetinau wýš a ten dále mali zprawcí můž se též wésti třetinú wýš. Pakli nemá zprawcí, ten dále můž tu nezprawenu dwěnnu peněžy těmi ssúditi jak mnoho neb málo wěna jest neb dluhu

Jestliže kto komu dědiny za stawjtrhem se zprawú, ten měj toho wůli, ktož zase je wyplacuje, propuštěnímli chce přijíti či trhem se zprawú, a budeli chtíti trhem se zprawu přijíti Tehdy ten od koho ty dědiny wyplácí, nemá jemu než swú záwadu zprawiti a dále nic

Jestli že jeden druhému dědin za zdrawého žiwota neb po smrti swé postúpí zápisem, a w tom zápisu že tak clausule stojí, že jemu jich postupuje, tak a w témž plném práwu, jakož jemu desky od toho (napíše jej we dskách jmenem, kto jest ty dědiny prodawal plněji swědčí, tehdy ta zprawa

kterážto swědčí tomu, kdož zápisem postupuje, wšecka tak platná jest jako tomu kdož ten zápis zapisuje, a přijdeli nezprawa, nemá se na toho dědiny pro nezprawu wésti, kdož zápisem postupuje, ale tu prwnější zprawu, kdož by dědiny tomu zapisujícímu zprawuje má se wésti třetinů wýš

~~Přídawek žena~~. Kdož přidawá manželce swé ~~žena~~ buď sumy peněz, aneb swrchků, aneb nabytků, a ten přídawek jestliže jest po wěnu kladen, to se také w trhowé desky zapisuje.

Wěna wšecka, přiwod wěn, rozdílowé, dokonání z poručenstwí, poručníků zdělání. ~~Swěry dání~~ Krale jeho milosti, buď z manstwí k dědictwí. Ty wšecky wěci zapisují se w trhowé desky.

Item jestližeby kto komu prodal ~~plat komorní~~ na kterém zboží beze wší wýminky, a ten žeby mu zprawowal, a jestližeby tomu, kdož jej kaupil saženo bylo na ten plat jakým práwem, tehdy on při té zprawě má se chowati jako jiní při swých dědičných zprawach a dědictwí.

Jestližeby kto prodal plat komorní na swém dědictwí a ten žeby zprawowal, a pro nedání úroku kteréhožkoli žeby bylo s komorníkem brání na týchž dědinách. A kdož jest ten plat komorní prodal, pozůstawil sobě wýplatu w též sumě, jakož desky téhož trhu swědčí a přihodiloliby se žeby ten kdož plat kaupil z něho byl wyweden jakýmkoli práwem, tehdy má zprawy swé wyjíti jako o jiné dědictwí zachowaje se při

umluwě k swému zprawci A jestližeby Kupujicí chtěl
se wésti pro nezprawu na swého zprawce, pro nywede
ní z toho platu práwem, tehdy prodáwající můž jej
ti sumú z kterú zaň jest prodal, dada jemu uroky
zadržalé toho platu i náklady, kteréžby pro ten plat
wzal A on prodawající jemu dále zprawu nebude
powinen, což se toho trhu dotýče
Jestližeby kto chtěl práwo dluhu swého we desky
klasti se zprawú též w trhowé desky má wloženo býti
A stojíli zprawa, že zprawuje tak jakž země za
práwo má tehdy se můž wésti pro nezprawu třetinú
wyšě Pakli zapis toho trhu swědčí do té sumy, tehdy
se má při znění zápisu swého zachowati. Než
takowá zprawa se můž z šauli tú sumu pokudž zapis
ukazuje i s náklady, nedáli práwa na wrch donesti.
ktožby komu statek prodal bez zprawy, a strana dru-
há chtěla přijíti, též w trhowé desky má kladeno býti
VII Tito zápisowé bez zprawy se zapisují ~~w menších~~ deskách
zápisných
Jestliže jest kto komu který dluh dlužen ~~byl nad 100 ff~~
grošův českých. A w tom dluhu, žeby jemu chtěl stat-
ku swého díl postúpiti bez zprawy a oboje strana
se o to smluwila: ješto můž w wětší desky zapsati
ten zápis. Kto chce dědictwí swé zapsati po smrti
swé s miestem, wyšě než nad 100 ff grošu českých,
jestližeby umřel bez dědicůw, tehdy ten komuž se

zapiše, stojíli s Komorníkem u wazaní má se k dedictwí uwazati s Komorníkem w tý dediny, a když se uwáže tak s Komorníkem, tehdy jemu dedicky w te sumě zuſtati má, a dále se má podle wyminek (ač budúli které w tom zapisu postaweny) zachowati: a též bez místa, jestližeby kto zapsal komu a umřel bez dediců, tehdy mu to má dedicky zuſtati, a dále se též zachowaty, wedle wyminek w tom zapise postawenych.

Ktožby na statku swém zapsal dluh, wýš než 100 ſſ grošůw českých, a z toho dluhu žeby měl plat komorní dáwati. Jestližby chtěl práwo swé kčemuž kolivěk dluhem zapsati w sumě wýš nad 100 ſſ grošůw českých. Kterákoliby paní měla wěno wýš než 100 ſſ grošůw českých jinde ho nemazapisowati než w wětších dskách zápisných.

VIII. Tito zápisowé se do ~~menších desk~~ wpisují.

Kto chce dedictwí swé zapsati we 100 ſſ a níž s místem neb bez místa: To má w menších dskách zapsati a též také ktožby zapisowal a umřel bez dedice že mu to dedicky zustane; jes

Jestliže kto rukojmí jest za koho w listu, a ten za koho jest rukojmí, zápis učiní, že jej má wywaditi z toho rukojemstwí. Pakliby newywadil, tehdy pokuta s Komorníkem w statek jeho uwázaní a jestli žeby ta wyminka stojí w kterýž má neb míti bude

Tehdy by pak ten statek prodal, ten proday tomu zápisu ke škodě není.

Ktožby chtěl dluh komu zapsati 100 kop grošů čes- kych aneb níž pod 100 kop grošů, a w tom dluhu zeby chtěl zapsati a postupiti statku swého bez zprawy buď dedičky neb zastawa a s wyplatú.

Toto jest za práwo, ktož se chce pro nezprawu wésti: jestli ze stojí w trhu zprawa temito slowy: že jeden druhému zprawuje čímž má neb míti bude, již ten ktož tak zprawuje, zawazí dediny wsecky kteréž má tehdaž neb potom míti bude, by pak kte- ré prodal po té zprawě, tehda té zprawě předešlé ten prodaj ke škodě není, ale předse ty dědiny pro- dané we zprawě sú. A sáhneli kto na ty dediny práwem, 10 ti kopami grošů platu ročního, více ne- bo méně takto se ma pro nezprawu wésti

Wyrok

Nayprwe má přijíti k úřadu desk zemských a tu úředníkům má zadati, aby mu ten trh čtli, kterak jemu zprawa ukazuje tím trhem, a slyše ma zá- dati úředníkům aby jemu dali umluwu, tehdy ú- ředníci mají k sobě zawolati zprawci komorníka. A ten má umluwu tu do registr swých zname- nati, a hned komorníka na umluwu poslati komu, ktož ty dědiny, kteréž we zprawě sú drží, a potom od toho dne který den komorník tam bude dawaje umluwu, po dwú neděli má ten jistý k deskám při- jíti, ktož počal pro nezprawu wésti a ma zadati

úředníkův, aby jemu úředník na zwod byl dán
Jestli sám nepřijede ale můž místo sebe jiného pů-
woda poslati rozumného a když na ten zwod pa-
žádá, má jemu býti jmenowáno od úředníkův, co
má býti na ten zwod dáno. Od každého kraje XV
grošův českých A kraj počítá se jeden w Praze
a druhý hned za Prahú, kterýž jest, a komorníku
tomu kterýž s úředníkem jede, má dáno býti XV gro-
šů českých, a od relací toho zwodu má dáno býti
IV groše české, a zprávci komorničímu má dáno
býti II groše česká, a těmto třem úředníkům toli-
ko zwodowé přislušejí místokomorníku, místo su-
dím, a místo písaři, A ti tři zwozují, každý
z nich mocí úřadu swého. Než jestli že ten kte-
rý nepojede tehdy můž místo sebe každý sám z nich
poslati úředníka jiného, králowé podkomoří-
ho, anebo písaři menších desk zemských a ti
mají zwozowati a zwody činiti jménem wšeho
úřadu, tehdy úředník má jeti na ten zwod a
komorníka wzíti sebú, a ten jistý kdož prá-
wo wede má pro úředníku jeti aneb půwod kte-
rého pošle, a má za úředníka i za komorní-
ka i s tím kdož s ním jede i za koně sem i tam
ztrawu platiti, a když přijedú k těm dědinám
na kteréž se zwod státi má, má ten kdož wede

aneb powod jeho ukazali a jmenowali ty dědiny
kteréž we zprawě jsú, a by jich pak mnohem wíce
bylo nezliby ta nezprawa ukazowal: proto to ke škodě
nic není, když tak zprawuje, kdež má neb míti bude
a tu uředník udělá zwod treținú wýš, a tím zwodem
powod těch dědin w držení nepřijde, a ten na kohož
se wede proti práwu neučiní, že w držení nepustí
tehdy powod od toho dne, který se den stane zwod, po-
dwú neděli má udělati panowání, a jestliže se to
panowání stane před sw: Jiřím, tehdy potom sw. Jiří
po dwu neděli panowání učiniti má, a potom po sw.
Hawle, potom sw Jiří prišlým po dwú nedělech powod
má k uřadu přijeti aneb někoho poslati má, a listow
žádati má na odhadání, a to odhadání žádnému nepřiležj
než místo komorníku samému. Pakliby místo komorní-
ka nebylo, tehda komuž naywyšší komorník rozkáže
dwěma jeli místo písaři aneb písaři menších desk
zemských a jeden z nich jel s místo sudím tehdy na
žádost powoda má místo komorník listy dáti na od-
hadání, naypřwé tomu ktož ty dědiny drží, že jemu
dáwá znáti, že od datum toho listu, tam bude we 2 ne-
dělích na odhadání dědin jeho, aby byl na ten den ráno
před slunecem s přátely a wíce listy swými komorník
obešle susedy a dobré lidi kteříž nayblíže k těm dě-
dinám přisedí, a to jest na místo komorníka kohož
obešle, a ten kohož obešle, má přijíti ničímž se

newymlauwaje pod propadením 10 hřiwen stříbra mí-
sto komorníku. A když tam místo komorník při-
jede, odhadání má učiniti místo komorník moci úřa-
du swého s komorníkem s tím, kteréhož sebú bude
míti, a místo písař má s ním sám jeti aneb posla-
ti také někoho. A to odhádání má býti ráno, když
slunce wyjde, aneb do poledne, ale po poledni nic.
A to odhadání má se učiniti tretinú wyš. a to
odhadání sepsane když domůw místo komorník
přijede tehdy má relácí učiniti, aby to což jest
odhadal tak wcele we dsky trhowé wloženo bylo
ku prawemu dedictwí krom dedin zapsaných
ty se odhadují wedle nálezu obecného, tomu
ktož jest prawo wedl. A třetina slowe toto na
tři kopy čtwrta, a tak ~~na deset kop grošů přijde~~
~~tretiny wyš tři kopy grošů a 20 grošuw~~ a tak při-
jde pro X kop s tretinú XIII kop a XX grošů. A když
se to odhádání stane, od toho dne odhadání ma udělati
po dwú nedělech panowání, a tu již na wrch práwa
dowcde
Item jiná nezpráwa byxa když kto komu sahne práwem
pro wěno neb dluh sto kop grošů českých tehdy se
muž též pro nezprawu wésti jako psanu na hore
pro nezprawu krome že tuto zprawu může ssúti pe-
nezy hotowými paklibý se dopustil odhadaní, bud

pro dluh anebo pro wěno již se to dedičky odha-
duje, a to odhadání již swésti nemůž, neb jest mu
dedičky odhádáno
Item také býwá jiným obyčejem zprawa, že napřed
zprawuje ten ktož prodáwá ze jmena dedinami, kdež
se jmenujj pri zprawě, a potom teprw dedinami
kteréž má aneb míti bude. Tu se nemůž wésti na wšec-
ky dediny, kteryž zprawce tedaž měl aneb má, než na
ty napřed které se zejmena jmenujj, we zprawě, a cožby
se nedostalo tu, tehdy teprw na jiné tu sobě nema
wůle wybírati půwod jako pri prwní zprawě
Item také ktož napřed komu zprawuje a wedle sebe
zprawci postawj, pryjdeli wésti tomu komuž zpra-
wuje pro nezprawu nemá wésti se, než naypřw
ktož napřed zprawuje, to jest zprawce na jěho de-
dinach, tehdy teprwa na tyto dediny, ktož podle ně-
ho zprawuje má se wésti, paklj nemá nic zprawce
ani měl, tedaž když jest prodáwal a podle sebe
zprawci postawil, tehdy již muže sprawedliwě
wedle práwa wésti na toto ktož wedle toho zpra-
wuje ktož prodáwá
Item jiným trh býwá ktož trhem prodá komorní
plat buď na swém dedictwí a pro ten plat komor-
ní býwá pokuta s komorníkem braní neb uwa-
zání. O těch pokutách jest na před položeno
pri wedení komorníka, a též se zprawa při něm
zachowawa na hoře psáno.
Item Také býwá trh komorního platu s wyplatú zase.

Ale pokuty i zpráva též se zachowáwá, jako při
na hoře psaném, než ktožby jej chtěl prodati nemaje
ho sám dědicky než s wyplatů jinač ho nemá klásti
než w témž práwě, jakož jemu desky swědčí od toho od
koho jest koupil, a zprawiti má swů zawadu to-
liko
Item Opět jiný trh býwá ktož nemé práwo prodá-
na má klásti je trhem, a postupiti w témž práwě
má, jakož jemu desky od jiného swědčí, a když zpra-
wuje, nemá nic zprawiti, než coby sám zawadil a dále
nic. Pakli která wdowa komu po smrti swé zapíše
tehdy ten ktož prodá ma i té wdowy i swů záwadu zpra-
witi a dále nic. A sahneli kto na ty dědiny práwem
du se nemá wésti jako pro zprawu dědičku; než sahneli
kto žeby ten toliko zawadil a pro jeho zawadu toliko sáhl,
ktož ty dědiny prodal, ješto nezprawuje, než swů zá-
wadu aneb pro zawadu té wdowy, ješto její zawadu
take zprawuje, tehdy pro jich zawažení můž se wésti též
třetinů wyš, jako na hoře psáno stojí při prwní zprá-
wě, než jestli jiná záwada předešla, tu se můž wésti
na swého zprávci, poněwadž jemu nezprawuje upřímo
než swů zawadu a zawadu té wdowy od kteréby měl zapi-
sem po smrti její, a tak w každé zpráwě, ktož tím
způsobem zprawuje, cožby sám zawadil a dále nic,
že naň pro nezprawu se má wésti leč ten jistý
w swém držení zawadil ty dědiny a dále nic.

Item takže býwá trh zastawen, že jeden ~~druhému prodá~~
~~dedičnj swé s panstwím~~, a wyplata bude když dá je-
den druhému půl leta neb rok napřed wěděti, a též zpra-
wuje jemu jakoby dědičky prodawal, též se můž pro ne-
zprawu wésti jako nahoře psáno stojí, a když k wyplatě
přijde, ktož wyplatuje zase, to bude na něm jak chce při-
jíti zase trhem kladení, tehdy má jemu trhem klasti
zase ten komu jest prodal, a má zprawiti zá wadu
swú a dále nic. Pakli ten komuž se jest stala zasta-
wa swé pråwo kladl, a ten zase tomu dědičky kladl
kterýby zastawil, tehdy má swú záwadu i toho odko-
ho má zprawili má a dále nic
Item. Od takowých trhů w swrchu dotčených, kolika
se koli osobám kladetrh, každá osoba místo písaři dáti
má 4 groše české.
Item jestli žeby ten trh z desk zase propustiti chtě-
li, tehdy ten komuž se propouští, dáti má místo
písaři 4 groše české, abyloliby jich wíce, kterýmž-
by se trh propustel tehdy od každé osoby tolikéž
dáno býti má jakož swrchu se píše
Item. Od wěna když se které paní wěno klade
místo písaři čtyry groše české
Item potom když se přidáwá wěna, od toho při-
dawku 4 groše české.
Item od přiwodu wěna též čtyry groše české
Item od propuštění wěna od každé osoby, kteréž
se propouští 4 groše české
Item od rozdílu když syn od otce neb bratr od

bratra beře oddíl, ten ktož beře místo písaři 4 gr: čes:
Jestli se všichni bratři dělíce a každý svůj díl zapi-
suje tehdy každý má dáti místo písaři 4 groše české
Item jestliže by dvěma zápis svědčil, a oni se oby dvě-
ny dskami dělili, má každý dáti místo písaři 4 gr: čes.
Item když se dva nebo kolikkoli spolčí, každý má dáti
místo písaři 4 gr: české. A od propuštění tehož spolku
též.
It. od směny každa strana kotikokoli osob jest po 4 gros: českých
I. Od poručníkův kolikokoli poručníků kto udělá neb
potom přidá Od každého po 4 gr: čes: Též když se
zase odvolá, od každého kolik jich odvolá po 4 gr: čes:
I: od let ~~kolikakoli sýrotkům se leta dávají~~ Od kaž-
dého 4 gr: čes
I: Od dekovaní poručníkům. koli kakoli poručníkum
dekuje od každého čtyry groše české.
I. ktožkoli co dává komužkoli buď plat aneb žeby kto
lidem svým platu co odpustil, aneb robot aneb že-
by se městu neb konventu kh kladl, odté každé věci
místo písaři jednu kopu (ſſ) grošů českých
I: Jestližeby kto komu ~~dal kšaf~~ tem na mocný
list kralovský, aneb jakýmžkoli kšaftem jiným
ten každý komuž se těmi kšafty dává, má dáti -
místo písaři 1 ſſ gr. česk: It. ten majestat, nebo mocný
ný list, když do desk se klade, ma se dáti místo pí-
saři 1 ſſ grošů českých.

Item když se městu, neb konventu neb k oltáři hlade ve dsky nětzi od toho písaři 1 ff groš. čes:

J ktož nadává oltaře neb k záduší aneb k špitalu, že ktož nadává od toho místo písaři 1 ff gr. čes.

J: přewozujeli místo toho platu jiný plat na též záduší, tehdy také od toho místo písaři 1 ff gr. čes.

J: Od odhádání každého místa písaři ff groš. čes.

J: Od panowání kterež při tom zapisuje IV gr. č.

J. ktož umluven pro nezprawu kolikakoli osobám dá umluvu, od zapsání té umluvy od každé osoby 4 gr. č.

J. nedeli práwo před se na zwod, tehdy od každé osoby a od zapsání toho 4 gr. č.

J: Po zwodu od každého panowání až do odhádání po 4 gr. čes:

J: jestliže kto pošle na braní komorníka, a neměl li by co bráti komorník a učinit panowání. Od reláci toho panowání 4 gr. č. kdyžby ji komorník učinil. A také i od jiných panowání pott gr. č.

J: ktožkoli w těch dskách chce čemu odpor učiniti od toho odporu IV gr. č. Pakli více osobám odpírá než jedné, tehdy od každé osoby IV gr. č.

J Pakli město odpírá, aneb klášter konvent tehdy to město, klášter neb konvent od každého odporu 1 kopa gr. česk.

J: pohaníli kto komu od zapsání toho půhonu při tom odporu kolikkoli osob pohání.

od každé 4 groš. Pakli město neb konvent po-
hání, tehdy 1 ß gr: čes:

J od porúčníka dělaní, při tom odporu, neb půhonu
od každého 4 gr: české od propuštění odporu 4 gr: čes.

J z těch desk kdo chce výpis míti, od každého výpisu
40 gr: českých

J od každého zápisu přečtení v těch dskách 4 gr: česk:

J: jestliže který trh jest, aby dal na před rok neb půl
léta věděti, jakž ten zápis ukazuje, jestliže jeden
rok dá, neb toho půl léta napřed věděti, od toho
zapsání místo písaři 4 gr: čes: Pakliby kto ještě
dal rok a prodlení na ten trh a to prodlení zapsá-
no bylo, od toho zapsaní 4 gr. čes

J: v větších dskách lido zápisy se zapisují

J: ktož zápis udělá s městem nad sumu 100 ß gr. čes
po smrti své, kolikokoli osobám zapisuje se od
každé osoby 4 gr: české.

J. Od propuštění téhož zápisu, když na prázdné
místo koho doloží, aby mu ten zápis propustil
od toho propuštění 8 gr č:

J ktožkoli zápis udělá bez místa komužkoli výše
než 100 ß grošů čes: A jestliže mu ten zase propu-
stí komuž zapisuje. Od toho propuštění 4 gr čes.

J: Jestliže pak v kterém zápisu, co komu odkazuje
ze jména od každé osoby té, komuž se zapisuje po 4
gr. č:

J jestliže kto dluh zapisuje výše nad 100 kop gr.
čes: budeli rozdělení na roky placení, tehdy

kolik osob kwituje od každé osoby kwitowaní po 4 gr: čes: A od propuštění kolika se osobám propouští od každé osoby po 4 gr: čes:

J: Jestliže podle zápisu swého se s komorníkem praw s nim kto uwáže, kolik se osob uwáže, a komorník relaci udělá, od te relací od každé osoby po 4 groš čes:
A ktož přijme jeden druhému za uwazaní od toho uwázání, od každé osoby po 4 gr: čes:

J ktož odpor učiní neb uwázání neb zápisu, kolika osobám odpírá, a neb koliko jich osob odpírá od každé osoby po 4 gr: čes:

J: Od wiz kladení w těch obojích dskach, od každé osoby, ktož wizy kladú po 4 gr: čes.

J ktož komu práwa swého postupuje, w těch dskách od každého postúpení práwa po 4 gr: čes

J od každé justy, kolika se osobám justy děla-jí od každé osoby po 4 gr: čes:

J. Jestliže který zapis jest aby dala strana straně rok neb půl leta napřed wěděti, jakz ten zapis ukazuje, jestliže dá ten derok aneb toho půl leta strana straně napřed wěděti. Od toho zapsání při tom zapisu IV gr: české.

J od zatykacího listu XXX gr: česk: a 4 groši písaři menších desk

J od obranního listu XL gr: čes:

J: Od každého odhádání místo písaři jedna kopa gr: česk: a též od každé osoby.

Z menší desky, w nichž se menší zapisowé za-
pisují do sumy sta kop gr. č. pražských. A nad
sto kop nejde žádný zápis w ty desky, než pod 100
ß což níž, ti wšichni jdú do menších desk
Z naypřwé zápisowé s miestem po smrti we 100
ß gr. A od toho zápisu se dáwá od každé osoby
4 gr. čes. kolikuž koli se zapisuje
Z kto ten zapis káže sobě čísti, má dáti 1 gr. č. od čtení
Z kdo chce sobě zase ten zápis z desk propustiti
doloží na prázdné místo koho chce, a ten jemu
zápis propustí a dá od něho VIII gr. č. Pakli
tu bude při tom osobně která osoba, kteráž w zá-
pise zapsána jest, tehdy není potřebí na prázdné
místo žádného doložiti, než ta osoba ten zápis
propustí, kteráž tu osobně stojí, kteréž zápis
swědčí A tu nedá propuštění než 2 gr. č. toliko
Z Dluh se zapisuje až do 100 ß gr. čes. a níže, a ten
zápis bez místa bywá do určeného roku pokudž
se strany smluwí a též kolikož osobám se dluh za-
pisuje, od každé osoby 4 gr. čes. má dáti, a
ode čtení 1 gr. česk. A swědčili ten dluh rozdíl-
ně, tehdy od každé kwitancí 4 gr. č. Pakli wíc
osob kwituje než jednu, tehdy od každé osoby
kolik jich kwituje 4 gr. č. A od propuštění
toho zápisu jestliže jednomu propustí dá 4 gr.
čes. neb kolikokoli osobám se propustí od každé

12/2 osoby 4 gr: české.
J Zapis také bywa bez místa we 100 ℔ gr: česk: napsední po smrti, že toho nemůž propustiti A též se od něho dá od každé osoby 4 gr: čes: a rozkáželi w temž zápisu ze jmena komu co dáti, též od te osoby každe 4 gr: česk: A nemůž rozkázati w tom zapisu žádnému dáti wýš pokudž zapis ukazuje ze jmena sumy.
J Od zapisu ktož udělá rukojmim, ze je slibuje z rukojemstwí wywaditi kolik osob neb rukojmí od každého 4 gr: čes. A když ten zápis se propuští ~~kaz~~ od propuštění každé osoby 4 gr: české.
J. Ktož dediny manské proda w dworske dsky klade druhdy nemá wíce dedin manských ke zprávě i udela zápis w menších dskách, jestliže by na ty dediny práwem sazeno bylo, že jej w tom slibuje zastaupiti pod pokutau s komorníkem uwázání w dediny swobodné kolika osobám ten zapis swědčí od každé osoby 4 gr: čes. A též od propuštění A odečtení toho zapisu 1 gr č.
J Jestliže kto proda neb zastawí dediny zapisné a že někto dá neb půjčí wetší sumy než zapisowé ukazují, ten ktož prodáwá neb zastawu je udela zapis na se kdyzby k wyplatě ty dediny přišly aby ten ktož prodáwá neb zastawuje, zase tomu komuž prodal neb zastawil.

dodal summu což wýš wzal, aby dal a nawrátil
i nedáli tehdy tím zapisem uwáže se w ty dediny
zapisujicího kterež zapiše swobodne tím zapisem
Od toho zapisu od každé osoby 4 gr: č: a od propuště-
ni též, A ode čtení groš
Jestliže jest kto zprawce podle druhého w trhu
neb přijemčí wěna, tehdy ten wedle kohož jest zpraw-
ce a neb přijemčí wěna udělá zapis že skrze tu zpra-
wu neb přijem wena žadne škody wziti nema.
a zawaže jemu dediny kterež má neb míti bude
Od toho zapisu od každé osoby 4 gr. č: a od pro-
puštěni též a ode čteni 1 groš česky.
Jestliže se strany swoli, když jeden druhemu ko-
morni plat dáwa i přijdúc ke dskám i zapis udě-
lá ten na se ktož plat platí, že jest tomu nedodal a že
jemu dodá když jemu druhý urok dá pod pokutú. Od
toho zapisu od každé osoby 4 groše české A od propu-
štěni též a ode čteni 1 groš česky
J ktož komu práwa swého bud k dedinám neb k
dluhu ješto zapisowé jsú toliko we 100 kopach
grošich českých neb níž postupuje Od toho postupe-
ní práwa zapisu, od zapisu každé osoby 4 gr: čes: od
propuštěni též ode čteni 1 gr: česky
J každý osobně má před uradem byti kto chce zápis
udělati, a ktož přijímá chceli sam může, pakli

chce komu poručiti na místě svém může to učiniti
Dakli ten ktožby měl zápis činiti nechtělby čekati
může recognici vzíti od úřadu a od té recognici 4 gr.
české A ktož přijde s tou recognicí bude kladena.
I. Jestliže otec synu moc dá zápisem dskami pamatnými
aneb kto jiný příteli, aby na místě otcovu
syn kladl což otec prodá od toho zápisu od každé osoby
po 4 gr čes.
I když kto má list s rukojměmi s pečetěmi visutými
na peníze obyčejný, a ten list žeby potracen byl
a jistec žeby dal sumu: nač ten list ukazoval, a věřitel
žeby list potratil, a potom žeby věřitel zápis udělal
jistci Jestližeby kto tím listem upomínal, že nemá
jistec po druhé sumy dáti, ani skrze to upomínání
k žádné škodě přijíti a v zápise pokuta s komornikem
uvazování v dědiny jeho ktož se zapisuje
Od toho zápisu každého z osob těch 2 gr: čes:
I když se strané svolí, a kdyži sobě dskami památnými
zapsati, bud žeby měl jeden na druhého
právo vésti, aneb pro úrok s komorníkem brani,
když ten zápis udělají, že nemá stranám ke
škodě býti od toho zapsání od každé osoby 4 gr: čes:
Jestliže by kto chtěl věno splatiti, a různice žeby
byla čím má to věno splaceno býti a podáli se
na rozeznání panské A v tom že by proto
vzal sumu a věno propustil, a zápis památnými
dskami žeby udělali, převzalli jest, aby zase

vrátil Pakli druhá strana měla dodati na nadlu
sumu a ten zápis svědčili ma s pokutú s komorní-
kem uwážání na obě straně w dediny jich od každé
osoby 4 gr: č:

J: Jestližeby kto statek prodal na tom statku pře-
no ženě toto ktožby prodal bylo, a on pritom ča-
su kdyžby statek kladl we dsky. nemohl věna
přenésti a zapis na se udělat pod pokutú do
určeného času, že má přenésti to věno. Od toho
zapisu od každé osoby 4 gr: č:

J. Jestližeby kto slibil za kterého přítele svého
za poručenstwí aneb za komorník a na uwá-
zaní neb na braní pro urok, a ten přítel že-
by zápis udělat, že zato rukojemstwí žadné ško-
dy míti nemá pod pokutú od každé osoby 4 gr: č:

J: Mogili kto komu odpor proti zápisu, a wloze
odpor i jede wede z země, a ten proti komu od-
por jest wložit chtělby jej ktomu odporu po
hnati, i není ho w zemi od toho zapisu od kaž-
dé osoby 4 gr: č:

J: Někto učiní někomu škodu, i jelby w tom z
země, a ten komuž škodu učinil chtělby ho po-
hnati z těch škod, a nežby léta zemská prošla,
žeby žádal aby to bylo dskami pamätnými za-
psáno, aby ho potom mohl hnáti z těch škod
aby jemu projiti ke škodě nebylo od každé osoby

4 gr: č:
J. Ktož vede komorníka na ohledání škod neb jiného. Od toho zapsání od každé osoby kolik jich vede po 4 gr: č:
J od vypisův nalezův anebo zapisův z desk po IV a po XL grosích českých
J cožse koli do menších desk vpisuje od toho zapsání od každé osoby 4 gr: čes:

Půhonné dsky. VIII, IX,

J když se půhonnowé do desk zemských vpisují, od každého půhonu od každé osoby 1 čes: groš
J Ktož učiní poručníka při půhonu své pře od každé osoby 1 gr: čes: A když obec která neb konvent poručníka činí tu kolik poručníkův činí, od každé osoby 4 gr: čes:
J Ktož vížy klade na půhon 1 gr: čes: A město neb konvent ta po 4 gr: č:
J Od žaloby dělání od každé osoby 4 gr: č:
J Od vížy na žalobu vložení 1 gr: č: A město neb konvent klastera 4 gr: čes:
J Ode čtení toho všeho každého zvlášť po 1 gr: českém
J Od nálezu když menší úřad súdí a v nálezu stojí dat pamatné, od povoda 4 gr: č: A kolik jest bylo spolu powoduv též od každeho 4 gr: č:
J když spolu powod před rozsudkem poručí při svéu od každé osoby 1 gr: čes:

J kdož na kom právo ustojí spolu původy, a spo
lupůvod, že své právo stavné chce zapsati od toho
4 gr. č.
J když se právo vede po panském nálezu, neb úřed-
níkův menších, když komorník relaci udělá aby se
zapsala od umluvy, od zvodu, od panování, zapiso-
vání po 4 gr. č. Pakli dva právo vedú tehdy od
každé osoby po 4 gr. č.
J od nálezu čtení 4 gr. české
J kdož poručí při nálezu, aby na místě původa
kvitovat z sumy 4 gr. č.
J. kdož počna právo své vésti, a v tom žeby chtěl
jinému zapsati od toho 4 gr. č.
J od položení uroku kdož vyzdvihne 4 gr. č. buď
mnoho neb málo
J. když s komorníkem berú pro urok a relaci komorník
činí aby zapsana byla, od každé osoby 4 gr. č.
J kdož odpor proti braní učiní, od toho 4 gr. č. Než
když město neb konvent, tehdy jedna kopa gr. čes.
J k odporu kdož pohání od té relaci od každé oso-
by 4 gr. české. Pakli od města neb konventu činí
relaci, tedy 1 ß gr. č
J. od poručníka k odporu od každé osoby 4 gr. č.
J. Nemáli co komorník bráti a panuje, tehdy od kaž-
dého panování zapsaní 4 gr. č. Pakli dva panují
tehdy 8 gr. č.
J jestliže zájem přiženu k úřadu a odhádá se od
toho odhadání 4 gr. č. ~~Pakli dva panují~~ Od toho.

každého odečteni po 1 gr: českém.
J ktož vyručuje Komornika na bráni neb uvázá-
ni jeho jeden gr: č:
J ktož peníze u desk položí málo nebo mnoho. Od vyz-
dvihování 4 gr: č: J: od listů též
J od zapisowání swědkůw, od každého swědka IV gr: č:
J Od vypisowání swědkůw, též od každého swědka 4 gr: č:
J ktož list neb listy položí a chce je vyzdvihnúti zase
neb vyručiti od toho 4 gr: č:
J když úředníci z rozkázání krále jeho Milosti,
paniůo jich milosti z plného soudu, neb nedlezří-
zeni zemského jedou k nemocnému neb kdežkoli: tu
třem úředníkům přislusí toliko místokomorní-
ku místosudímu místopisaři. Místokomorník a mí-
sto sudí, ti pořadkem jezdí a místo písař vždycky
s každým. A od těch jízd vždy má každý dáti V
kop: grošů českých, a o ty se dělí. Jeden místo-
komorník bere polowici a místopisař polowici
pakli místosudí s místopisařem jede neb kohož
místopisař pošle též se dělí, a k tomu komu jedú,
má je forou i ztrawou sem i tam opatřiti.
J místo komorníku a místo sudímu od ohledání
škod aneb od půhonůw ze škod od každé osoby
každému po dwu groši českých.
J jdúli k nemocnému kde zde w městech pražských
úředníci i na Hradčany. Od toho jim má dáti ten
k komuž jdú 5 ƒƒ grošů českých A o ty se dělí wsic-
kni místokomorník, místo sudí, místopisař králowé,

podkomořího, proboštův, písař menších desk na rovný díl, A ten proto z komuž jdou zvlášť od desk zaplatí

J od uvážání když se s komorníkem kto zapisem uváže, každá osoba kolik se jich uvazuje má dáti půl druhé kopy a 6 gr: vše českých A z toho se dělí ti úředníci.

J Místokomorník XV gr: č: Místo ~~písař~~ sudí XV gr. č: J: úředník králové XV gr: č: J úředník proboštůw XV gr: č: s úředníkem podkomořího spolu berú a když není úředníka proboštova, aneb kterého jiného jeho díl jde na ty úředníky, kteříž se tuto jmenují dostane se každému jeho dílu po půl druhém groši českém

J písař menší XV gr: č J: komorníku kterýž jde na uvážání XV gr: č: J ktož komorníky vydává II gr: česká.

J ktož beře s komorníkem pro urok když první držitel toho platu neb dědici toho, na kterémž jest ten plat pro kterýž se beře 126 gr: č: ten ktož beře dáti má, a též se každému úředníku dostává z te sumy jazoo d uvážání

J Pamatného což úředníci kaží dáti vedle menší a větší pre, a o to se dělí. Místokomorník beře 1 groš Místosudí 3 gr: Místopísař 2 gr: Krom písaře menších desk zemských, ten beře zvláštně z jich 4 gr: A úředníci Králové Proboštův a podkomoří po 1 gr: českém

1½ Místokomorníku, místosudímu, místopísaři každemu z nich půl třetí kopy grošů českých z truhlice na každé suché dni.

Item Od menšího saudu pamatného úředníci berau od každé osoby po 4 gr: a též se o ně dělí jakož z většího saudu a písař desk menších zemských, od každého béře po 4 gr: č.

Item od propuštění půhonův LXXIX gr: č: a též se o ně úředníci dělí jako od uvázání

Item Od listu, ktož tím listem dávvá jeden druhému půl léta neb rok na před vvěděti vvedle zápisu Od toho 4 gr: č:

Item odporové u menších desk

Item proti zápisu ktož odpírá, jestliže jeden zapisuje, od toho odporu 4 gr: č: Pakli odpírá proti dvěma osobám tehdy od každé osoby 4 gr: č: A od propuštění též, a odečtení 1 gr: č:

Item ktož odpírá proti uvázání s komorníkem, od toho odporu každé osoby 4 gr: č: a od propuštění odporu též.

Item od vvizy na ty odpory kto klade, každá osoba 1 gr: č: a proti kolikož osobám od každé osoby 1 gr: č:

Item Když kto komu zápis udělá bez místa ve 100 ℔ a neb vv menší sumě, a v tom zápisu stojí, jestliže by ten umřel komuž se zapisuje, že má ten toho zápisu ktož zapisuje prazden býti aneb že má zase ten zápis připadnúti na toho ktož zapisuje A on přijda i vvloží vvizy při tom zápisu, že jest ten umřel komuž zapsal. A že právo toho zápisu zase naň přišlo Od té vvizy 4 gr: č:

Item Kteří zapisové vv menších dskách stojí s komorníkem

uwázání, kolikko se koli osob uwáže, když komorník relací udělá přijeda s uwázání. Od každé osoby té relací zapsaní 4 gr: č:

J jestliže kto komu přijme za uwázání, tak jakožby se s komorníkem uwázat, Od toho zapsání od každé osoby 4 gr: č: Rodečtení toho jeden gr: č:

J: Jestliže zápis zapisujo se obci neb konventu, od toho zapisu 1 ſſ gr: č:

J: Odpírali obec města kterého, nebo nežli konvent od toho odporu jedna kopa gr: č:

J Od wýpisu z těch desk po 44: gr: č:

~~W památné desky~~ toto se klade

Nálezové panům jich milosti, a sněmowé obecní kteří aneb rozkázání - ~~anet~~ odložení při, od těch se neptali do desk wložení, než ode čtení po 4 gr: č:

J: Komuž král jeho milosti a páni jich milost z plného saudu milost učiniti ráči, aby poručníky zdělal aby na místě toho komuž milost dadí, mohl pohánětí půhony přijímati a súdíti se & Od toho zapsání od každé osoby 4 gr: č:

J když relací ke dskám učiní Purkrabí hradu pražského, od každé osoby 4 gr: č: A to po práwu stanném.

J. Smluwu strany když do desk památných sobě wloží oboje strany od každé osoby po 4 gr: č: A jestli smluwa s pokutu propadením, strana nedrzící straně zdržíci s komorníkem uwázání, tehdy když se s komorníkem uwáže a relací komorník učiní tehdy od té relací od každé osoby po 4 gr: č: a učiniti kto tomu odpor, též od toho odporu od každé osoby po 4 gr: č: Pakli obec

neb konvent tehdy po 1 ß gr: č: A též učinili obec od por
neb konvent, též po 1 ß gr: č:
¶ Ktož činí poručníka, neb poručníky dskami památ-
nými všech při svých. Od toho zapsání od každého
z nich po 4 gr: č: kolikokoli osob zapisuje.
¶: Když stranám se rok položí, aby stáli v určené-
mu dni a žeby nebyla pře pohonní aneb jestliže by
se strany svolé aby před úřadem stály k určené-
mu dni, a jedna strana stane a druhá nic, a tě strany
kteráž stojí zapíše stání a druhé straně nestání
Od toho zapsání od každé osoby 4 gr: č:
¶: Ktož přijda k úřadu i žádá komorníka na ohleda-
ní škod komorník se jemu vydá a ten komorník
když se vrátí k úřadu udělá relací a od té relací od
zapsání škod dává se 4 gr: č:
¶ Od každého listu k zapsání k uterskemu dni
x1, Duchodowé panům úředníkům nejvyšších
totiž to nejvyššího komorníka, nejvyššího
sudího, nejvyššího písaře a to společně
na ně jde.
¶: Od každého trhu, ktož své dědictví trhem klade
aneb cožkoli trhem prodává, od každé kopy grošův
českých půl groše českého a tak se dostane od 100 ß
gr: č: 50 (L) grošův českých.
¶ Ktož věno ženě své klade, též od každé kopy gr:
č: půl groše českého, a tak se dostane ode sta ß gr: č:
L gr: č: A tak kolik set věnuje tak od každého
sta padesát gr: č: dáti má.
¶ od převedení věna když kto věno převodí na
jiné dědiny manželce své, též od toho převodu od
/.

každé ß gr: č: půl gr: č: A tak od každého 100 ß gr: č: 50 gr: č: kolik set jest toho věna.

J: Ktožkoli poručníky děla dětí swých a statku swého tendáwá od každého poručníka kolikkoli děta osob poručníky, tak od každé osoby xl gr: č: Pakliby potom více poručníkůw přidáwal, tehdy od každé osoby též 40 gr: č:

Od listu Kralowského, kdež jeho milost komu list mocný dá aby statek swůj mohl zřediti na smrtelní posteli neb za zdrawého žiwota, panům 40 gr: č: A tak od každé osoby kolikužkoli osobám ten list swědčí.

J: Od ksaftu,* kterýž we desky wcházý, a ktož wtom ksaftu poručníky děla, též od každé osoby 40 gr: č: A také kdež w tom ksaftu stojí, že dáwá statek swůj buď na dedinách, neb na platích, neb buď že stojí že dáwá na hotowých penězích, a tak kdežkoli stojí, že dáwá od toho každého 40 gr: č: od každé osoby kolikužkoli osobám dáwá, tak od každé osoby wždy 40 gr: č: jakož napřed psáno stojí

záwět-y záwěťili testari. odwěťili Erbfrieden

J: Ktožkoli dáwá statek swůj dskami, a že stojí wedskach že dáwá, kolikužkoli osobám, wždy od každé osoby 40 gr: č: tak jakož wyš psáno stojí.

J: Komužkoli král jeho milost manstwí dskami zemskými kolikužkoli osobám wždy od každé osoby 40 gr: č:

J: Kdežkoli kral jeho milost komu co dáwá dskami k dědictwí, kolikužkoli osobám dáwá, od každé osoby 40 gr: č: A neb cožkoli dáwá že we desky wcházi, též od osoby každé jakož na hoře psáno stojí.

J od listůw rozličných a majestatůw, kteříž we desky trhowé wcházejí, kolikužkoli osobám takowí listowé swědčí, od každé osoby 40 gr: č:

---

*záwětu.

I jestliže která vdowa věno své kladla w desky trhem aneb ktožkoli jiný věnné práwo zeby kladl we desky trhem též od každé ƒ grošů českých půl gr: č: A tak se dostane ode sta ƒ gr: č: 50 gr: č: a tak od každého sta.

I když sirotci poručníkům děkuji každý poručník má dáti 40 gr: č: A pakliby se bratři dělili strejci neb ktokoli, každý má dáti 40 gr: č: A to i od toho rozdílu též, kdyžby dvěma třem, neb kolikokolivěk osobám zápis svědčil a oniby se dělili. Též dayte po 40 gr: č:

I když leta sirotkům dawají a od každého sirotka 40 gr: č:

I: když se spolčí dwa neb kolikokoli osob od každé osoby 40 gr: č:

I když kto lidem swým úroku neb robot dskami odpústi, od toho 40 gr: č:

I ktož sobě poručenstwí uprosí aneb že naň přijde po přibuzenstwí kolikžkoli jest těch poručníkův od každého osoby 40 gr: č: a tak když by to poručenstwí we desky vjíti mělo, aneb wešlo.

I ktož dskami pridáwá manželce swé zwlášť po něm swrchky neb nábytky, aneb polowici nábytkůw neb swrchkůw, a při tom že žádné sumy peněz neklade tehdy od každé toho 40 gr: č:

I kdež plat prewodí s jednoho dědictwí na jiné tu od toho přiwodu buď platu mnoho nebo málo dáti má 40 gr: č:

XII. Toto na samého naywyššího pána komorníka králowstwí českého.

I Od ohledaní wždy od sta kop - 6 kop gr: č: Než fůra nemá dána býti od půwoda, než ztrawa úředníkům až se zase domůw wráti, a též také koňům obrok, A ktož

chce wésti na odhádání, má dáti na před peníze k úřadu a powoda jestliže sám nechce jeti

I ktož wede komorníka od úřadu desk pro kterúžkoli wěc buď na uwázání dědin a zboží aneb braní pro úrok neb pro sumu, tak jakož komu desky ukazují aneb kšafl A že ten ktož chce wésti komorníka urukuje, že práwě wede, a jestliže by ten na zmatek wedl, a to bylo nalezeno tehdy ten, ktož rukojmí jest propadne padesát kop gr: č: naywyšímu panu komorníku, tak jakož jest bylo od starodáwna, A ten rukojmě ktož slibuje za takowú wěc na hoře položenú a napsanú, ten na míti na swobodných dědinách.

I jestliže má odhádána býti dědina proti dědině, neb lauka proti lauce, les proti lesu, aby pak byla třetina nad to, od toho má dáno býti, buď mnoho neb málo k odhádání 6 gr: č: buď blízko neb daleko kromě wůry, ale obrok a ztrawu má dáti ten ktož wede tak jakož na hoře psáno stojí, a co se dáwá komorníku zemskému a měřiči zemskému k swrchupsaným wěcem, jich práwa, o tom dále položeno a napsáno jest.

Toto samému naywyššímu písaři Králowstwí českého.

I od propuštění trhu a wěn kolika se koli osobám propiští, od každého 40 gr: č: aneb koliku osob propušti, též od propuštění porućníkůw neb odwolání jich 40 gr: českých od každého porućníka

I od zápisu nad 100 kop gr: českých, od sta 12 gr: č:

I od každého čtení desk starých, kterež na hradě zůstáwají

14 půl ß grošů českých

XIV Toto zemskému měřiči, kteryž pod úřadem naywyššiho komorníka jest

I od lánu dediny od měření 20 gr: č; a od lánu luk též
I od lanu lesů měření ½ ß gr: č:
I od míle měření 5 ß: gr: č:
I jestliže by kto wyjel na měření a neměřil tehdy 15 gr. č. a původ má dáti měřiči pacholka aby jemu pomahal.
I když jede měřic z rozkazání krale jeho milosti neb panského měřiti, tehdá ná místo komorník s ním jeti, a místo pisař má s ním poslati místo sebe, a od toho má jemu dano býti 5 ß gr: č: a k tomu ztrawu a fůru sem i tam.
I jestliže páni gich milost rozkáží jeti uředníkům wedle purkrabě, také se jim má od toho dáti 5 kop gr: č: a též ztrawu a fůru sem i tam
I kdož listu žádá na odhádaní od každého listu toho ma dáti 2 gr: č:
I. řečníku zemskému od zahajení saudu 15 gr: č:
I od žaloby čtení, od každé 17 gr: č: a z toho dáwá pisaři mensich desk 2 gr: č: a kolik půwodůw jest od každého tolikež

XV Ingrossator kteryž desky wětší na pergamen piše, toto bráti má:

I na každé suché dni z truhlice 1 ß gr: a na lázni 3 gr:
I od trhu, wěna, rozdílu, komu se koli klade záduší městu konventu od 10 ß gr: č: až do 100, kdož w takowé malé sumě klade panské i pisařské od 10 ß gr: od trhu dáwá se 9 gr: č: Pakli níže tehdy

tehdy také měno, než jestliže se městu klade, neb k zádu-
ši Konventu tu 1 ß gr: č: od desíti kop grošův
J od rekognicí kteráž k větším dskám přísluší 4 gr: č:
J od těch relací, když se co z povolením královským neb pan-
ským do větsích desk klade, od te 4 gr: č: A ta se zapisu-
je na poopersku w quaternu
J když úředníci kde jdú neb jedú kolik trhův neb jakých-
koli vkladův v desky větší se klade, od každého 4 gr: č:
J od umluv panování vnodův což se má do starých desk
klásti neb se to prwe dole do jiných knih vpisuje a potom
teprw z toho do starých desk, a od toho wepsání 4 gr: č:
J od obranního listu 4 gr: č:
J od zalykacího listu 4 gr: č:
J od každého vypisu z větsích desk 4 gr: č:
J od každého majestátu neb ksaftu neb jakéhokoli listu
jisto do větších desk jíti ma 4 gr: č:
J od každého odhádání 4 gr: č:
J od listův poselacích od uřadů 2 gr: č:

XVI. Registratorowé

Při každých suchých dnech berú 12 gr: českých z truhlice
za registříky kteréž píší panům
J když kto přijde ke dskám a potřebuje aby jemu dsky
čteny byly nemáli registříku má k registratorowi jíti
aby jemu registřík nalezl, a on když najde, dá mu jej
wypsaný, a od toho registříka jednoho každého 1 gr: č: dawají

XVII. O Řádu desk

Nalezli vůbec za právo páni, a němém a Wilem ze
Zwiřetic panský potaz vynesl, že poněvadž jest
ten nsty (?) Bohem poražen, a má rozum přirozený

14/2 a umí rozkázati, kywaním rozumí, že muž klásti dčeřiny swé komuž chce we desky stalo se léta 1414 Primo Mathias g 14.

N: w: z: p: Staré desky aby na hoře zůstawaly na hradě Pražském, a jestližeby jich kto potřebowal, aby úředníci s ním na horu šli a jemu je četli, kdyžby koli potřebowal W prawních wáclawa Wyndraka g III

N: w: z: p: že ~~panům kartům a kůrnám zjewným~~ nemá we desky kladeno býti w týchž deskách g III

N: w: z: p: Jestližeby kteří měšťané na zprawní listy stat ky drzali dědicky, ti toho proti nálezu obecnímu učiniti nemají, než Pražané swých swobod užiti mají w tychž knihách g III

N: w: z: p: Cožkoli se w pisowání we desky zemské potřeb zemských dotýče, kolikratby toho kdy která takowá zemská potřeba přišla, ta nemá we desky zemské kladena býti ani wpisowána leč přítomnosti wšech tří stawůw totižto panského, rytířského a městského řádu, a též také jestližeby mělo wymazáno býti co obecního zemského, a na to oboje aby relatorowé byli z panuw, z rytířstwa ze jména w Quaternu trhowém Léta Ch XCIV w pátek o suchých dnech Adwentních.

N: w: z: p: Kdyžby dwěma nebo třem aneb kolikažkoli osobám bylo jedním trhem we desky wloženo aneb kladeno, že tím trhem společníci nejsú. Než ti společníci jsú, kterýmžby z milosti krále jeho Milosti neb panůw a wladyk z plného saudu společenstwí dán byl, a kterýžby kolwěk umřel bez zřízení dostatečného

a bez dědiciův řadně přišlých, ješto by jemu podle jiných trh swedčil že tu s mrtwého díl na žiwého připadnúti nema, ale na naybližšího přítele wedle obdarowaní kralowského, jakož jest bylo prwe za práwo, w knihách Primo Procopii § XIII že w jednom trhu když jest několiko osobám kladeno bylo trhem že tím nejsú společníci, a nápad w quaternu trhowém leta XCIX w pátek o suchých dnech adwentních.

N: w: z: p když by společníci byli dskami učiněni, a jeden z nich by umřel a deer tolik po sobě nechal, tehdy druhý společník neb jeho synowé má jich odbywati jako deer swých wlastních. Pakli by společníci nechali deer a žádného syna nebylo, tehdy deery těch společníkůw rowný díl mějte w těch statcích wedle nálezu prwního Maštik quinto A v.

N: w z p: kteréž by koliwěk dědiny neb dědictwí připadli příbuzenstwím (wedle obdarowání krále jeho milosti) na naybližšího přítele že též také zprawce jsú powinni zprawowati, tomu příteli na kteréhož by připadlo to dědictwí jako tomu, po kom jest naň připadlo jakož bylo prwe Procopii D XXVI° A též společníku, když by na druhého společníka dědiny připadly, jakož o tom jest Venceslai Andreæ M VII

N: w: z: p Páni a wladyky na plném súdu kázali dskami pamatnými znamenati což, což se dotýče wedení práwa pro nezprawu k odhadání tento řad při tom se zachowati má: když by nezprawa

přišla že půwod, kterýž wede pro nezprawu, že nay-
prw má počíti wésti na platy, tu kdež mu se zdá
na dědiny lauky, na lesy na potoky, na řeky na ryb-
níky, pokudž jeho suma s třetinú stačiti můž
a cožby sumy stačiti nemohlo, tehdy teprw můž
wedeno býti na hrad neb na twrz w te sumě wedle
rady těch dobrých lidí, kteréž wedle práwa mí-
stokomorník ktomu obesle, ačby hrad, aneb ta twrz
w prawě stála. Stalo se leta MCCCCLXXXVIII w pamatnych
M. XIV.

N: w z p: Wladislaw z boží milosti král český etc: roz-
kázal we dsky pamatný znamenati, což se dotýče
puhonůw z dluhůw, sum hlawních, aneb také ze škod
jestližeby půwodowé proti pohnanému přisudek
se stal králem jeho milosti a pány anebo úředníky
menšími, a práwo žeby po rozsudku aneb po prawu
stawném pro tu jistinu aneb proty škody měl we-
deno býti na pohnaného a na dědiny jeho, a týž po-
hnaný, žeby ~~z dědin swobodných neměl, než toliko~~
~~dědiny zapsané~~ a duchowní. a takto se jeho Milost
se pány raddú swú otom rozkázati jest ráčil, aby
bez práwa wedení bylo na ty dědiny tehož pohnané-
ho do té sumy pokudž zápisowé témuž pohnanému
na též dědiny swědčí a wyše nic, a to práwa wedení
býti má bez újmy sprawedlnosti, a bez škody grun-
towními panu týchž dědin, komužby ta wyplata
sprawedliwě přislušela, a kdyžby prawo a zwod

na ty dediny měl udělán býti, tehdy ten z moc neden
býti má na ty dediny zapisné do sumy kterúž
tyž pohnaný na těch dedinách zapsánu má a
pokudž obdržal a nic wayš, a pakliby k odhadá-
ní na těch dedinath zapisných do sumy kterúž týž
pohnaný na týchž dedinách má zapsánu, odhadá-
no má býti jemu puwodowi, což jest sumy práwem
nstal na témž pohnaném, a to wšak do té sumy po-
kudž zápisoné na týchž dědinách swědčí, a wyše
nic, a to také beze wší škody pánu gruntownímu
tak jakož nahoře dotčeno jest, a to týž půwod jemuž
by tak odhádáno bylo držeti má dotud, dokudž by to
zboží nebylo wyplaceno od pána dedičného téhož zbo-
ží anebo toho ktožby práwo k té wýplatě měl a při
splacení téhož zboží, týž půwod sumu swu wezma
toho zase postupiti má beze wší odpornosti. Poslo-
wé na to od královské milosti byli jsú Putha z Rým-
berka a z Swihowa jinák z Skal, naywyšší sudí
kralowstwí českého, z panůw a Jan z Roupowa
naywyšší písař kralowstwí českého a hofmistr
dwora krále jeho Mti z Wladyk, wyprawujíce nade
psané wěci, k tomu zwlaště wyslání Stalo se leta
XXC w středu den swaté Kedruty w Památných p. VII.
N: w. z. p. Leta XXCVIII° we čtwrtek po sw. Benedictu
páni a wladyky na plném sudu ráčili sú rozká-
záni tento Artykul we dsky připsati, že též každý
pro nespráwu bude moci práwo wésti na dediny
zapisné, tím wším obyčejem, jakož tento nález a

rozkazaní ukazuje, kdyžby se dedictví, nebo dedin svobodných nedostálo

N: w z: p: kdyžby kto chtěl pro nezpravu vésti na dedictví ze ma naypprw na dediny jistcowy aneb ktož prodáwá vésti pokudž jich stačí a nedostaneli se jeho dedin jistcowých tehdy teprw na toho zprawci ktož wedle něho zprawuje wedle nalezu Venceslai Andrea g XXIII.

N: w: z: p: Jestližeby kto pro nemoc aneb pro starost nemohl ke dskám jíti, nebo jeti, kdyžby uredníkůw pozádali aby jeli dwa aneb šli k takowému a du recognici sepsali cožby wule toho byla komužby šli neb jeli, a prijdúc relací učinili a ji we dsky wepsali jakož bylo prwe Primo Nicolai O II.

N: w. z. p. ktožby koli udělat zápis s mjstem a tím zápisem dědictwí swé ažeby někomu zapsal a to tom žeby umřel a děti po sobě řadně ažeby nechal tehdy děti nebo jedno z nich prijdúc k létóm sprawedlivým muže na prazdne místo dologili kohož se jemu zdáti bude aby jému neb jím ten zapis propustil jakož o tom nález In albo Cítationum leta & XCIII

XVIII, O kladeni we dsky

N: w: z p: jestližeby kto ktery zápis z desk propustiti chtěl, ma jej sobě kazati čísti naypprw a nechceli ho sobě kázati čísti nemají jému toho zápisu urednici propustiti, a to proto že někteří zapisowé mohou se propušteti a někteří nic.

N: n: z p: Kdožby koli komu zápis dskami udělal s místem neb bez místa, a ten zápis nebyl mu propuštěn, a tenby na to jiný zápis udělal, že ten zápis poslední žádné moci míti nemá. O tom rozsudek v bílých puhonních Letalh LXXVI.

N: n: z p: Kdož za kterýkoli statek zprávcí listem přijme, tehdy když ten list zprávní ke dskám přinese, mají mu jej v desky vložiti, kdyžby toho na úřednících požádal, však tak, aby k tomu povolení bylo krále jeho milosti neb panům a vladykám z plného saudu, a relator na to aby byl.

N: n: z: p: Jestliže by kto kšaft učinil na mocný list královský, a výměnky žeby sobě v něm neudělal, komuž by co dal ustně nebo listem, aby to tak mocné bylo jakoby to v tom kšaftu stálo. A jestliže by co potom odkazal na svrchcích, na klenotích a na hotových penězích a toho kšaftu nezrušil, tehdy to odkázání žádné moci nemá míti. A též jestliže by dědictví své přes kšaftem odkázal bez výmienky žeby naudělal odkázal na týž mocný list královský, a v tom kšaftu výměnky žeby neudělal, a žeby na dlo jiný kšaft činiti chtěl, aby první žádné moci neměl, jestliže by te výmienky v kšaftu nebylo, a aby přesto druhý kšaft dělal prvního nezrušiv, tehdy poslední kšaft žádné moci

nemá, než jestližeby ta wymienka byla w prwním kšaftu, jestližeby ta wymienka byla druhý kšaft učinil aby prwní moci neměl, tehdy poslední w swé moci zůstane a prwní nic platen býti nemá. A jestližeby kto také kšaft učinil na mocný list králowský a ktomu swůj statek odkázal, a potom přijda ke dskám a učinil jiné zřízení o tom statku, tehdy ten kšaft nemá žadné moci míti, poňewadž ho prwe we dskách před tím zápisem nemá, než jestližeby kšaft prwe před tím zápisem we dskách byl, tehdy má moc míti a zápis poslední, kterýž jest we dskách nemá proti tomu kšaftu moci míti w Památných N XXII

N: w 2: p: Jestližeby kto dskami jaký zápis udělat a w tom zápisu tu wyminku žeby sobě zustawil, jestližeby co komu rozkázat dáti po smrti swé ustně aneb listem, to má dano býti buď hotowé peníze klenoty neb swrchky, to můž odkázati na tu wyminku, než dědictwí odkázati nemůž žadnau na wymienku w Památných V XXVI

N. w 2 p: Ktož drží práwem wěnným neb zástawau wen, naa kterékoli dědictwí, že proti dědici a napadníku tech dědin nikdá se wyplata nepromlčí. O tom rozsudek w bílých puhonních leta 91 XCIV.

N: w. 1. p. Jestližeby kde dsky mají a ženě spolu swěděiti tehdy muž jejího dílu nemůž zawaditi ani prodati jestliby jí weno wložil na tom statku, tehdy toho stat. ku napřed wzíti má polowici a druhú polowici w

swém držeti wěně má, jestliže jest za její dosti, wedle
práwa wěnného, pakliby nebylo, můž k příjemci hle-
děti, pakliby příjemce nebylo tehdy kdež jest wznesena
O tom rozsudek Tertio Venceslai G/x

N: w: z: p: Že wěno můž přewedeno býti s jednoho stat-
ku na druhý, ale když se to wěno přewodí, má příjemce
býti od té ženy, kteréž se wěno přewodí, a ona také osob-
ně tu býti má, w tom se příjemce opatř aby dosti wěna
k užíwání jejímu bylo wedle práwa wěnného, a ten pří-
jemce má míti na swobodných dědinách. Pakliby do-
sti wěna nebylo, má ona na příjemcůw statek sáh-
nauti podle práwa. Pakliby i na příjemcowu statku
dosti nebylo tehdy se má zase nawratiti kdež jest
wznesena O tom rozsudek Secundo Nicolai.

N: w z p: Jestližeby můž ženu swú k tomu přiwedl
aby zaň swým statkem zprawowala, jestližeby můž
prwe umřel, tehdy ta zpráwa žádné moci nemá
O tom rozsudek léta &c CCCC:IX kdež Nereš z Libonic

N: w: z. p. Jestližeby kto dskami zawázal na swém stat-
ku, jestližeby ho z toho listu newywadil, že jakžkoli
pokuta w dskách jest, že jemu to má zůstati, a pakli
by stalo, žeby ten ktož se zapsal, list wywázený a pro-
řezaný ke dskám přinesl, že mu ten zápis má pro-
puštěn býti, by pak i toho nebylo, komuž zápis swěd-
čí, o tom rozsudek Secundo Dupowec G/VI. ktydž G/x

O wedení pre panský nález

N: w: z p: Jestližeby kto kterým statkem co zpra-
wowal, a po též zpráwě žeby na tom statku wěno

15 zawadil a nebo Komorní plat zapsal, aneb jakkoli
posledním zápisem zawadil, tehdy přijdeli pro ne-
zprawu k odhadání poslední zapisoné moci míti nebu-
du proti prwním proti té zprawě, než cožby po odhá-
dání te zprawy zůstalo: tehdy potomní zapis k tomu
má hleděti což jest potom odhádání statku zustalo
a tak starší zapis před potomními má napředo
zprawach míti, jakož o tom rozsudek Venc: Andreae K I
N: w. z. p. Ktožby an koli jeho zprawa přišla a pro tu nezpra-
wu neweedby do tří let a osmnácti nedél, tedy tu zpra-
wu promlčí, neb kdyžby kto komu dal umluwu pro
nezprawu, tehdy ten hned máli zpráwci má hned ta-
ké tomu umluwu dáti, a tak jakz naň wedu pro
nezprawu má na jiného se wesli, nedada letům pro
jiti Jakoz o tom rozsudek Secundo Joanis plana G XXVIII.
N: w: z. p. Jestližeby kto nemaje dětí komu statek swůj
bez místa zapsal, a měllby potom zápisu dětí a
umřelliby maje dětí, tehdy ten komuž jest statek po jeho
smrti zapsán má dětem jeho, jestliže k letům přijdu
ten zápis propustiti, neb jest to wěc swěřena, než
neuchowalliby bůh prwé dětí nežliby leth došli, teh-
dy toho zapisu od otce jich k tomu statku užiti
má a jestližeby otec těm dětem které poručníky
zdělal a poručníci toho užiti mají do let sirotčích
než jestližeby sirotci zemřeli let nemajíce, tehdy
tomu komuž swědčí zapis statku postupte. Pakliby
těch sirotkůw žádný poručník nebyl, tehdy
neyblizší přítel (podle obdarowání kralowského) chceli

na se muž poručenstwí vžíti a sirotkům wrúčiti a počet sirotkům, když let dojdú, učiniti mají, než zemřeliliby sirotci nežliby let došli, tehdy cožby toho statku poručníci požili to sobě mají schowati než nápadu nemají míti; než statku postupte tomu komuž zápis dskami nač swědčí, na swrchkyklenoty, na hotowé peníze toto wšak má postúpiti než jestliže zápis swědčí toliko na statek a zboží tehdy toliko statku postupte dědičného a sobě swrchky schowati mohú po sirotčí smrti. O tom rozsudek Tertio plane L XX wtychž L X XIII když by komu neoswědčili w zápisu swrchky, že nemá jich

třetí, a jestližeby děti měl a s místem zápis učinil, ten zápis má moc míti, poněwadž sú již děti byli, když jest ten zápis učinil.

N: w: z p: Páni a wladyky na plném saudu rozkázali sú we desky památné zapsati, což se placení dluhůw na zlaté dotyče, kdožbykoli jeden druhému dlužen byl zlaté: buď uherské neb rynské ještoby wtom dluhu nestala tato wymienka, žeho nemá jinú minci odbýwati žádnu než zlatými uherskými neb rynskými, že každý dluhu toho, kterýžby na zlaté swědčil, bude moci odbýti za zlaté groši penězy neb haléři českými, a na tom každý má přestati a za zlaté groše neb peníze

přijíti za každý ~~zlatý uherský půl kopy grošů~~ českých polože a za ~~rynský půl XXII groše českého~~ wedle prwního krále jeho milosti nálezu a také wedle zůstaní o témž placení na sněmě obecním, kterýž jest držán byl za přítomnosti krále jeho Milosti a we dsky mělo zapsáno býti a wedle toho nálezu každý tak se má zachowati. Než ktož by komu zlaté dlužen byl, a w tom dluhu ta wyminka bylaby položena, že nemá jinú žadnú minci odbýwán býti, ten žádný nemá za zlaté groše ani peníz bráti powinen než zlatými má wedle te doménky a ne jinú mincí odbýwán býti Stalo se w úterý po sw: Witu léta božího 1485 w Památných J XXI.

N: w: z: p: Jestližeby kto měl zprawní list na který prodaj statku s rukojmněmi a jestližeby sobě toho listu zprawního do desk a k ouřednikům sú newložil a rukojmě by w tom zemřeli a jistec, tehdy sám se o ten wklad připrawí. a dále děti jistcowy ani rukojmí těch děti, nebudú wkladem ani zprawú po nimi, jakož ten list ukazuje O tom rozsudek 4 plana K XVIII.

N: w: z: p: Jestližeby kto od panského klaštera kterú wes neb zboží koupil bez powolení kralowského že muž toho koupení a trhu užíti poněwadž to není klašter králowský, kdyžž ten pan jako fundator dá swé powolení.

N: w: z: p: Jestližeby kto dědiny swé zastawil dlakem
dskami nebo listy a wyplatu sobě pozustawil, jestli-
žeby w zápisu stálo kdyžby půl leta dal na před wěděti
listem od uřadu desk zemských, aby wyplatil, ta se
wyplata neb zastawa nemuž promlčeti, než dalliby
půl leta na před wěděti, a potom daní žeby newyplatil
do tří let a 18 neděli, již se potom dání ta wyplata
promlčí, než jestližeby zápis zástawy swědčil, kdyžby ko-
li chtěl aby to wyplatiti mohl, ta wyplata se nikda
nepromlčí, Pakliby w wyplatním zápisu neb listu stálo
do jmenowaného času, že to má wyplatiti jestližeby od
toho času jmenowitého dal letům na hoře projiti dotče-
ným, ta se wyplata take promlčí, a by toliby w zapisu
nebo w listu w zástawním, jestližeby do jmenowitého ča-
su newyplatil toho statku a dalby tomu času projiti
a newyplatilby w tom toho statku jaký zapis z ní polo-
žen dále ktě wyplatě žadného prawa nema. Nalezli ta-
ké jakežby koli kto wymienky w kterém koli zapisu
jměl, že každý toho užiti má nedada letom na hoře dot-
čeným projiti. O tom rozsudek w bilých puhonních
Leta 88 L XXXV.

N: w z p: Jestližeby dwěma nebo třem statek swůj kto po
smrti zapsal, aby se s komorníkem uwázal, tehdy jestli-
žeby se z těch kterýmž swědčí zápis s komorníkem i
neuwázalli by se a daliby třem letom a osmnácti ned-
ělem projiti od smrti toho kterýž jest jim ten statek za-
psal, tehdy ten, kdož jest s komorníkem w ten statek

ukazat; jemu wedle oněch let projitie i jich díly
jemu zůstanú, o tom rozsudek w bilých půhoních Lé-
ta XX LXXXVI, než jestližeby na jich místě byli přátele neb
poručníci, ze ti budú se moci ukázati w takowý statek
jménem sirotkůw těch.

N: w Z. p: kdežby dwa bratří statek prodáwali a společně
zeby jej we dsky kladli a zprawowali jej obačímž ma-
jí neb míti budú, by se pak potom rozdělili, tehdy ten
komuž zprawují, má se na oba bratry statky wésti
kdežby jej měli. Porozdělí se na jednoho statek, muž je-
mu ten jeden odpor klásti a bude jemu jakožto wedení
práwa zdwiženo, a musí potom na oba wésti pro ne-
zprawu nedáti lhůtu zemským projíti. A též jestli-
zeby kto dwa zpráwce měl, a ti sobě žeby nic nebyli
a zprawowali jemu dwěma statky, tehdy se má též
na oba statky pro nezpráwu wésti, aby mu na
každého statku polowici té zpráwy odkázáno bylo
Pakliby se na kterého polowici statku nedostalo
bude moci na druhého zprawci statku, to wsecko
coz jemu se nedostalo odkázati. Paklibyse na jedno-
ho statek wedl, tehdy bude moci jemu, ten jeden odpor
dělati, a bude jemu to též práwo zdwiženo, jakož
o na hoře psaných bratřích swrchu stojí. O tom roz-
sudek Léta božího 1486 w bilých půhonních.

N: w Z. p: Ktožby jakú zastawu držal, a ten ktož
by zastawil mělby wali wyplatiti neuchowaliby
buh jeho ktož zastawuje, tehdy kte wyplatě děd

cowé jeho a nebo nápadníci prawo míti mají
jako on sám, budeli ten ktož záštawu drží komu chtíti
to swé práwo prodati, aneb komu zapsati, a budeli moci
dobře učiniti. Pakliby toho práwa žadnému nezapsal ani
prodal a umřelby w tom, tehdy ktož nápadníci po něm
budu k tomu zápisu budů míti prawo O tom rozsu-
dek w bílých puhonných Léta od narození božího 1490.
N: w z: p: Kdyžby kto nekolika osobám statek swůj
zapisowal a w tom zápisu žeby tak znelo, ~~že díl mí-~~
~~ného na jiného připadnouti~~ má, a kdyžby ten sta-
tek na ně přišel, že každý swůj díl muž prodati
zapsati a učiniti z něho což mu se zdá, kdyžby leta
měl, o tom rozsudek w bílých Puhonnych leta od na-
rození pána Krista 1486 a druhy rozsudek z 88.ho
N: w z: p: Jestližeby se kdy trefilo, žeby se kdo zdlužil
wice nežby swého statku měl, kteříž jsů zaň, jestližeby
ho z toho pohaněli chtíc nekto práwem swého na něm
před jinými dobýti i nemá toho na před žádný míti
ani ten ktož na před pohání, ani ten ktož na posledy
pohání, než mají se o ten statek wšickni děliti
též li ktož pohanějí jako li kteřížby pohaněli mají
na před ~~dra~~ z toho statku wzíti což na puhony
naloží aneb utratí pro tu při Pakliby kto kte-
rým rukojmím statek zapsal dskami, a jiní zaň
slibujíc swe dali a to prowedli též s tím aneb
s těmi ktož zápis mají, míti mají z rowný díl
swe zaplaty jakož nahoře psano stoji.
N: w: z p: Jestlizeby kto měl zprawce a jemu by

umluven dal, již ten komuž jest umluwa poslána stůj
neb nestůj, tehdy pohnaný má před se tu práwu stawati
a súditi se, a prohráli rozsudkem má se zachowati k swé
mu zpráwci podle prwního swolení; než jestližeby pohnaný
nestáním ztratil. Tehdy jemu zpráwce nic powinen nebude
O tom rozsudek w bílých půhonných Leta &c LV.

XIX Přísahy naywyšších
Úředníkům zemských.

Ni w z p: že naywyšší purkrabie pražský takto ma nay„
prw státi proti slunci a wychodu twáří, a na hlawě
nic nemá míti, než prostowlas má státi a zdwihnúti
dwa prsty proti wychodu slunce a takto řekati po
tom ktož mu přísahu dáwá totiž místo písař Kralow„
stwí českého a písař menších desk zemských.
Přisahám pánu Bohu wšem swatým i Nayjasnějsímu kní„
ži českému &c králi wšem panům rytířstwu i wší
(a pánu) pánu Wladislawowi Uherskému, českému
obci Kralowstwí Českého bohatému i chudému w tomto
úřadu (k kterémuž sem powolán naywyšší mu purkrab„
stwí pražskému) prawdu wésti, a krzwdu tupiti
a to ani pro přízeň ani pro nepřízeň ani pro kte„
ru jinú wěc Tak mi bůh pomahay i wšichni swětí.
A tež má přísahu učiniti, naywyšší hofmistr zem„
ský naywyšší komorník, naywyšší sudí, naywyšší
písař zemský wšickni týmiž slowy a tuž přísahu
jediné jménem každý swů úřad swůj jmenuje

Přísaha panůw a wladyk
do saudu zemského. Nalezli wubec za prawo;

Přisaháme panu bohu wšem swatym nayjasnějšímu Knížeti a panu panu Wladislawu Uherskému Českému Králi aneb kterýžby potom Král byl, wšem panům a wladykám i wší obci Kralowstwí Českého chudému i bohatému w tomto saudu zemském k kteremuž sem powolán prawdu wésti a křiwdu tupiti, a to ani pro přízeň ani pro nepřízeň ani pro kterú jinú wěc tak mi bůh dopomahay i wšickni swěti.

Přisaha panúw a wladyk do saudu komorního a do raddy Králowské wůbec za prawo nalezena.

Přisaháme panu bohu wšem swatym Nayjasnějšímu Knížeti a pánu, panu Wladislawowi Uherskemu Českemu Králi (aneb kterýžby potom Král byl) wšem panům a wladykám i wší obci Kralowstwí Českého napřed jeho milosti rady a tajnosti zachowati k obecnému dobrému wěrně a prawě raditi, a w týchž radách a saudu komorním prawdu wésti a křiwdu tupiti a to ani pro přízeň ani pro nepřízeň, ani pro kterú jinú wěc, toho nám Bůh dopomahey i wšickni swětí. A mincmister, podkomoří Králowstwí Českého Procurator Hoffmister, maršalek purkrabie kraje Hradeckého a místopurkrabie pražský ti wšickni mají přísahu učiniti, týmiž slowy jako do raddy jmenujíce urady swé že se mají w swých uradech wěrně a prawě zachowati

N: w. z. p: kterak mají přisahati Kswědomí páni a wladyky kteří w saudu zemském sedají

Naypržwe se má každý twáří obratiti proti wychodu slunce a na hlawě nemá nic míti, než prostowlas

10/2 má býti. a ma pologiti každy dwa prsty na prsy
swé a pisař menších desk zemských má jim přísahu
dawati těmito slowy: Prawím to na tu přísahu kterúž
sem učinil králi jeho milosti i wší zemi k tomuto saudu
w té při kteráž jest mezi těmito a těmito cehož sem swě-
dom že to wěrně a práwě powím a to ani pro přízeň
ani pro nepřízeň, ani pro kterú jinú wěc tak mi
bůh pomahey a wšickni swětí

N: w. z. p. kterak páni a wladyky
k swedomí přisahati mají.

Nayprwe se mají obratiti twáří proti wýchodu slunce a
zdwihnouti dwa prsty proti wychodu slunce, a písař
menších desk zemských má jim přísahu dáti těmito
slowy. Na tom přisahám panu Bohu wsem swatym,
w te při kteraž jest mezi tímto a tímto, že to čehož sem
swedom wěrně a prawě powím a to ani pro přízeň
ani pro nepřízeň, ani pro kterú jinú wec, tak
mi Bůh pomahay i wšickni swětí.

N. w. z. p. kterak obecný a mestský lid přísahu
k swedomí činiti má

Městsky a obecný lid přísahu k swedomí tymiž slowy
činiti mají, ney toliko že klekňúti mají proti
wýchodu slunce a pologiti každý ma dwa prsty na
znamení božího umučení O tom w pamatných E IX

Přísaha Chromého k swedomí.

N: w. z. p: Páni na plném saudu wšobec nalezli a
Jiří z Kunstatu a z Poděbrad Gubernator a nay-
wyšší Hofmistr králowstwí Českého slowem kralow

ským a na královně místě, panský potaz wynesl
gestli geby se kdykomu přihodilo z božího dopuštění
zeby chrom byl a přišlo mu na to žeby měl přísahu
učiniti wedle práwa a řádu země této, a takowýžby ne-
mohl klekna prawa učiniti a to bylo úředníky, kteřížto
přitom z práwa byli, mají shledano že to bezelsti jest
tehdy ten nebo ti má aneb mají, sedíc aneb leže prá-
wo učiniti a tak přísahu udělati, wedle toho a wedle
rozkázání, jakožby potřeba na něm aneb na nich wi-
děna a shledana byla od wředníkům Stalo se Leta LVI
Venceslai Andreæ LXXVI.

O přísahach Nowé.

N: w z p: Gestližeby kto komu slibu ustnímu od
pírat a on neměl by čím prowésti, tehdy oba zpra-
witi mají wedle práwa w kaple wšech swatých bez
zmatku a napřed půwod zprawiti má že jest mu slíbil
a pohnaný má se odpřisíci že jest neslíbil, a když
oba zprawí, tehdy ta pře mezi nimi mine beze wšech
škod, pakli který přisíci nechce tehdy tu při ztratí
O tom rozsudek wbitých puhonných Leta LXXVIII
N: w z p: Gestližeby kto pohnal purkmistra a konšelůw
i wší obce, a w žalobě nedokládal že žádného dwoo-
du než žádal práwa tehdy mají obojí zprawiti napřed
půwod že jest se mu od toho města škoda stala,
a od služebníkůw jich že sú mu pobrali a spálili, teh-
dy purkmistr toho města, má také zprawiti a wedle něho
jiná dwa dobrá člowěky kteřížby na swobodných dědi-
nách měli, že su ti služebníci bez jich wůle tu škodu uči

wili Pakliby ten purkmistr umřel prwe neželiby ta pře
k konci přišla, tehdy jiný purkmistr wedle nahoře dot.
čených má zprawiti pakliby purkmistra toho času
nebylo, tehdy naystarší Konšel má tu zprawu učiniti a
jestliže by tu zprawu oboji prowedú, tehdy ta pře mezi
nimi i škodami mine, a jestliže by která strana nechtě.
la zprawiti tu při ztratí i s škodami, jakož o tom
rozsudek w bilých pátenných Léta &c LXXXVI ho a
ta přísaha ma býti se zmatkem

N. w z p: Jestliže by kto jsa nemocen a někoho poslal
aby jeho nemoc opowěděl abyliby ten zabit, kteryž
jest byl o tu wěc poslan že ten ktož jest jej poslal
má zato zprawiti při suchých dnech naypřw příštích
nebyliby nemocen, že jest jej byl pro tu nemoc poslal
i nemoc swú při tom má zprawiti. O tom w Pamět.
ných G XXX

N: w z p: Jestliže by kto dal komu co schowati a ten
žeby umřel komuž dano schowati, a tenby prawil ktož
schowati dal, že nápadníci toho mrtwého jsu dobře
te wěci swědomi a oniby prawili že nejsú, tehdy
ten napřed zprawiti má ktož prawí, že jest dal scho.
wati a napadníci také proti tomu přísahú zprawiti
mají že o tom nic newědí, a že oboji zprawiti mají
tehdy ta pře mezi nimi mine i škody a kteraby strana
nezprawilala swú při i s škodami ztratí. O tom
rozsudek Secun: Joanis Plana G IV.

N: w z p: Jestliže by se kto k listu nebo kšaftu čemu
znal že jej otec má a před saudem žeby toho přela

chtět za to zpraviti, že ho nemá, k tu přísaze při puštěn nemá byti, poněvadž jest se přeznal, že to má, tehdy z čehož by byl pohnán pro ten list nebo kšaft, má to býti naněm přisauzeno. O tom rozsudek z bílých puhonných leta 1(5)LXXV

N: w. z. p. Ktož od koho při wede neb s ním stojí na roku že té straně nemá swědčiti, než druhá strana požene li ho, že té straně má swědčiti

O přísahach w Kaple

N: w. z. p. Když bude nalezena přísaha puwodowi i pohnanému, aby se takto zachowali aby stál puwod u dweři u Kaply a nekračel do Kaply než má řeci a prositi panuw uředníkůw wetších i menších za wstupení a pohnaný má státi také u dweří a má sebů očistníky dwa míti na swobodných dedinách a tu má též půwod aby byli dielni od otce i od bratří swých a má míti na swobodných dedinach, a tu má též půwod prositi za wstupení i s očistníky, a když bude prositi, uředníci mají řici: Jmenuj očistníky, a když je bude jmenowati, mají hned zapsáni byti, a po jich prosbě má jim rozkázáno byti: wstupte oboje strany i s očistníky; a když wstaupí, jestliže je w Kaple nesmluwí, tu má napřed půwod wedle práwa přisíci, a když puwod přisáhne, chceli pohnaný zač půwod přisahá jemu to dáti můž dobře, paklí nechce dáti, tehdy má napřed pohnaný přisahati wedle prawa a potom za ním očistníci, a když pohnaný přisahu prowede a očistníci také budů

přisahati, tehdy původowi nemá pohnaný nic dati. a když k přisaze mají jíti žádné braní u sebe ani na hlawě nic nemají míti

XX. Promlčení práwa

N: w. z. p. Páni na plnem saudu a Jiří z Cunstatu a z Poděbrad gubernator a naywyšší hofmistr králow-stwí českého slowem králowským, na kralowě místě potaz panský wynesl, že kterýž kolwěk člowěk drží dědictwí některé nebo zbozí kdezkoli w králowstwí českém w pokojném držení za krále Wáclawa slawné paměti též nyní i potom za tři léta a XVIII neděli bez nárokuw že toho požiti má, neb jest to i prwe za práwo bylo, a to od té chwíle jakož se jest saud počal za králowy milosti krále Ladislawa českého sta-lo se léta 8. 56.

N: w z p Leta božího 8. LXVIIto W pondělí po sw Jeronym. mu nayjasnější kníže a pán pan Wladislaw Uherský český 8. král nedle nálezu swrchu dotčeného, také dáwá wšem odumrtem moc které jsú wyprošeny do wyjití třílet a 18 neděli cožby na jeho milost spra-wedliwie připadlo, a ktožby takowé dědiny držal 3 lé-ta a XVIII neděli bez nároku ode dne saudu osazení za jeho milosti, že toho má požíti též jako jiných dědin kteréžby nebyly naříkany, jakož nález panský pl-nější to w sobě drží, a že jeho milost takowých zbozí a dědin ~~již za odumrt~~ dáwali nechce ani míní, a to jeho milost učinil k prosbě a k žádosti panůw a zeman kteří jsú se w tu chwíli k tomu saudu zemskému sjeli

25/34 1

Poslowé ke dskam byli jsů Jindřich z Michalowic naywyšší komorník Králowstwí Českeho, Zbyněk Zajíc z Hazemburka, a Jindřich z Straze, wypravujíce nadepsané wěci od pana krale jsúce na to zwlástě wyslaní Venceslai Andreæ O v.

N: w z: p: kdyžby komu prawo zastaweno bylo, že tím zastawením léta projiti ke škodě byti nemají jako prwe bylo Tertio Venceslai N X V

N: w z p: ktožby koliwěk statek sirotčí nemaje k němu práwa odcizil a jej zapsal, a potom sirotek přijda k letům sprawedliwým, žeby odporu newložil proti tomu we 3 letech a 18 nedělích aneb práwem toho nehledel, že swé prawo též promlčí wedle nálezu stareho Venceslai Andreæ O v.

N: w z p: Že po nálezu panském a po práwu stanwém nemá žadnému prawo wedení zastaweno býti a po nalezu takowé wedení práwu odpírati nemá žádný O tom rozsudek w bílých puhonnych Leta LXXXIX kdež jest rozsudek o summu. Než jestliżeby kto to prawo wedení tau summou ssauti nedopouštěje posledního panowání dojíti, to bude moci učiniti při kterém koli prawu wedení i sškodami a náklady kterežby k uřadu ji naložil

N: w z: p: kdež společníci jedni druhým neodpírají trhóm, zapisóm a wěnóm kladení a dadí třem létóm a 18 nedělem projiti, mohúce ke dskám by pak i práwa nešla, tehdy ty spolky jedni proti druhým promlčí a každý cožby držal toho statku má při něm zustati a jeho užiti jako swého dědictwí. O tom rozsudek w bílých puhoních Leta božího 1487.

XXII Uřadowé zemšti

N. w. z. p: My Wladislaw z boží milosti Uherský Česky=
Král Markrabě morawský xx na sněmu obecním, kterýž
jest drzan na suché dni letnični léta božího 1497
Wšeho Králowstwí českého, takto sme uřady zemské tehož
Králowstwí zřéditi a rozděliti račili, kteříž uřadowé
na wěčné časy a budúcí, při kterých starých zustali
mají a o to wic rozdělení a různice na žádne časy
aby nebyla. W prwních Waclawa Kyndratka

Uřadowé stawu Panskemu wubec za=
práwo nalezeni.

Purkrabstwí prazské, hoffmistrzstwí zemské, Mar=
šalstwí zemské, Komornictwí zemské, Sudstwí zem=
ské, kancléřstwí zemské

Uřadowé stawu wladyckému wubec za
práwo nalezeni:

Purkrabstwí Karlštynské, kdež se koruna a klenoti
zemšti chowají, spolu se páry, aby byl jeden z panůw
a druhý z wladyk, a ti spolu zámek Karlsteyn drzeli
a chowati mají, a ti nám mají přísahu udělati
i budoucím Králům českým i wší koruně a
obci Králowstwí českého podle práwa a obyčeje staro
dawního.

Uřadowé stawu wladyckému toliko samému
wůbec za práwo nalezeni.

Písarstwí zemské, Podkomořstwí, Purkrabstwí Kraje
Hradeckého dáwali máme i budúcí naši Králowé češti
wšak s takowou wymienkou, což se podkomořstwí
dotýče, jestližeby kto w starém městě prazském

z wladyk byt mešteni něm, toho my i budúcí králowé
češti máme wůli na ten uřad wsaditi ktožby se nám
na ten uřad hodný býti zdál na podkomořstwí
N w z p: tož se mincmaystrstwí dotyče, že to jeho
Milost král i budúcí králowé češti w woli a w moci
sobě pozustawili a nechali z těch tří stawůw to-
liž z panského, rytieřského a městského stawu
jej dáti komužby se jim zdálo a libilo osobě a
tu osobu abychom mohli zmieniti a jiného na to
wsaditi, kdyžby se libilo nam w prwnich Wac. Wyndráka 9
N. w: z: p: že z panůw ani z rycieřstwa aby žád-
ný drwi uřadůw zemských nemiwal menších ani
wětších w prwnich Waclawa Wyndraka 9 II
N w z. p. tož se maršalstwí zemského dotyče že
král jeho milost ráčil k tomu powolení své dáti
neuchowalliby bůh smrti bez dědicůw nynějšího
p. maršalka, že ten uřad má též a tak zůstati
w tom způsobu bez dědictwí jakožto swrchupsaní
uřadowé zemští, a jakož se páni Dubští hlasí a
Jiří a Victorin z Ronowa, žeby k tomu uřadu spra
wednost míti měli, neuchowalliby bůh nynějšího
pana maršalka smrti bez dědicůw, přistoliby k
tomu a oni to dostatečně okazali, že k tomu spra-
wednost mají, čožby jistého okoží toho také podle
swé sprawedlnosti mají pozíti.

XXIII. O sedání Panůw

Vladislaw z boží milosti Uherský český etc Král

17/2 a markrabě Morawsky. Prohledajíce k tomu ge ještě
toho mezi jinými potřebámi znamenité potře-
bí, aby páni a zvlaště úředníci zemští, místa
swa kdežby který wedle řádu swého sedali a která
místa držeti měl wěděli, aby to wědauce lepší swor-
nost a jednota mezi nimi zůstati a trwati mohla
a jedni na druhé aby se netřeli nyní i budúcně
3 z té příčiny jeho milost kralowská s radau panůw
takowéto o tom pořízení mezi nimi ustanowiti a
ukázati jest ráčil, kteréž se w nynějsích i budúcích
časích wěčně držeti a zachowati ma bezewšeho pře-
rušení. Naypřwe naywyšši purkrabie pražský
ten má prwní místo držeti Item Potom nay-
wyšší hofmistr Kralowstwí českého. Potom nay-
wyšší maršálek Králowstwí českého. Potom
naywyšší komornik Králowstwí Českeho. Potom
naywyšší sud Kralowstwí Českého. Potom nay-
wyšší kancléř Králowstwí Českého.
N. w. z p. Což se panůw z Rozmberka dotýče
ten kdožby z nich wladarstwí neb panstwí
rodu Rozmberka na sobě měl, ten toliko má na-
de wšemi úředníky zemskými sedati a místo
swé míti, jiní wšickni páni z Rozmberka magi
sedati mezi jinými pany wedle lèth.
N. w. z p. Což se panůw nowých dotýče, kteříž
jsú přijati ti sedayte pod starými rody pan-
skými, a nad staré pány se netřese, a to též wedle

let sedayte mezi sebú.
N: w. z. p: což se panských rodúw starých doty-
če. Ti sedayte jedni nad druhými podle leth. Ten-
to artykul jest připsán we středu po sw: Kedrutě
Leta božího 1500 z rozkázání Kralowské milosti
Osobowé na to byli sú od krále jeho milosti Jindřich
z Hradce naywyšší komornik kralowstwí čes-
kého. Půtka z Rozmberka a z Swihowa, naywyšší
sudí králowstwí Českého z panúw jsúce kiomu od
jeho Milosti králowské zwlášště wyslání
N: w. z. p: což se dotyče těch osob kteříž chtí za
pany býwati, buď nějakými prúwody a nebo
listy kterež sú sobě jednali a wyprosili, a takto
ni že od krále jeho Msti ani od panúw přijeti
nejsú Ti řádu a stawu panského neužíwayte.
Dokudž by nebyli od krále jeho milosti a od pá-
núw přijali
N: w. z. p. Že cizozemec žádný aby na úřadech
zemských nebýwal a nemá býwati W I Wacl:
Wyndráka G III. Druhá w Datých Olarowých G VI.
N w. z. p. což se panúw úředníkúw wětších i men-
ších dotyče zemských, aby od žádného žádné pře
newedli před saudem zemským ale jinde wésti
mohú, a to z té příčiny, poněwadž jich žádný
wyprositi k swé potřebě nemůž, aby k jiné-
mu wstali, take sami od sebe stati nemají.

Než sami o své pře i spolu s sebú stávali mohú
w prwních Waclawa Kyndráka G II
N: w z p: Že úředníci menší aby byli sazeni hodní
dobří a zachovalí lidé.

XXIII O úřednících menších.

N: w. z. p. Ktožby koli z menších úředníkůw od
dnešního dne co kúpil na swobodných dedinách
neboli který zápis od koho k sobě we dsky při-
jal, aby to ohlásil, a dsky swé před pány na pl-
ném saudu aby četl o těch suchých dnech, při tže
rýchžby jemu we dsky kladeno bylo. Stalo se léta
božího 1454 we čtwrtek den sw: Procopa T Dupowec
D: XXIX.
N: w z p: Jestližeby kto úředníky menší nařekl
žeby něco wkladného a newěrně udělali a toho by
na ně neprowedl, má hrdlo ztratiti. Paklibyť na ně
dowedl aneb nakterého jednoho z nich túž pokutu
má podstúpiti w Pamatných R X X IV.
N w z p: Že swědomí aby byla opatrowána, aby jich
žádný neohledáwal kromě toho ktož je spisuje, a
jestližeby je pronesl, aby hrdlo ztratil bez mi-
losti, a k swědomí aby byla truhlice se třemi
zámky udělana a 3 úřednici aby od ní klíče
měli, aby jeden k ním bez druhého nemohl, leč
ku potřebě před saud aneb kdyžby je zapisowali
měli. O tom w prwních Waclawa Kyndráka G II
N: w: z p: Že žádný člowěk nemůž preswědčiti úřed-
níkůw menších, lečby měl k swědomí z pánůw ./.

z lanic aneb z wladyk, kteří w saudu zemském sedají. O tom w Quaternu trhowem Leta 8 1 X C IX w pátek o Suchých dneth Adwentních.

N. w. z. p: že uředníci pražští menší desk zemských mají zapisowati takowým titulem na před: Dřiznal se před uředníky pražskými jakož to bylo od starodáwna zapisowáno, než komužby list psali od uřadu tehdy mají takowým tytulem se na před psáti uředníci pražští menší desk zemských. N. jakožto od starodáwna bywalo w černých zapisných F X V.

N. w z p že žádný listem od uřadu aby nebyl obsílán kteráž wěc k puhonnému práwu přisluší, a to proto poněwadž jest uterský den složen, aby se z wšech wěcí pohaněli, krom toto swoleno jest aby pře Arannì minulý. a od uřadu listem osoby aby nebyly obsílani, než duchowní aby se práwem hleděli, než wdowy a sirotci, jestli že by které wdowě její wěno nepostupeno neb odjato bylo A sirotkům kto statku sstupiti nechtěl přijdúc před uředníky menší, aby se opowěděli od koho se jim to děje a uředníci aby tu neb ty osoby listem obeslali aby před pany jich milostí na plném saudu stáli neb stál ten který po zasednutí saudu naypřw přišliko, A tu hned aby uředníci toho znamenali kto se oponi prwe, který den, a tak pořad kto potom se oponi a ten potom slyšán buď a tu na den ten na koho uředníci zawolají ten toliko s přátely wstup do šraňkůw a žádný jiný, ani na pany jich mi

tost volay, leiby která pře ku půhonu nepříslušela ten můž zavolati, pakli kto přesto zavolá a vstú-pí do sraňkův ten pokutu nes podle prwního swolení.

N. w z p: Úředníci menší, kteříž desky w moci mají aby žádnému wypisův z desk newydali, bez powole-ní krále jeho milosti neb panův a wladyk z plného saudu aneb úředníkův desk zemských wětších W prwních Wáclawa Wyndraka G I.

N. w. z. p. Páni a wladyky na plném saudu ráčili sú rozkázali wedsky památné zapsati, jakož Marta z Nelžejiowic prosila ješ panův jich milo-sti za opatření žeby Děpolt Waclaw a Ladislaw bratři Popelowé z Lobkowic pohnání, nálezu pan-skému dosti neučinili i takto páni jich milost wšem wůbec ráčili sú rozkázati kdožby kolikěk panskému nálezu i úředníkův menších dosti ne-učinil, tehdy úředníci Pražští mají zwésti půwoda na dědiny pohnaného wedle práwa a ten takowý kdožby panskému nálezu dosti neučinil, bude powi-nen půwodowi zase wšecky náklady a utraty na-wratiti, kteréžby na zwod naložil i jiná prá-wa wedení beze wší odpornosti. A proto aby úředníci nadepsaní Martu zwedli hned na dědiny swrchupsaných A oni pohnání budú powinni jí Martě wedle toho nálezu wšecken náklad zase nawrátili též beze wší odpornosti W pa-matných. G I X.

N: w. z: p Páni a wladyky na plném sněmu obecním /.

kteryž byl držán w pátek o suchých dnich post-
nich Léta božiho 1494 S powolenim neyjasnějši-
ho Knížete a pana Wladislawa z boží Milosti uher-
ského a českého Krale že na tom sú zustati ráči-
li, aby již po dnešni den wsichni wkladowé we dsky
(pamat) zemské buď w wětši neb menši, w trhowé
nebo zapisné w půhonné neb w památné, aby česky
psáno bylo, a to aby wěčně tak držáno bylo a zacho-
wáno, než což se majestatůw neb jiných listůw la-
tinských nebo německých dotýče, kteřížby we dsky
slowo od slowa w pisowáni měli býti, ti aby tak jakž
psáni jsú buď latině, neb německy we dsky wkla-
deni byli. Poslowé na to jsú byli ké dskám od jich
milosti: Jindřich z Hradce neywyšši komornik
Králowstwi českého. Putha z Ryzmberka a z Swiho-
wa neywyšši sudi Kralowstwi českého z panůw
jsúce k tomu zwlastie wysláni. Stalo se w ponděl-
li před sw: Gedruthú. w Pamatných T XV.

N. w. z. p. Což se rokůw opravowání při puhonich
dotýče, ti mají minúti, neb ktož ku při nestojí
dosti, jest ztratil podle prawa starodáwniho W
prwnich Wáclawa Wyndráka 9 V

N: n. z. p: Na katedru aby žádný nechodil ani se
we dskách wertowal bez powolení panůw úřední-
kůw wětšich, a ktožby koli wěk šel aby 10 ß grošů
panům úřednikům dal a w wěži 3 dni aby
seděl W prwnich Wacl Wyndraka 9 V

N: w: z p: Jestližeby kteří po půhonu nesvědčili a svědčiti nechtěli, ti mají listem od úřadníku obeslaní býti aby svědčili, pakli přesto nesvědčili, můž k nim o škody hledíno býti, než jestližeby se komu cti dotýkalo, a on svědka pohnal ten nemá o čest sauzen býti, lečby mu svědek připraven byl a kdyžby připraven byl má svědčiti a ktomu trestkán býti.

N. w. z p: Kdožby pohaněl proti lidí dědičné zběhlé a take o čeleď, Jestližeby kto koho pohnal o člověka svého dědičného i také o čeledína přistavního a služebného, a jestli zeby půwod dostatečně prowedl před saudem, že jest člověk jeho aneb čeledín jeho, že takový nemá dále ku přisaze dopuštěn býti, ale má jemu půwodowi za právo dano býti. Tu pokutu bezodpornosti dáti má a zaplatiti we dwú nedělích ode dne rozsudku pořad zběhlých a ten každý pro takowú wěc můž pohnati, ze 10 hřiwen bez lotu spolu powoden jakož o tom w Památnych dskách L1x.

N. w: z: p: Aby též pro zchovance nájemníky a pro pankharty bylo pohaněno jako o lidi a čeleď zběhlú.

XLIV. O Saudu mensim zemskem

N: w. z. p. Saud menši zemský ktomu můž pohnati z 10 hřiwen stříbra bez lotu aneb z 10 ß gr: č: aneb níž z dluhu z kterejkoli wěci kto chce kromě listowní wěci kteréž purkrabě hradu pražského suditi má A ktomu půwodów můž k sobě přijíti až do dewíti a ten každý z 10 hřiwen stříbra bez lotu můž pohnati wedle něho, půhonowé mají také we dwú neděli před suchými dny pohaněni býti, půwod i kdož podle něho pohanj /.

wšickni k wyhlašení půhonuw mají půwodowé wšickni osobně státi, a potom po wyhlašení půhonůw budú moci půwodowé wšickni jednomu dwěma anebo třem neb kolika se jim osobám zdá, swé pře poručiti na zisk i na ztrátu A pohnaný též bude moci sobě po ručníka neb poručníky zdělati, kohož mu se zdáti bu-de. A li půhonowé w středu na suché dni wyhlasují se, i saud dwa dni před tím, než se weliký saud saudí bud při sw: Jeronymě neb při suchých dnech, a půwod při tom saudu menším, při wložení žaloby, při stání pře, když k slyšení přijde swědkůw pohanění neb k wedení a wyhráli při neb práwo ustojí k wedení práwa a k dowedení, má se při tom při wšem tak zachowati, jako při saudu zemském welikém kdež se z sumy pohání jakož o tom široce při sau-du welikém wypsáno jest.

N: w z p: Týž pohnaný při wyhlašení půhonůw i při swé při, když naň zawolají bude zachowán též ja-ko při saudu zemském a jestliže nestane, bude naň dano stanné práwo a při swu ztratí. Pakliby se trefi-lo žeby powodowo póhon zrušen byl a nebo žeby při prohral Tehdy pohnaný ze škod útratných má též winiti a zachowán býti jako při saudu welikém

N: w: z p: Žadná [...]čná když by za kterym panem ondowela, že se na jiné grunty nemá wdáwati bez wule pána swého. W Waclawowých Wyndrakowých

G III

XIV Půhonowé k saudu mensímu

N: w z. p. kdožby či dědiny držal práwa k nim nemaje a propustil z toho zboží některé lidi z člowěčenstwí ge to propuštění moci nemá. O tom rozsudek. W bílých půhonných Leta XC prwního

N: w. z. p: Jestližeby kto k komu poslal aby mu čeledína wydal neb člowěka a služebníka neb sirotka, jakož o tom nález obecní prwní šíře ukazuje, a ten k komužby posláno bylo, toho newydal, a žby jej půhon zastihl a teprw jej chtěl po půhonu wydati, tehdy ten kdož jest jej pohnal, má wůli míti jej přijíti aneb se půhonu držeti. O tom rozsudek W bílých půhonných Leta &c XCII.

N: w: z. p. kdožby nakom člowěka wysaudil, má jemu toho člowěka wydati (podle rozsudku) s tím statkem s kterýmž se jest týž člowěk k němu přibral Než což tu pod tím pánem statku nabude, má u toho pána milosti o ten statek hledeti, a ten pán má wůli jej jemu propustiti neb nechati. O tom rozsudek w bílých půhonných Leta &c XCII.

N: w: z. p. kdožby člowěk cizího u wazbě držal pro nějaký zlý a nešlechetný skutek a kdyžby pán člowěka k tomu poslal u kohož ten sedí aby mu jej wydal jako člowěka jeho, tím způsobem jakoby nic zlého neučinil, než jakoby jemu zběhl, chtí z pokuty ze XX hřiwen pohnati nemá jemu na to wydati jeho, než má se při tom zachowati člowěku jako o jiném zločinci, wedle zřízení zemského o narčení a o zločincích A o tom nález w bílých půhonných Leta XCIII.

N: n: z: p: Jestližeby který cizozemec ~~komu člověčenst-~~
~~ní slíbil~~ a potom zeby k někomu jinému ušel z země
a ten komuž jest člověčenství slíbil žádalby na tom
aby mu jej wydal má mu jej wydati jakoby jeho
rodilý byl a nemá sobě naň z cizí země propust-
ního listu jednati, ani jej tím listem (by pak zjednal)
zastierati proti tomu komuž jest člověčenství slíbil
pakliby se w tom nechowal bude moci k němu hledíno
byti wedle zřízení o lidi. O tom rozsudek w Lvových Leta
& XCVII.

N. n. z. p. Jestližeby kto koho žádal, aby mu se čeledíň nemluji-
stil, a on wsadilby jej do wazby; a ten čeledín zeby jemu
z wazby ušel neb wyšel bezelsti. Bylliby pohnán z
te pokuty komuž jest ten wězeň ušel, nebude tau poku-
tau powinen rozsudek w Lvových Leta & XC:VI.

N: n. z. p. Kdyžby dwěma tuh swědčil na který grunt
a ti zeby člowěka cizího na ten grunt přijali, a chtěli-
by z toho člowěka pohnati, tehdy má obú pohnati komuž
desky swědčí. Neb poženeli jednoho, ze jemu půhon
zdwižnú. O tom rozsudek Leta božího 96.

N. n z p: Kdež stranám obojím nálezem přisaudí něco
ješto w tom nálezu nestojí, ze se jedné straně dáwá
za práwo tehdy ty strany nemají se ze škod winiti
Pakliby která strana winila, tehdy jí to obeslání bu-
de zdwiženo, kterez proty škody udělá, než jestližeby
w nálezu stálo, ze jedné straně za práwo dáwají, ta
strana muž ze škody winiti O tom rozsudek w bílých pů-
honných Leta & XC:II.

N. w. z. p. Jestliže kto pozene před menší úřad z wětší sumy nežli z desíti hřiwen bez půwoda že mu ten půhon zdwižen bude. O tom rozsudek w Zelených puhonných XCVIII leta.

N. w. z. p. Komuž by koli která suma neb jiná wěc saudem byla přisúzena A on by ji potom skrze přátely neb smluwu nečekaje roku wzal, a práwa newedl, a potom by ze škod winiti chtěl, kteréž by pro tu při utratil že těch škod bude odsúzen Poněwadž jistinu skrze přátely wzal. Jakož o tom rozsudek Leta 89. w bílých půhonných, kdež Cibor Kohlík pohnal.

N. w. z. p: Ktož by před kterým koli wěčím saudem počal žalowati a potom swéwolně ušel od saudu bez wědomí a wůle saudce, ten má obeslán býti od krále jeho Mti neb od panůw a wladyk z plného saudu, a má pro tu swéwolnost trestán býti, a dwě neděli u wěži seděti, a tu při pro kterúž jest pohnal má ztratiti, a lež zase jestliže by pohnaný po dwojím hojemství žalobu slyšel a potom od toho bez wůle sudím ušel, že má týž trestán a obeslán býti, a týž swú při ztratiti, jakož se na hoře píše, a má naň dáno býti stawné práwo O tom w památných ao LX.

N. w. z. p. Ktož by koli listem swědomí dal pod pečetmi neb pod pečetí, a ta pře žeby k saudu přišla, a ti swědkowé žeby prwe zemřeli, tehdy má to swědomí přijato býti, jako by přísahu učinili A o tom rozsudek Leta božího 1495. w bílých puhonných.

N. w z p: Že swědomí listowné před saudem zemským wětším i menším i před dworským nemá přijímáno

býti jestliže jsú li živi kto je davají. Než městská svědomí podle prvního svolení zemského, mají přijí-mána býti jakož o tom rozsudek v Modrých puhonných Leta božího 1452

N: v.z.p: Že žádný na list ~~ani na ceduli~~ přísahati k svědomí ~~nemá~~, než přisáhna má to naň přísahú ~~ustně sez~~nati a písař to má zapsati kterýž svědomí zapisuje, a to z panského a rycerského řádu, a kteříž z panského a rycieřského řadu přísahy mají k jakýmžkoli úřadům ti naty přísahy svědčiti mají.

N: v.z.p: Jestližeby kto dal svědomí na koho praviě naň že jemu něco nešlechetného učinil, a onby tomu svědomí odpíral, má ten na niež to provozovati ktož jest naň svědomí dal, co jest nešlechetného učinil, a má k tomu listem od úředníkuv venšich obeslán býti listem, aby k svému svědomí stál a je vedl. Pakliby potom obeslaní k svému svědomí nestál, tehdy ten ktož jest svědomím na cti narčen má král jeho milost a sawdce jej na jeho cti opatřiti, a má jemu naň zatýkací list dán býti na toho ktož jest jej nařekl a nestál. O tom rozsudek královský U x.

N: v.z.p. Jestližeby kto falešně svědky vedl a to naň uwedeno bylo, aneb naty svědky též tehdy mají všichni v pokutu a vinu královskú vzati býti a tresktání jako jiní falešníci, jestližeby kto proti dskam vedl to svědomí, a ve dskach by svědčilo 40 let a oni by svědčili, že to pomní od 45 let, a též

jestližeby proti listu swědkowé swědčili wýše, nežli swědčí w listu datum, toho to každé swědomí jest zřetedlně falešné, jakož o tom rozsudek w Modrých &c. Leta božího 1456.

N: w. z: p: Že muž jestližeby swé ženě swědčiti nechtěl to swědomí nemá přijato býti, též kterážby koliwěk žena muži swému swědčiti chtěla aneb proti muži swému a zase muž ženě swé, aneb proti ženě swé, že swědčiti nemá, než wdowa ta muž swědčiti, jako jiný muž, a také synowé otci byliliby nedělní otec swého nemají swědčiti, než kdyžby dílní byli, že to budú moci učiniti; a zase otec synům též swědčiti nemá jestližeby jich dělem neodbyl, než kdyžby je oddělil tehdy může jim swědčiti, a též bratři bratrům, ani sestry jedny druhým swědčiti nemají, ani proti nim kdyžby sebe nedělné byly toliko: Též také ktožkoli s kým statek má a jsa s ním o ten statek nedílný, nemá jemu o ten statek swědčiti, a tak wšickni kteříž by sebe nedílní byli, toliko o statek že sobě jedni druhým swědčiti nemají. O tom rozsudek 3 plana g. 23.

N: w z p: Jestližeby kto co komu prawil a onby potřebal toho aby mu to swědčil, co jest jemu prawil, a ten by jemu toho neswědčil a prawil, že jest jemu toho neprawil, a ten bylo naň prowedl, že jest jemu to prawil tehdy má ten za klamaře jmín býti, že jest prawil a neswědčil tak, a to jestližeby se cti dotýkalo, aneb jaké hanby, aby ten daremných řečí nerozprawěl a lidí wespolek newadil. O tom rozsudek kralowský A ix.

N: n z p: Ktožby škody útratné prowodil, jestliže swědkowé
swědčj, žeby jemu těmi Škodami priwinowat byl, a ne
zmenujj sumy čehož jsú swědomi, že tí swědkowé ne-
mají přijati byti. O tom rozsudek w Zelených puhon-
nich Leta božiho 1499 kdež Dorotha Waltieřowá pohání.
N: w: z p: Ktožby pod kým měl člowěka a prawem o
něho žeby nehleděl k tomu pod kýmž sedí a kazalby
se jemu nočně wystěhowati a wybrati aneb jakž koli
by jej přijal na swuj grunt: Propadne pokutu ja-
kož swolení na hoře psané w pokutě ukazuje A o tom
rozsudek w bilých půhonných Leta &c 86 a w těmž
rozsudku stojí, že žadný ~~služebník nemůž oujstníkem
býti pana swého podle prawa~~ zemského
N: n. z. p: Jestližeby kto člowěka swého rukú daní pro-
pustil komu, a on to dostatečně prowedl, má toho
ten člowěk užiti jakoby mu list wyhostní byl. O
tom rozsudek w bilých půhonných Leta &c 95.
N: n: z: p: Že Pražané a jiná města kralowská, kte-
rež grunty majj na zemi swobodné že z těch majj
wydawati lidi zběhlé, sirotky i čeled, jako páni neb
rycieřstwo jedni druhým wydáwají, jakož o tom
prwni swolení A rozsudek w bilých půhonných
Leta Božiho &c 94.
N: w: z p: Jestližeby kto člowěka cizího na gruntu
za sebú osazeného jiměl, a ten člowěk žeby se pod swého
pána dědičného ~~dostal~~ wystěhowal, aneb se wykradl
od toho pod kterýmž jest seděl tehdy ten od kohož se

jest wystěhowal aneb wykradl. Pošleli k jeho pánu
dědičnému aby mu ho wydal, jako člowěka, kteryž
mu se pryč wystěhowal aneb wykradl, a nechtělli,
by ho wydati tehdy jej muž proto newydání z poku-
ty pohnati a na něm tu pokutu obdrží, než když
bude ten člowěk zase nawrácen odkud se jest wystěho-
wal aneb wykradl tehdy pan jeho dědičny bude mo-
ci zase wedle práwa jako k člowěku dědičnému
hleděti, podle zřízení prwního o pokutách což se
lidí dotyče, o tom rozsudek Léta &c. 1.
N: w. z: p: Jestližeby kto při wyhra, nemá žádných ji-
ných škod pro tu při winiti, než toliko, což proto
při naloží a utratí Pakliby, z čeho jiného winiti
chtěl, nemají jemu toho přisuzowati, ani za to dáti
přisahati O tom rozsudek léta božího 1486.
N: w. z. p. Ktožby cizího čeledína neb služebníka na
rukojmích měl, a ten čí jest žádalby toho aby mu
jej wydal, a onby prawil, když mu jej postawí
že jej chce rád wydati, a ten nečekaje toho aneb
žeby toho od něho přijíti nechtěl, a žby ten rok
k stawení přišel toho člowěka a přesto byz poku-
ty pohnal, že té pokuty neobdrží, než ten proto
pohnaný když ten člowěk jemu postawen bude
má jej jemu ktož jest ou k němu poslal wydati
Pakliby se ten člowěk nestawěl tehdy on wypo-
mínaje ten základ, má jej tomu dáti čí jest toho

člověka čeledín neb služebník. O tom rozsudek v bílých puhonných Léta XCIII.

N. w. z. p. Kdožby maje rukojmě za čeledína přistawného do jeho dobyli, a ten čeledín pristawený ušelby, a on žeby slal k němu pro toho čeledína, aby mu jej wy=dal A pro newydání potom toho pohnal, nedrže se rukojmi, že jemu ten půhon zdwižen bude, a pokutu ten jemu nebude powinen poněwadž tomu čeledínu bez rukojmi wěřiti jest nechtěl Rozsudek o tom leta 98.

N. w. z. p: Jestližeby kto člowěka cizího na gruntu za sebú zeného jměl, a ten člowěk žeby se pod swého pána dedičného wyssěhowal a wykradl od toho pod kterým jest seděl, tehdy ten od kohož se jest wy=kradl pošleli k jeho pánu dedičnému, aby mu jej wydal, jako člowěka, kterýž mu se pryč wy=kradl, a nechtělliby mu ho wydati, tehdy jej můž pro to newydání z pokuty pohnati a na něm tu pokutu obdrží; než když bude ten člowěk zase wrácen, odkud se jest wykradl – tehdy pan jeho dedičný bude moci zase wedle práwa jako k člowěku dedičnému hleděti. Podle swolení prwního o pokutách což se lidí dotýče O tom rozsudek leta 95.

O půhony staré

N: w. z. p: že li páni z panského stawu kteří sedají w saudu zemském nemají pohánění bý=li předmessye úředníky než tolikto z lidí newy

19 dani neb o čeledína, podle swolení obecního, o to pohánění byti mohú jakož o tom nalez primo Procopi S x IX.

N: w. z. p: Že spolek nemůž býti jinde než před panem Králem s jeho powolením aneb před pany a na plném saudu; ale žadným fakem nemůž býti žádný spolek A ty nálezy kazali páni we dsky zemské wložiti, zwláště panu Janowi z Drazic naywyššímu písaři I Procopi S x IX.

N: w. z. p: Mezi Jaroslawem z Heřmanowa městce a Janem Michalcem o kmetsní páni slyšewše Jana Michalce kteryžto byl od Jaroslawa pohnán a prawil se býti kmetem, a že by neřádně byl pohnán w teto při i w jiných wšelijakých přech, kteryžto prawi se a dowozuje býti kmetem Nalezli za prawo A Woldřich z Hradce panský potaz wynesl: Že páni kmetowé wdíněni, mají pohánění býti komorníky kromě těchto kmetów, totiž, to purkrabí prazského, komorníka naywyššího, sudího naywyššího, písaře naywyššího, A by kto chce pohoniti, aby je pohonil w Lánicích panem přísežným, a písaře zemského naywyššího má pohnati jedním kmetem z laxic z wladyk, a kdyžby půhona přijíti nechtěli, aby byli dohnáni komorníkem wedle práwa II Mauricii O XI

N: w z: p: Aby žádný k swědomí swědkúw nepohánel prwé než k té při pozene jistce pakli kto pozene prwe k swědomi než k té při, aby půwod ten po-

tnenému dal 10 ₰ gr: č: a tech X kop gr: č: day pohnanému ve 2 nedělích od vyswědčení půhonu a z toho i škody cožby jich prowedl před uředníky menšími. Podle swolení o škodách. W I Waclawa Wyndraka G III

N: w z: p: Chtělliby kto k swědomí chudých sedlakůw lidí pohaněti; ten jim má každému od míle 2 gr. čes: dáti w Dřewních Waclawa Wyndraka G W.

N: w z: p Páni a wladyky na plném saudu s powolením a wolí wšech panůw a wladyk i wší obce na sněmu obecním kázali tento artykul we dsky pamatné wložiti; což se čeledi dotýče, neb lidí zběhlých z dědin ktožby koliňek přechowawal a mocí je u sebe držal gleytem je zastiraje, že mu gleyt dal ten jisty čí jest čeledín byl, má bez omluwy wšeliké jemu jej wydati, jeho nikam newystíraje pakliby ho newydal neb jej pryč wyslal tehdy aby jej mohl pohnati od desíti ay do dwadceti hřiwen střibra budto z panůw z rytieřstwa nebolito z měšťan Nato poslowé byli sú ke dskám: Oldřich z Ryzmberka a z Swihowa naywyšší sudí, z panuw A Jan z Raupowa naywyšší písař z wladyk nadepsané wěci wypravujíce, jsúce kto mu zwlaště wysláni W památných K X VII.

N: w z: p: Král jeho ~~M~~ toto jest ráčil wypowěděti mezi pány a rycieřstwem Prazany i jinými městy koruny české: Což se lidí zběhlých a sirotkůw dotýče před walkou, ti mají na swých místech zustati, než, kteříž jsú woz před wálkú a w wálku zběhli

neb potom, ti mají jedni druhým wydáwati, jestližeby
kto na kom toho žádal, skrze dwa zachowalá člowěky
a neb listem pod pečetí, z kteréhožkoli stawu, a ktožby
newydal, ten bude moci ze 20 hřiwen pohnán býti wedle
swolení prwé zapsaného, kromě těch lidí, kteřížby pro
wíeru byli wyhnáni Těch nemá wydáwano býti W pro-
nich Waclawa Wyndraka 9d::

My Wladislaw z boží milosti Uherský český Dalmat-
ský Charwatský etc. král Markrabě Morawský Lucembur-
ské a Sl~~ezské Kníže a Lužický Markra~~bě etc. oznamu-
jem tímto listem wšem, že cožkoliwěk na sněmu obecním,
kterýž o swatých dnech letničných držan byl při nás
na hradě pražském mezi jinými potřebami zemskými
ten jeden kus zawřín jest, což se lidí zběhlých z grun-
tů dotýče, aby takowí wydáwáni byli, kteřížby zběh-
li rok před tuto walku kteráž jest byla za krále
Jiřího předka našeho, a potom od toho času až dodneš-
ního dne, ktoby takowých wydati nechtěl, kterak o tom
mé pohaněno býti, to jest dskami utwrzeno, a to tak
zůstawujem a při tom způsobu necháwáme, což se
pak dotýče lidí některých, kteřížto majíce otce neboli
bratří, a někteří z nich do měst šú se obrátili a
tam již žiwnost swú wedú a tu se osadili a grunto-
wé jich z kterýchžto šú pošli osazeni jsú. Pohleda-
jíce k tomu, kdyby takowí wšichni z měst wydáwáni
býti měli, žeby na mnohé lidi weliké obtížení přišlo
wzhlejíce pro obecní dobré a pro upokojení wšech
stawůw w tomto Kralowstwí nynější i budaucí různice

zaſtaviti a svornost a jednota aby zachována byla takový prostředek jsme nalezli s dobrovolným povolením panův a rytířstva z jedné, a poctivých Pražan a horníkův a opatrných poslův z měst našeho království českého, s strany druhé, takto sme o to srovnali a tímto listem vyporučujeme: Aby na ty sáháno nebylo, kteříž v městech na gruntích osazeni jsú, ješto su vyšli výše nad osmnácte let od datum listu tohoto, ješto bylo slušně provésti mohli, než kteříž by od 18 let tak vyšli byli na ty každý podle práva sáhnúti může, kdož k nim spravedlnost měl jakožto na lidi své. Chtějíce pak aby mezi poddanými našimi nyní i budoucně o takové věci různice přestaly takto o tom vyporučujeme, aby po dnešní den, kdož by koli z ~~gruntův panských nebo zemanských ušel~~ a nebo přišel, nemaje listu výhostního buď do měst našich neb do městeček a do vsí jim přislušejících A nebo také který sedlák buď z panských nebo z vladyckých gruntův totiž syna nebo bratra do měst a nebo žeby sám od sebe přiběhna tu mezi nimi v městech anebo pod jich panováním býti chtěl, a též také jich dcery a sestry, kterýž by koli člověk buď mužského neb ženského pohlaví přišel, nemaje listu výhostního od pána svého buď mladý nebo starý, do měst anebo tu kdež oni ~~pano~~

ji

wáni mají, že takowi od nich nemají přijeli býti, kdožby tako nepo než mají panium jejich beze wšeho zmatku wydáwání býti, ktožby toho na purk mistra pozádali. Pakliby kto z měst nechtěl wydali, tehdy úředníci toho města i wsecka obec, můž pohnána býti podle práwa kralowstwí tohoto. Pakliby také kteří z gruntum lidé poddaných našich měšťan (kteříž na zemích mají) utekli w grunty panské nebo wladyčíke: tehdy mají také jim tím wsím způsobem wydani býti, jako se swrchu píše pakliby jim wydáli nechtěli tež také budú moci pohnali podle práwa a obyčeje Králowstwí tohoto A což se dotyče kmetičen zbehlých aneb těch kteréžby se na jiné grunty wdaly: To také při tom zustawujem Jakož jest na nynějším snemu o tom zawříno Tomu na swědomí pečeť naši Králowskú k listu tomuto přiwěsili sme kázali Dán na Horach Kutnach we čtwrtek před sw: Maří Magdalenau Leta božího 1497 a Kralowstwí našich Uherského VII a českeho XXVI. Z pownich Waclawa Hyndráka. T XVII.

Wladislaw z boží Mlti český král &c po Janowi z Raupowa najwyšším písaři desk zemských a Hofmistru dworu Králowského, po poslu swém račil rozkázati we desky pamatné zapsali což se dotyče mienieni zlatého Uherského totižto

kterého léta zlatí měněnu byli po koliko grošich
A to podle registr kupeckých jest počítáno tak
toližto:
Léta 1460^ho^ Uherský zlatý platil po 42 grosích
" 1459^ho^ měněn byl zlatý uherský po XLII grosích
" 1462^ho^ platil zlatý uherský po 48 gr:
" 1463 " " " " 48 "
" 1464 " " " " 48 "
" 1461 " " " " 84 " Jakož ve
dskach zemských nalezeno jest v třetích kni-
hach Janových Planových G.xx kdež Jindřich z
Stráže prodal.
Léta 1460^ho^ zlatý uherský měněn jest po 40 gr:
Jakož nalezeno ve dskách zemských v druhých
knihách Janových Planových G: xxIX kdež Jan
z Rozmberka prodal Matějovi řečenému Dubec
Léta 1465^ho^ uherský zlatý měněn byl po půl XLVII gr:
Jakož ve dskách nalezeno jest v bílých větších
zapisných G IV kdež list smluvní vložen jest
mezi Janem z Rozmberka a Janem Popelem
Ale datum listu z LXIV^ho^ Stalo se léta z 1489 v
pamatných N XVI. v úterý před Přenesením sv.
Václava.
N. v Z. P. Že puhonové ze škod utratních nemají
se před soud zemský ani před úředníky menší
po rozsudku panském anebo po stavném právu
poháněti než ten kdožby při vyhral na to med

ie

úředníkóm menším jmenowati z jaké chce sumy ze škod
winiti, a oni úředníci mají takowú sumu w registra
zapsati a toho na kohož jest při wyhrána anebo práwo
ustále mají to listem obeslati po komorníku a tu sumu
jemu w listu oznámiti, aby stál před nimi o suchých
dnech nayprw příštích, když menší úředníci saudí
a oni tu mají hned o škody utratní a náklady kteréž pro
tu při wzal wedle průwodu, konec učiniti, a což by ne-
prowedla podle práwa při přísaze má se zachowa-
li Pakliby ten nejsa obeslán a nestál, mají naň prawo ?staně
stale pro tu sumu dáti, a po staněm prawu prawo pu-
stiti a též ktožby w komoře při wyhral nebo práwo
ustál, anebo u menšího uřadu i také udworského ma-
jí tymž způsobem hleděti o škody utratní, tak jakož
se nahoře píše. A jestližeby pak půwod k těm škodám
před uřadníky nestál: tehdy má ty škody ztratiti, než
byliby nemocen, buď půwod, neb obeslaný mají nemoc
zprawiti podle práwa w Quaternu trhowém Leta X
xCVII O suchých dnech Adwentních.

N. w. z p: Ktožby koli čeledínu preč kázal, že naň nice
nemá sahati, ani z něho pohaněti, jakož o tom rozsu-
dek w bílých Puhonných Leta xCVII k suchým dnům
Letničním, kdež Jan Ezeczek z Pakoměřic.

N. w. p Ktožby kázal člowěku swemu prodati a on
jemu člowěkem hodným osadil má jej propustiti
a naň se nice tahnúti nema ani z něho poháněti
aby jeho člowěk byl jakož o tom rozsudek w bílých
půhonných, kdež Wacl: z Lobkowic k suchým dnům

telnicnym Leta 85 G I.

N.z.p: Ktožby koli Clowěka čeledína swého aneb člowěka nalezl Má žádati člowěka toho aby se jím ujistil, A potom má pana jeho žádati aby mu jej wydal, jakož rozsudek Leta 1588 když Jan z Janowic pohání.

N: N.z p Wsecky krčmy w koruně České kterežby mohly prowedeny byli od 30 let, buď wysadami neb swědomím Ty mají při tom zustati, a jestližeby která kde w te wsy swedena byla, od tech 30 let. Ta na na jiný purkrecht prewedena byli w té wsy. Pakliby kto chtěl na jednom purkrechtu prewesti, muž na jiný ji přewésti wše w té wsy, než jestližeby kto chtěl nesprawedliwu krčmu drzeti, kterážby po 30 let začata byla, komužby ke škodě byla má dáti súsed jemu wěděti 4 neděle na pred, aby tu krčmu zastawil, Pakliby ji nezastawil bude jej moci ze 20 hřiwen pohnati, a prowedeti naň že krčma byla nesprawedliwa 20 hriwen day jemu, a ktomu skody kterežby proto wzal a je prowedl wedle práwa w I Wacl: Wyndráka G IV.

N: p p: Kterížby koli zapisowé a listowé byli ješto bylak zněli na peníze obecné berné, a datum tech listůw žeby bylo prwe než jest groš český i peníz zaražen, jestli před zaražením groše za krále Jiřího kterež jest we dskach zapsáno památných G X I, a jest to zaražení leta božího 1469 w pondeli den sw Bonifacia, ten každý má takowý zapis zaplatiti podle datum listu toho a po tem ty časy zlaty šel. Než w kterém zápisu, aneb w listu datum stojí po nadepsaném letě, dni, a zaražení, ten každý na groš česky placen býti ma, jakož nalez w

$\frac{20}{2}$ pamatných dskách jest o tom mezi Pathu z Ryzmber
ka a z Swihowa etc. w Quatermi Srhowém Leta etc. 99
w pátek o suchých dnech adventních.
N. w. z. p. Páni na plném saudu a Pán Oldřich z Hradce
Panský polaz wynest, že wypisowé z desk bezděčně
žádnému z lidí nemají wydáwáni býti, ale aby čteny byly
dsky těm ktož žadají a chtějí, tak jako kteremukoli
obywateli zemskému to stojí III Wenc. XXV
N. w. z. p. Kdyžby kto žadal krále jeho Milosti neb
panůw jich Milostí a wladyk z plného saudu aby
ůředník od desk zemských wyslán byl k zapi
sowani a přijímání swědkůw, a když se sta
ne powolení buď králem jeho Mti neb panům
jich Milostí a wladyk z plného saudu, tehdy má
jeti písař menších desk zemských.

XXVII. Dworský saud.

N. w. z. p. O dworském saudu ten má před se
jíti, a přitom saudu na býti sudí z panůw a
saud i práwo má zprawowati, a natom saudu má
s ním sedati prokurator kralowský, a ktomu
manowé kralowští mají wybráni býti, aby w tom
saudu sedali, a kdyžby wěc znamenitější byla, má
z saudu zemského jeden z panůw druhý z wladyk
přidán býti do saudu dworského, aby pomohli
těch při rozsauditi a nemohliliby wěci trefiti
mají w saudu zemském naučení wzíti.

A desky dworské mají býti při dskách zemských a úředník králowé a podkomořího druhý mají ty desky zprawowati, a sobě od nich bráti, a také je čísti a w ně psáti, komuž toho potřebí jest a to s wolí a wědomím pana sudího dworu krále. jeho Mti, což se zapisowání a we desky kladení dotýče. W quaternu trpowém Léta od narození božího 1499 6 suchých dnech adwentních w pátek.

N: w.z.p: že na dědiny manské komorníkem od úřadu zemského nemá wedeno býti, než od dworských desk úředníky jakož o tom nález Secundo Jan: Plana G XXVI.

XXVIII Tento jest řád a způsob půhonůw a při úřadu desk dworských jakož desky dworské ukazují.

Každý půhon z dědictwí má býti trůj a ze škod toliko jeden

Půhon nemá delší býti 6ti neděli a menší 2 neděli.

Půhon žádnému nemá wydán býti ani list, leč du powod sám osobně stane, a toho žádati bude.

Se prawou stawem: Wedení práwa naleží se we dskách dworských tento způsob. Že jest byla daná Monitio nebo umluwa 14 dní a to listem od úřadu skrze muže některého, a to se stalo Léta božího 1415 w pátek před sw. Hawlem

Téhož léta 1416 w úterý den sw. Jiljí úředník desk dworských wedl jest půwoda na dědiny pohnaných a půwod jest uwázal, že práwě wede, a ten zwod

stal se jest powodowi uředníkem desk dworských na
sumu ustánu ze škoda k uřadu dolikež
Leta téhož w pátek po sw. Lampertu stalo se jest pa-
nowání prwní s uwuzením na týchž dědinách, a do-
ko jest učinil úředník relací ke dskám dwor-
ským když se jest zase wrátil.
Leta 1417 w pátek před sw: Filippem a Jakubem
stalo se jest panowání druhé, také s uwuzením
a s zajmem puwodowi pro urok sw: Jiřský
a k uřadu dolikéž
L: téhož w úterý před sw. Martinem stalo se jest
panowání 3tí též s uwuzením a každého panowá-
ní učinil jest uředník relací ke dskám dwor-
ským
Leta 1418 w sobotu po sw. Tyburcii stalo se
jest odhádání uředníkem dworským na dědinách
pohnaných a odhádal jest polowici dworu popluž-
ního služebného puwodowi a k uřadu dolikéž
a to u winách a pokusach uředničích, a tu
i hned jmenowaný powod s uředníkem učinil jest
panowání 4té přes prawo na týchž dědinách
prawem ustanyých zwedených 3kráte prwe pano-
waných, odhadaných plným prawem a to to jest
učinil uředník relací ke dskám dworským.
Potom se nalezá že uředníci dworští menší polowici
prawa swého prodali sú puwodowi za 10 ff grošůw
a toho su učinili wyznání před služebníky na
saudu sedícími. Puwod toho w knihách za krále Wáclawa
puhonných kdež Petr z Janowského újezda pohoní.

XXIX. De Apulsione Servitium

Naleza se we dskách dworských při půhonních z dědictví pro nezpráwu i ze škod, když sú roky půhonem wystali půwodowé i s pohnanými, že jsú každá strana 6 manůw skrze jednoho mana, kterémužto list od úřadu dán jest byt obeslali, a ti se měli sjeti z práwa k roku od úředníka jmenowanému, a ti sú činili nálezy mezi stranami, a to se naleza we dskach dworských w knihach půhonných za krále Waclawa, kdež Matěj z Kowařowa pohoní Albětu, Item kdež Matěj z Malowar pohoní Jitka. I kdež Karolina a Zigmund pohaněji Jana z Wysočan Item kdež Jan z Sabčnic pohoní Jakuba z Welení.

Tak se při tom naleza kdyžby kolivěk strany, to jest půwodowé s pohnanými pohnali a připudili služebníky práwem dworským k učinění saudu anebo nalezu, tehdy strany nemohú aniž se mají smlúwati bez wědomí úředníkůw. Pakliby se smluwili to mají učiniti bez umenšení práwa úřednického a mají oznámiti služebníkům těm, kteříž obeslaní byli k tomu aby nalez činili. a to prwe nežliby z domu wyjeli aby doma zůstali

I. při tom se naleza, kdez pohnaný učiniw smlúwu s půwodem po obeslání služebníkůw swrchu dotčených bez wědomí úředníkůw a služebníkůw, skrze tehož pohnaného obeslaných, že jest jim neoznámil smlúwy

swé. I nalezeno jest, že má dáti a zaplatiti těmž
služebníkům z práwa každému služebníku 6 grošům
podle řádu služebničího, a s úředníky dworskými
smluwiti se o jejich práwo, a úředníci dworští
mají takowého listem obeslati a před se pohnati
a jeho k tomu připrawiti, aby služebníkům pohna-
ných odbyl i úřadu. A ten služebník skrze něhož
služebníci k osazení saudu přinuceni byli, má
list k takowému poslati na jeho náklad. W Lhi-
háčku půhonných kdež Matěj z Komařowa pohoní
Alžbětu wdowu z Kestřan.
Léta božího 1485 w pondělí po sw. Kedruté páni na
saudě dworském králowém Jan z Hazmburka
a z Koslí sudí. Oldřich Medek z Waldeka Mi-
kuláš Berka z Dubé purkrabie kraje Hradecké-
ho Albrecht z Kolowrath a z Krakowce Albrecht
z Kolowrat a z Opočna Jenec z Janowic a z Petrs-
burka Jan z Kaunowa, Aleš Berka z Dubé naj-
wyšší komorník králowé J. Mi. Pawel z Jensteyna
a z Skály Burian z Guthšteyna wyslyšeli jsú
Cenka z Klinšteyna prokuratora králowy milosti,
kterýžto od králowy Milosti poslán jsa ku pánóm
žádal jest aby to opatřeno bylo kterak mnozí na
slawné paměti králi Ladislawowi i na jeho Milosti
nynějším králi Jiřím zboží wyprosiwše za odumřt
od několika let toho w držení jsú, aneb wešli w
držení, a úřadem dworu králowského podle práwa
w to uwedeni nejsauce, aby toho neřádu neužili, kterýž

proti prawu nejsúc wděčný Kralowy milosti ob-
dárowání. Páni jsú rozkazali tuto pámět zapsa-
ti. Ještě z Milosti Králowské i budiž z swé abytém
wšem prodlení bylo dáno a dáwá se až do sw: Wácla-
wa nayprwe příštího, aby wšickni a každý kdož
jest co na Kralowské milosti uprosil, a toho w
držení jest, a odporu proti tomu nemá podle
řádu a obyčeje desk dworských. To aby sobě do
téhož času podle práwa dworského opánowáním
dokonali. Pakli se w tom času kto obmešká, že
pro ten neřád a newděčnost, králowa milost
bude to jiným wděčněj šim dáwati, kteříž
w tom řád zachowají. Také i ti kteříž jsú se
sami smluwali a při odpornicích proti práwu
Kralowskému toho nechali pro uplatek aby
sobě w témž času dokonáwali a zapisowali
podle řádu před úředníky desk dworských
Kralowých, a kteříž jinak učiní sami sebú
winni budú.

XXX Nález w prwních knihách Mathei G XV.

Páni obecní jsú nalezli a Boček z Poděbrad a Oldřich
Zajíc z Hazmburka panský potaz wynesli jsú
Jestliže by komu král jeho ~~Milost dal kterú odumrt~~
že ti kterýmž dáno bude, mají promolati w nay-
bližším městě od téhož zboží kdež leží, a wezma
Komorníka pražského, má dáti wěděti tomu, kdož
napřed řečené zboží drží a jím wládne.

[83]

21 A jestli zeby sám doma nebyl, tehdy jeho úředníka aneb šafáři, nebo čeledi jeho oznámili to sausedóm nebo dwiema nebo trem, ze jsú takowá zbozi prowolána aby přišel a odpjral, jestlize ma ktho prawo lepší nez Kral Jich. To se stalo před pány na plném saudu léta bozího 1414 w utery po sw Jeronymu

XLII. Nález pansky při saudu léta &c 03 we čtwrtek na den sw: Kedruty.

Páni sedíce na saudu dworském Králowém Jan z Hazmburka a z Kosti sudí Oldřich Medek z Waldeka, Wilem mladší z Ryzmberka a z Rabí Bohuslaw z Švieberka a Olané, Beneš z Wartmberka a s Zakupí naywyšší šenk Králowstwí českého, Wilem z Ilburka Mikulaš Berka z Dubé purkrabí Kraje Hradeckého Wilem Krušina z Lichmburka a z Kumburka Jindřich z Kolowrat a z Buskowic Albrecht z Kolowrat a z Králowec Jenec Mladší z Janowic a z Petršpurka, Zdenek z Postupic a z Morawské Třebowé Mincmayster hory Kutny Aleš Berka z Dube a Kurich wod, naywyšší Komorník Králowé České, Beneš z Kolowrat a z Libšteyna, Hynek z Walšteyna a z Wranowa. Toto mezi sebu wzalili před se wzawše kterak nekteří drzitelé dedin (jichz se dediny prowolawají za kralowsku odumrtli) mluwí, ze o prowolaní nic neweděli a tak z wodowé na dediny swé dopúštejí

N: z: p: Aby jiz po tento čas ktozby koliwěk list prowoláwací wzal na které dědiny aby byly prowolány a drzitel těch dedin, zeby odporu nekladl

do toho času ažby list wrátil zase, má ten ktož sobě
práwo Králowo chce osobiti, wzíti komorníka od prá
wa zemského a poslati k wěrejům držitele těch dědin
kteréž jsú na králi wysluženy, dawaje jemu wěděti
že se dědiny jeho prowolawají, máli práwo aby odpíral
a dwú neděli nepřečekawaje zwodu aby na se nedo-
pustil, a komorník ten wráte se, aby před úřadem
desk dworských wyznání swé učinil, že jest byl
w tom napomenutí i také který den. Pakliby kto ma-
je takowé napomenutí 2 neděli propustil a neodpí-
ral, potom již zwod má naň býti dán, a on wíce
k mluwení po zwodu nemá býti dopuštěn nebo
takowý řád a způsob od starodáwna zachowan jest
jakožto páni w starých nálezich panských na-
lezli jsú, a takéž to zachowati chtí po dnešní
den. Léta božího 1461ho w sobotu po sw: Bonifací
w plném saudu panském páni znamenali rozka-
zali: Ktožby koli list pro wolací na kterú od-
úmrt ~~wez~~ ma newrátil jeho zase k úřadu we čtwrt
letě, tehda odpírající múž wiry wložiti, a jest-
liže by wiry wlože k swému práwu zestál, nemá
jemu to k žádné škodě býti leč by od úřadu zwláště
byl obeslán.
Což se odúmrtí a wypros Králem JMti daných dotý-
če, to oznamili wšem wubec: Ktožkoliwěk práwo
Králem JMti dané obdrží, buď saudem nebo smlu-
wou ten aby práwa na wrch dowedl do prwních
nebo konečně do druhých suchých dní. ²⁹/₁ 834

21/2 Pakliby kto toho zanedbal aby swé práwo ztratil a
kral JMt. aby swé práwo dáti mohl, komuž ráčí na
tom statku a to o panskú raddú aby bylo i s dskami
dworskými zapsáno pro budúcí paměť. Tato paměť
gest we dsky wložena z rozkázání nayjasněgšího
knížete a pána, Pana Wladislawa Uherského České-
ho krale a panúw i wladyk, kteříž při saudu byli Jin-
drich z Hradce naywyšší komorník kralowstwí České-
ho z Panúw ty wěci wypprawuje. Stalo se w Sobotu
před přenešením sw. Waclawa Leta páně. 1494.

Leta božího 1488 w pátek den sw. Tomaše Akwynského
Páni s wladyky na saudě sedíce totižto Jaroslaw Berka
z Dubé a z Lipého sudí Dworu kralowského po Čechách
naywyšší Jan z Walšteyna, Fridrich z Sumburka, Boři-
woj z Donína. Jan z Lobkowic a z Hasifteyna Čeněk
Berka z Dubé a na Drahobuzy, Jan z Rosmberka
Beneš z Waytmyhle purkrabie na Karlšteyně
a Mincmayster na Horach Kutnách Mareš ze
Sreamberka z Wladyk. Bohuslaw z Swinař a z Lito-
wic prokurator napadúw kralowských Zdeněk z
Kopydlne. Zykmund z Sarowa, Čeněk z Barchowa
a z Dašic Jan z Klenowého znamenali rozkazali:

Jestližeby kto od koho odpor učinil a ten nebo ta od
kohož se odpor činí k swému se odporu nesezná do
prwních nebo konečně do druhých suchých dní ten
odpor nemá kralowy milosti práwu škoditi ale proto
ten ktož odpor učinil, pakliby toho neprowedl, abybyl

tresktán podle práwa
Ž kterež odumrdi jsú, ještoby odpornici zemřeli a jich dědicowé nebo potomnici žeby namistě jich nee odpirali, má se dáti nedeli k neřejím i drzitelum těch dedin, kdež sobě práwo králowo osobuje
J: odporníkú má dáno býti hojemstwí až do druhé ho roku, ale kdož práwo králowo má, ten má býti hotow s potřebami swými a nemá jemu hojemstwí dáno býti Actum ut supra.
Nayjesnější knize a pán Wladislaw český král Markrabě Morawský & Orozuměw JMt tomu že skrze odumrdi staré zmatečni wyprošowane mo zeby prisli k nelikym zmatkům a nákladům Ili tost nad nimi maje jeho Kral: Milost, jakožto nad swými wěrnymi poddanymi, z dobroty swé kralow ské ráčil jest tuto milost učiniti, že ačkoli jeho Milost takowé odumrdi byl jest ráčil dáti nekterym osobám listem swým kteryžto jest zapsán dska mi dworskymi, ale proto JM: dosáhl powoleni zase od týchž osob ráčil tuto milost učinili a dskami dworu swého kralowského kázal zapsati že wšeckyly odumrdi staré kterež jsú koli zma tečné wyprošene, anebo ješto dawše je sobě we dsky dworské zapsati i newedlo práwa předse až do šiež chwile, takowé wšecky ty nápady a od umrdi, kterymkoli osobám dané JM: Kralowská

zdwihá, propůští, ruší, kazí a odwolává, aby žád-
né moci neměli, ale každý lech zboží aby při swém
držení zachowan byl. Než což se dotýče lech ná-
padůw a odumrtí, ktož ~~jsú sobě roky wprawowali~~
a ku práwu a rozsuzowání zadali se postawili
takowí aby rozsuzowání byli wedle řadu a práwa
při saudu dworu našeho králowského, a kteříž pak
překážek a odporůw nemají anebo žeby se s swými od
porniky smluwili. Ti aby sobě práwa dowedli pod
ztracením téhož práwa swého a to konečně do su-
chých dní postnich naypirw příšlich, též také
odumrtí nowé od J. M. Králowské dané, aby sobě
kmissi podle řadu a práwa wedli.
Wice také jeho Kralowská milost kazal zapsati wše
s raddů panskú, že ktož jsú koliwěk wyprošowali
na jeho Králowské milosti, co za odumrt, nejmenu-
jíce po které osobě zejména ale toliko po kožkoli-
wěk, aneb kteraktkoliwěk, že jest proti řadu a prá-
wu, a protož aby úředníci dworští naši takowé
relaci od žádného nepřijímali ani we dsky wpi-
sowali, a což jest wepsáno, že takowú wěc jeho
Králowská Milost zdwihá, ruší a kazí, aby žádné
moci neměla. Poslowé ke dskám z panůw Jan Zajíc
z Hazmburka a s Kostí w. Zynladyk Jan z Raupowa
naywyšší písař desk zemských w od jeho Milo
sti jsúc posláni nadepsané wěci wyprawowali. Sta-
lo se na Uradě Prazském w sobotu po sw Urbanu Léta božího 1486.

Forma listu puhonného.

Jiřík Berka z Dubé a z Lipého Naywyšši sudí dworu králowského po Cžechách.

Tobě Alšsi z B Manu jinák služebnému Kralowskému mocí Královskú a pod pokutú X hřiwen stříbra přikazujem, aby Petra z C osobně jeho dojda před naši jeho dohnal přítomnost, jehož i my tím to listem pohaníme – a tu se ma jmenowati den k stání roku nayblizsímu a prwnímu – Item w druhém půhonu opět se má jmenowati den k roku druhému. Item k třetímu a poslednímu roku a stání, také se ma jmenowati den. Před námi w Praze anebo našími naměstky abyšta bez prodlení stáli, a Alšowi z B k jeho žalobě odpowědal, a když se tomu dosti stane učiní nam toho jistotu přitiskna pečet swu k tomuto listu psan u desk dworských kralowských w středu po &c Podpečeti úřadu našeho :: ::

Jestliže se pohoní kterými many ješto by byli řadu panského; ma jim psano býti wam A. z. B. &c manům Kralowským, mocí kralowskú, pod pokutú 10 hřiwen stříbra, A z was jednomu každému přikazujem abyšte P. z. M. sami sebú anebo po poslích wašich wěrných osobně dojdúce &c Tak jako na hoře &c

Forma listu na umluwu.

Jiřík Berka z Dube &c

Tobě N. z. P. manu kralowskému mocí kralow.

ským a pod pokutú X. h: st: přikazujem aby Jana z N: napomenul ătby Petrowi z G jenž jest těhož Jana prawem pohonil z dědin we Lhotě jému plným prawem pary w saudu zahajeném při sauzených we XIV dnech od dání tohoto listu pořád po sobě zběhlých postupil anebo se to s ním pratelský umluwil, pakli by toho učiniti netbal, jižbychom P z G práwa dále hajiti nemohli podle práwa a úřadu našeho a to učiní pečět swú ktomuto našemu listu aby přitiskl na swědomí. dán w Praze u desk dworských kralowských Pod pečetí úřadu našeho Tobě Benešj z N sluzebniku králowskému, moci kralowskú a pod pokutí 10 hřiwen str: přikazu, jem aby A. B. C. D služebné králowské osobně dojda před naši pohnal přítomnost, kterežto i my jednoho každého tímto listem poháníme, abyšte w sobotu o suchých dnech &c nayprwe příštích před námi st w Praze anebo našimi naměstky stáli bez prodlewání k nalezu anebo k rozsúzení dědin služebných. A když se tomu dosti stane ktomu nam jistotu učiň přitiskna pečět swú k tomuto listu. Dsán u desk dworských w úterý z pod pečetí úřadu našeho. List obranní lakowý se dáwá

Jako od uradu zemského.

List prowolawací:

Jiřík Berka z Dube &c

Wám purkmistru a přísežným městanům města.

žalce, moci královski přikazujem abyšte zbo-
ží a dědiny we wsi &c. kteréž po smrti Petra z N
na kralowu milost řádně přišla a připadla w městě
wašem po tři dni trhowé, počnui od naypr wnějšího
biricem prowolati rozkázali a w 6 nedelích od
prwního dne prowolání počítajíce 3 roky 14 dní
každému roku oznámiti kázali, a jestližeby komu
kolivěk prawo swrchu dotčených wěcí sprawed-
liwějic, nezli Jeho Mti Kralowské přislušelo
To před námi w praze anebo našími náměstky
ať pokaže a když se tomu dosti stane učiní nám
toho jistotu přitisknuíc pečet městta našeho
ktomuto listu Dan u desk Kralowych w patek &c.
Leta &c. pod pečetí úřadu našeho

Naypr we sudí má míti 24 ß platu w kraji
plzenském podle obyčeje starodáwního

XXXII. Zwod Odhádání

Z kderyšeich zwodůw a odhádání dědin od umr-
lých práwem Kralowým odbdržených bud swobodných
manských služebných, naprawních duchowních Městských
nebo kterýchž koli, práwo sudího jest od každého sta
10 hřiwen aneb 10 grošů podsudímu 1 hřiwna a písaři
5 wěrdunk. Paklí jest suma na odhádání o 60 kop
a níže až do 10 kop w tom podsudí ma 10 grošů neb
10 kopu a písař jako prwe 5 wěrdunk, a ktož jede
na zwod má míti w každem kraji wěrdunk a strawu
aneb místo strawy 5 grošů každý den a průwod sem i
tam.

A jestliže bude suma o 10 ƒ níže to sluší toli-
ko na písaře a toho jest kopa a 5 wierduňk než
již písař bere podle milosti.

Znodawé o škody o dluhy a zástawy.

J: Znodowé toliko o nezprawu, ti jiz gdú na sudí-
ho a podsudího i na písaře a to teprwe za kaplere
počalo se; neb prwe dalo se tak gakž desky swědčily,
ze pro nezprawu wedeno bylo třetinú wýš peněz
w trhu položených takéž w práwě stanném, A tak
po odhádaní slušné jest, aby komorník toho z wodu
nečinil, ale podsudí sam s písařem opolu A to pro-
to aby se mieniti úřadu skutkowé pro wklady zlých
a odporných lidí

Trh.

Item ode wšech trhůw dedinných práwo sudího jest
od každé kopy groš, ale již gde po milosti, ode sta
hriwen jedna hřiwna to jest od každých desiti kop
6 grošů, a písaři tolik wierduňk kolik osob kupu-
jících, a což jest od 60 ƒ a níže jde na podsudího.

Wěno

J od wěna též práwo jako od trhu, též také i od po-
ručenstwí; každý poručník dáti má sudímu a pí-
saři

Spolek Rozdíl

J od spolkůw neb rozdílůw když jest suma nad 100 ƒ
od toho práwo jde sudímu tolik kop kolik osob a pí-
saři tolik wierduňk

Dánie

J od dánie každá osoba jíž se dáwají dediny da sudí-
mu po kopě a písaři po wierduňku.

Směna
J od směnění dědin obě straně mají dáti sudímu po kopě a pisaři po věrduňku.

Památné

J: Když kto stánym prawem neb panským nalezem neb swědectwjm, neb ukázaním desk obdrží proti králowu práwu, toho jest práwo sudímu po groši od kopy a pisaři werduňk, ale již jde po milosti, kolik osob obdrží tolik piet werduňk dadj W tom podsudí má třetí groš a pisaři paty a to slowe pamatné

Pokuta manská pro půhon.

J: Když který man maje k sobě list od uřadu, aby popnal druhého a toho žeby neučinil, propadl jest deset hřiwen A potřetí 30 A ta pokuta jde na samého sudího, leč chce jakú w tom milost učiniti

Od základůw zaručených půhonních.

J: Základ zaručený neb půhonný bud malý neb weliký jde na samého sudího

Stané práwo

J: ode wšech stáných práw půhony dobytých což jest pode sto kop až do desíti ~~kkkcc~~ dolůw, to jde na podsudího a což níže desíti na pisare. Paklí jest práwo stáné s umluwy od toho bude pisaři werduňk.

Od odhádaní ~~podsudího~~ s pisařem.

J: Když podsudí s pisařem činí odhádání, z toho jde třetina na podsudího a pisari werduňk, a má každý den dáno býti 10 gr: podsudímu na dwa koně a pisari 5 gr: na jeden kůň od toho kdož wede.

Od zápisu

J. Od zápisu níže sta kop: každá osoba již se zapisu

je dá pisaři po 4 gr: Jestli zápis bude nade 100
Kop (s powolením Krále) práwo 50 gr: od každého
sta, a to na podsudího s pisařem na rowný díl
od každé osoby.

Ubrmanstwí

J. Ubrmanstwí každá strana má dáti pisaři po
wěrdunku

Umluwa pro nezprawu.

J: Od wložení umluwy pro nezprawu we desky 4 gr: pisaři.

Útok

J od wložení útoku 2 gr: jeden podsudí má druhý pisaři

Půhon

J od wložení we desky půhonu: jeden groš, a od půhon-
ného listu dwa gr: a od wyprawění 1 groš, a od od-
poru při půhonu od každé osoby 4 gr: Od poručen-
ství jeden groš, od oprawowání roku 1 groš. Od pro-
puštění odporu 4 gr: Od wložení wízy při půhonu
2 gr: To wše pisařowo práwo.

Stanné práwo

J Od wložení práwa staného při půhonu pět wěrdunk
pamatného. W tom má podsudí 3tí groš a pisař pátý.

Jízda na umluwu po práwu staném.

Když pisař jede na umluwu po práwu stáném
neb pro nezpráwu má míti wěrdunk, a od wlo-
žení té úmluwy 4 gr:

Zwod

J Když na zwod wydán bude úředník po práwu stá-
ném kdož zweden jest dá podsudímu kopu a pisaři
pět wěrdunk a od wložení toho zwodu pisaři groše
dwa

Panowání.

J. Od každého panowání wěrdunk tomu kdož poje-
de A od wložení každého panowání pisaři po dwú
groších

Odhádaní

Když jede wřednik na odhádaní dedin po prawu stáném ješto jest twůj půhon prošel, w čemž odhádáno bude z toho jde na sudího po jednom groši, podsudimu hřiwna a pisaři pět werdunk od wložení odhadaní w desky pisari 2 gr.

Wina

J. Winna při půhonu ktož ji dopustí jest pět wierdunk tu má podsudí 3 gros a pisaři pět grošů Ale staré prawo jest, že z čehož půwod požena a wyswědčí půhon, tolikaž wina jde na úřad a newyswědčil li by půwod požena, ta winna obratí se na půwoda

Opowěděného ze škod

J. Od opowěděného ze škod 4 gr. pisaři bud škod mnoho neb málo

Od poručenstwí půhonu

? J. od propuštění půhonu 5 wierdunk w tom podsudí má 5 wierdunk, pisaři patý.

Od ohledání škod

J ktož požádá wrednika na ohledání škod, da wierdunk a ztrawu tomu ktož pojede, a nebo na místo ztrawy 5 grošů na den i s koněm

Od ohledání desk půhonných

J od ohledání desk půhonných, ješto práwo doweděno jest gde k úřadu 5 wierdunk tu podsudí ma kopu a pisař 15 grošů

Zapis dluhu

J. Když mán mánu dluh dskami zapisuje pod pokutu brali s wřednikem na dědinach pro nesplnění peněz na kterýž koli rok z roků jmenowaných.

bud pak suma weliká neb malá, komu zápis swědčí dá po 4 gr: písaři A ktož se kwitnje má dáti po dwú grošich písaři od každé kwitancí.

Od peněz chowání.

I když se peníze kladú w úřadu, mají býti zapečetěny, a ktož je přijímati bude dá písaři 4 groše.

O poselstwí králowského ke dskám

I když král swůj nápad odúmrtí dada pošle pana kterého k úřadu. Od toho poselstwí komu práwo 5 wěrduňk každá osoba. W tom jde podsudímu 3ti groš a písaři pátý. Pakli král dá komu odúmrt listem swým a ten komuž dáno beře list prowoláwacího dwa groše, a od wepsání listu králowa 2 gr: a od wložení odúmrti we dsky saudné 2 gr:

I: Od každého listu prowoláwacího 2 groše písaři, a když se list wráti, jenž slowe testatio jeden groš písaři. Též také od listu na umluwu 2 gr. Též od listu posílacího neb k napomenutí po 2 gr: písaři unius Monitionis

I od wložení odporu při wyslyšáních 4 gr: od každé osoby písaři

I od wložení odporu, při trhu, při zápisu, při poručenstwí, při spolcích, při rozdílích, při poručenstwí, při dání dědin neb změnění. Po čtyřech gr: každá osoba písaři dá

I. Od poručenstwí při odúmrtí, od každé osoby po 1 gr: písaři

A od oprawowání roku odpírajícímu při odúmrtí

Od každé osoby jeden groš písaři. A od nízy jeden groš. Od ohledání nálezu po 4 gr: písaři
I od vložení odporu po vrácení listu provolacího (: ješto slove cum memoria :) IV gr: Z toho písaři 2 gr: A pod sudímu 2 gr, a cožkoli se znamenává v deskách cum memoria, neb jinde. Ode všeho jdu 4 gr: spolu na oba
I od propuštění odporu kdežkoli písaři jdu 4 gr: buď při vysluze, puhonu, zvodu, trhu věnu
I od ohledání desk trhem věnem, spolkem převedením neb přidaním věna, směněním dědin, poručenstvím neb daním. Jest právo 5 vierduňk. Z toho sluší kopa na podsudího A vierduňk na písaře.
I Ohledání desk zápisem 4 gr: písaři
I Od ohledání odporu proti zápisu 2 gr: písaři
I od ohledání desk zemských, ješto slovú Rationis) kdež právo jest na vrch dovedené. Od toho jest 5 vierduňk. V tom podsudí má kopu a písař vierduňk.
I. Od vymazání anebo od vypsání, neb propuštění z desk, buď trhem ~~buď~~ věnem, spolkem rozdílem daním, od toho všeho což jest v trhových deskách právo jest 5 vierduňk. V tom podsudí má 1 ſß a písař vierduňk.
I od doložení jména, buď v trhu neb v zápisu ješto místo pozůstaveno, od každého jména 4 gr: písaři
Od propuštění zápisu 4 gr: písaři.
I když král které dědiny manské, ješto o mýtem

neb z nenědorní we dsky zemské za swobodné jsú kladeny, káže po pánu znamenitem prewesti do desk dworských, jsúli ty dědiny trhem spolkem věnem dánjm neb smennú. Od toho má dáno býti wedle sumy, zač ty dědiny stojí. Pakli zapisem též jakež suma jest.

I Od uwažaní uředníkem podle zapisu prawo Věrdunk. W tom podsudí ma třetí groš A pisař pátý A ktož jede na uwážaní od uřadu, má míti wierdunk za swú prácí, k tomu ztrawu aneb mie(s)to ztrawy pět grošuw s koněm na každý den. A průwod sem i tam.

I když jeden druhému přijímá na spolek při které odúmrti; prawo jest od toho 5 wěrdunk. W tom podsudí má (t)ří groš a pisaři pátý.

I postupení práwa králowá při odúmrtech kolik osobám bude postúpení; každá dá 5 wierdunk. W tom podsudí má třetí groš. A pisař ~~sty~~ pátý

I: když list k obraně (jenž slowe tuitionis) wyjde od uřadu ku purkrabí prazskému. Od toho prawo V wierdunk W tom podsudí ma třetí groš a pisař Stý.

I. Od přenesení a wepsání wypisuw desk zemských swobodných k dworským deskám buď k odporu neb práwu králowu. Jest pisařowo práwo po IV gr:

I. od wepsaní ~~[illegible]~~ listuw k odporu prowedených neb ku práwu Králowu při wysluze neb také při půhonu, pisaři prawo jest po wierdunku. Ale již jde po milosti Jak list wětší neb menší.

./.

I: Od každého swědka buď při wysluhach neb při pů-
honích anebo k čemužkoli jest práwo pisařowo po 2 gr:
I když král nebo sudí káže dati komu wýpis z desk
dworských, buď trhem wěnem spolkem poručenstwým
zápisem nebo kdež jest práwo dowedene při wysluze
neb půhonu. W práwě jest od starodawna v wierdunk
písaři od každého wýpisu s kterýmžto wýpisem písař
pujde a přečte kdež toho třeba ztrpěti má, ale proto
můž se milost státi podle wůle jeho.
I sudí wšecky doby má pusobiti na swých půjčit-
kůw náklady a na každé suché dni když by páni
zasedli na jeden týden toliko dáti podsudímu s
písařem plnú ztrawu, a k tomu po čtyřech grošich
na každé roky menší Totiž na zajtří sw: Martina
a sw: Fabiána w sobotu po swatosti, na zajtří sw: Mar-
kety. A písař také z swého pučitku má zjednati pa-
pír ke wšem listóm poselacím, prowolacím a puhon-
ným a jiným listom a k tomu červený wosk.
Toto wšecko bylo jes a šlo za mého úřadu a za mé pa-
měti, za pana Wiléma z Talberka, za pana Jícena i za
p: Venzle a to sem sepsal pro budúcí pamět, a z prá-
wu mých náměstkůw, což jest za starších bylo a
dalo se kowi a potomní aby wýše nepřitahowali
a lidi neobtěžowali přes obyčej a práwo.
I Od wložení wyznání komorníka desk zemských že
jest dal wěděti k wežejím jeho, že tyto a takowé dědiny
se za odumrt prowolawají 2 gr: písaři.

Saud komorni.

N: w z. p. což se komorniho saudu dotýče, ten se nyni
držeti má dwakrat do roka jeden na sw. Martina
a druhy na swatosti, A ktož k němu chce pohna-
ti, má gmenowati a w listu má státi z čeho pohá-
ní A od listu půhonniho ma dáti 2 gr: česká od kaž-
dé osoby, a pohnanému ma dodán býti 2 nedeli
před sw. Martinem aneb 2 nedělí před swatosti:
a když přijdú k půhonu (na sw. Martina) neb na
swatosti) mají se dáti u pisare w registra zname-
nati že stojí oba, a má každá osoba od toho zname-
naní po groši dáti pakliby který nedal, nemá
jemu jeho pře čtena býti, leč dá a pohnany má pa-
nem heytmanem připrawen býti aby také ten groš
dal, a jestliže kto pri obdrží, buď saudem neb sta-
ným prawem, má pamatného III gr. č: dati. Obdrží-
li puwod pri, má mu dána býti relacie k úřed-
níkóm pražským, a od te relacie má dati 4 gr: č:
pisaři, a když relacie ke dskám prinesena bude
má tam od né dati 4 gr: a oni jemu mají umluwní
list dati a prawo před se pustiti na tu sumu, kte-
rauž jest saudem obdržal anebo staným prawem; neb
kdyby kto jsa z které pře do komory pohnán nestane-
li, ztráti tu při, nestaneli půwod, neztratí než toliko
půhon a bude moci pohnati zase zaplati škody A
w komoře toliko jednohojem stwí má se bráti buď
při sw. Martině, neb při swátosti, a ktož hojem

stwi wezme ma se to w registrach znamenati a ma od toho znamenani bily groš dati a kteřížby se swědkoně do registr zapisowali, má od každého swědka dáno býti jeden groš český. A ktož w komoře při wyhrá anebo práwo ustojí muž druhého ze škod winiti podle swolení zemského, a také se w komoře swědomí listowní přijímati má, a k tomu soudu každý muž s mocným listem poslati kohož chce o swé při poruče mu w tom listu na zisk i na ztratu

XXXVIII O saudu purkrabě Pražského

Nayjasnější kníže a pán, pan Zigmund Římský a český král se pany na plném saudu ustanowili a za práwo nalezli a Petr ze Zwířetic a Jaroslaw Plichta z Žerotína panský potaz wynesli o wšecky listy. Že mnoho jest listůw starých i nowých w této zemi. Ktožby koliwěk takowé listy měli až do dnešního dne abyby s nimi před purkrabí pražským, a purkrabí přijský aby je slyšel a saudil jakož od starodáwna práwo bylo. A ktožbykoli po dnešní den měl které listy na peníze aby jě míti upomínal nedopouštěje leth od roku plnění pakliby kto neupomínal a propustil 3 leta a 18 nedělí od plnění roku natom listu, abytakowj

listowé i budaucí listowé dale nižadné moci
neměli, a takowé upomínání ma býti oswědče
no Purkmistru a Konselům w tom mistě kdež le-
žení swědčí
J. ~~O ležení~~, že má býti leżáno ktož upomíná k listu pl-
nění anebo k obnowení listu, ten nemá ležeti než sám
druhý se dwěma koňoma a nebo místo sebe poslati
též samého druhého se dwěma koňoma dokudž ru-
kojmi ne wlehnu, ale když ~~rukojmě w lehnú~~: tehdá
ten ktož k listu upomíná nemá ~~ležeti a brániti~~ ne-
má býti wyše než sám druhý ~~se dwěma koňoma~~
15 grošů přes den a přes noc, a též ktožby ležeti ne-
mají wyše ležeti
J: O škody páni nalezli, aby byly řádně ~~po~~ ukazowány
a wyše aby nebylo škod počítano i s ležením ani
bráno přes jistinu než jakož jistinná jest lečby
kto nemohl pohnati před purkrabí pro neřad je-
stližeby w zemi byl, tu dobýwati můž a upomí-
nati před se z swého, wedle starodáwního obyčeje
J Dobrá wůle o listy, kteříž jsú od toho času byli a
by ta byla ukazowána před purkrabí pražským
jakžby se jemu za podobné a záhodné zdálo. Pakli
lečby kto byl nalezen a shledán ještoby listy neřádně
dobýtými upomínal takowý aby byl kázán a tre-
stán Ale již po tento den ktožby komu list
chtěl dati, ten má dáti jemu list nato pod swú pečetí

29/1 834

wisutú a dwú nebo 3 panim aneb zeman usedlých
podle sebe pečetmi na swědomí take wisutými
I listowé aby dělání podle obyčeje starého wedle notu-
le Kancelari panské kteráž dskami zapsana jest
Aby žadný pro neplnenění peněz nehaněl neřadnými a
wymyšlenými haněními + než jakož na peníze sluší a
ktožby jinák učinil aby proto kázeň trpěl, a jestliže-
by kto komu plniti nechtěl, hledaj jeho prawem zem-
ským ale ne mocí, jakož od starodáwna bylo
I. listowé swěření a listowé mocní wzali ještoby to oká-
záno bylo, aby takowí byli nawracowani
I Leta božího 1465 w pátek před sw. Janem Křtitelem
Král jeho Milost se pány na plném saudu přikazali
jsú do desk ku prwnímu panskému nálezu naznamé-
nati a připsati, že po dnešní den ktož by komu chtěl
dobrú woli, na který list neb listy dáti, že ten ktož
tu dobrú wůli dáwá aby te osoby osob ně prosil,
kteřížby měli pečeti swé k té dobré wůli přiněšo-
wati W čtwrtých knihách Matějowých A XXVII
I. O pujčowání peněz, ktožby jich neřádně pújčowal,
stoji ten nalez mezi pokutami čili W druhých
Ondřejowých N XI
Ktožby koli ~~pečeti swé odpíral toho purkrabie praž~~
~~ský nemá súditi ale podáno býti na na saud~~ zemský
a Páni na plném saudu to súditi mají W čtwrtých
Janowých Planowých K XX

N: w z: p: Což se dotýče saudu purkrabského, kdež jest byl trojí půhon we dwú a we dwú nedělích až do šesti neděl: Tak jest zůstáno, aby byl jeden půhon w 6ti nedělích, a od toho půhonu má se dáti 6 grošů českých a kdež bylo dwoje hojemstwí we dwú a we dwú nedělích aby bylo jedno ke čtyřem nedělem a jestližeby kto tu práwo ustáti před tím uřadem, tehdy purkrabě hradu pražské-ho, máto hned na úředníky menší wznésti aby ten ktož dal na sobě práwo ustáti od nich listem obeslán byl po komorníku aby před pány w saudu zemském stál o suchých dnech nayprw příštích, a páni mají w uterý odpor jeho wyslyšeti, proč jest dal na sobě práwo ustáti, a dále rozwažice, we mělliby slušného odporu podle práwa, tehdy aby na takowého práwo we dwú nedělech puštěno bylo, a jestližeby pak ten statku na deckách naměl, tehdy má se na takowého zatykací list od purkrabie dáti, a od toho listu má dáno býti půl kopy gr. č: A kdyžby kto list půhonny od purkrabě wzal, má od něho dáti šest grošůw a ten ktož pohání oplati se jistým poslem po kterémž ten list poslati má.

N. w. z p. Purkrabě kdyžby na meze jéti měl, tehdy půwod má pro ň přijeti na hrad pražský a má jemu dáti 5 gr: č. a ztrawu i wfůry jeho má opatřiti až na meze přijede, a pohnaný také má jemu dáti 5 ß gr. č: a jej zase ztrawú i wfůrú až na hrad pražský opatřiti a dowezti A půwod na těch

mezech má purkrabí přidati řečníka nychlaře a 6 konšelůw přísežných a pohnaný též VI konšelow přísežných má přidati, a která strana křiwa zůstane, má druhé straně zase nawratiti což jest purkrabí i na ztrawu naložil. A listy purkrabie súditi má wedle starodawních nálezow, a listy toliko na dluhy kteréžby swědčili na peníze súditi purkrabie má a jiných nic, a přitom uřadu od zapisowání swědkůw má se práti pol gr. č. a listowní swědomí při uřadu purkrabském nemá přijímáno býti než má pohnáti swědka listem od uřadu purkrabského a ten má wyznati na swú wieru a na swú duši. Také jestližeby kdo před purkrabím při nálezem protral, má uručiti tomu proti komu jest při protral, aby jemu to we dwú nedělech dal což jest jemu přisauzeno. Pakli by neuručil, má jeho purkrabie do wěže wsaditi a odtud nepropůštěti dokudž nálezu dosti neučiní a dobrých wolí na papíru purkrabie súditi nemá než na pergamenu s wisutými pečetmi jakož od starodawna bylo než kteréž sú pře došlé dobre wůle ty mají tu dosuzeny býti než kteréžby dobré wůle datum w ni swědčilo od S. Jiří naypro příštího, ještoby na papíře byly, ty již súzení ani moci míti nebudů.

N: w. z. p: Kdyžby p: Bůh p: Jence neuchowal, ktožko-
liwěk po něm budú bywali purkrabowé pražští li
mají purkrabí hradu pražského dawati 25 ß grč:
do roka a ztrawu naň a na jeho čeleď a na 3 koně
obrok i podkowy.

N: w z p čož se saudu purkrabie pražského dotýče
tak o tom zřízeno jest, že při purkrabí nynej-
ším neb budúcím při saudu jeho sedati mají nay-
meně 6 dobrých lidí urozenych a ti k saudu pří-
sahu udělati mají, a purkrabie nayweyšší praž-
ský tiemi dobrými lidmi 6mi saud ten osaditi má
aby každý z nich na swobodnych dědinách měl pak-
liby neměl na swobodných dedinách tehdy ten s
raddú krále jeho Milosti; pakliby krále JM: w
zemi nebylo, tehdy s raddú panów a wladyk z pl-
ného saudu do toho saudu wsazen býti má a jináč
nic

N: w. z p: Jestliže by na koho wléhli a on žeby pe-
níze chtěl dáti a wěřitel by jich přijíti nechtěl
pro některú wěc, tehdy ten na kohož by ležáno by-
lo, polože jistinu i s úroky a s proležením i za-
pečeť, a daj je hospodáři schowati bude li pak
přesto ten dále ležeti sam ty škody zaplatiti má
jakož o tom w Pamatných L XIII

N: w: z p: kdežby dwěma nebo třem dobra wůle
swědčila na který list, že mají pohnáni býti ti
wšichni. Pakli by jeden byl pohnan, tehdy ten půhon

bude jim zdržižen, a též zase jestližeby oni kté dobré vůli pohnali chtěli, též mají wšichni pohnali. Pakliby jeden pohnal tehdy ten půhon zdržižen bude A ten list buď na dědiny neb na peníze
O tom rozsudek w bílých půhonných Léta 1480
N. w. z p: Ktožby koli někomu mezníky wymetal anebo posekal, neb je jinám přesadil bez wůle a wědomí s kýmž by mezníky spolu má tehdy ten tomu neb těm propadni 10 hřiwen. Jakož o tom rozsudek w bílych půhonných Léta 1486
J. N: w j. p Že škody listowní nemají jinde sauzeny býti než před purkrabí pražským na hradě pražském Pakliby kto pohnal před jiný saud má jemu ten půhon zdržižen býti a ze škod nemají se činiti též prwé ta pře k konci přijde. O tom rozsudek w bílých půhonných Léta 1487
N. w: z: p: Jestližeby kto z peněz upomínaje tomu by lál, nemá ho jinač haněti než kaře pro peníze má mu dáwati, a že jest nešlechetně nad ním o peníze učinil a též i rukojmím. Pakliby kto nadto wíce lál, tehdy když jistec neb rukojmie ten dluh zaplatí mají toho ktož jest jim lál obeslati před krále JM. aneb před saud zemský pohnati, a tu ten kterýž jest wíce

24 ~~haněl než měl haněti~~ má před kralem neb před saudem zemskym tím kohož jest haněl to opraviti, že což sem na tě pravil to sem na tě nekrdlo tbal

O tom rozsudek kralowsky A ~~VIII~~

J N. n z: p Ktožby komu listu ksaftem swerit anebo listem, tehdy ten podle toho swěření nemá tím listem moci upomínati, nemali jeho jinač ksaftem odkázaneho, že jemu wšecko swé prawo dáwá aneb nemali naň dobré wůle obyčejné, na zmatek by k tomu lista potnali. Než jsuli dedicowé po otci k tomuli spu neb nedědni swejci neb společnici neb napadník najbližši podle obdarowání kralow-ského ti napadnici budau moci upomínati z to-ho dluhu sprawedliwého, by pak naň dobre wů-le neměli O tom rozsudek kralowský A VIII.

J N z: p: Ktožbi za koho w rukojemstwí stáli nechtěl že má jeho ten wypraditi. Paklibi ho ne-wypradit, že jeho můž potnati proto před pur-krabí, jestliže jest wěc listowní; pakli jest ji-ná wěc tedy před krale neb před saud zemsky

O tom rozsudek kralowsky D II.

N: n z: p: Jestližeby se komu pečeti u listům zlamali, a jisteczby se k tomu dluhu znal anebby pak kto odpíral a ten dostatečně to prowedl čí jest list, že není wypražen, to zlamaní pečeti jemu ke škodě nebude jakož o tom rozsudek

Kralowsky D. IV.

J: N: w. z. p Ktožby se koli purkrabskými registry
k tomu zapsat jakužkoli pokutu kromě uwážení
w statek jeho purkrabským úřadem má jemu pur-
krabie podlé té pokuty dopomoci; než mělliby
se kto komu zawazati pod w statek uwázaní,
toho purkrabie registry nezapisuj, než ukaž
jemu k dskám tam aby se jeden druhému
zapsal a pokut žadných písař na žádného ne-
zapisuj leč w přítomnosti purkrabowě a
dwú kterýž s ním w saudu sedají

N. w. z. p Jestližeby wěřitel dal rukojmím na-
před půl léta wěděti, tehdy ten má to jiným
rukojmím také dáti znáti i tomu za kohož
jest slibil, pakliby nedal znáti jiným rukojmím
i jistci za kohož jest slibil proto jistci i
jiní rukojmí ten list mají wyplatiti jakž
budu moci, než mezmeli jistci s rukojmiemi
jakú škodu pro ten dluh, mají o to k tomu
rukojmi kterémuž dáno wěděti, a on jim toho
neoznámil, hleděti a ten jim temi škodami po
winen bude pro neoznamení a zanedbání. O tom
rozsudek Králowský C. IV.

J: N: w. z. p: Jestližeby kto komu ~~list~~ falšem
nařekl, a jestližeby ten faleš naň wweden byl,

96

24/2 ma ten spaten byli jako zbeğník. Paklibykto
naříka koho toho naň nepřowedl, aby jemu to opra-
wil, tím způsobem jako nález ukazuje o nařekch
a škody zaplat podle swolení zemského obecního
O tom rozsudek w modrých puhonných letha 54
J. W. w. z. p. Jestližeby kto který list měl a kteréžby
koli pokuty jemu w niem swědčily bud leżení neb listu
wywazowání, listu obnowení, a on zeby těch pokut
neužíwat a 3 letům a 18 nedelem projíti dal, ze
ten list promlčí, a též jestližeby do jmenowaného
času list swědčil, a onby neupomínal jím od toho
času jakž plnění w listu swědčí, a dalby letům
nahoře dotčeným projíti, takže ten list pro-
mlčí, kromě listůw wenných dokudž jest můž
giw. O tom rozsudek w modrých puhonných leta
1456.
J. N. w. z. p. Ktožby úřad purkrabstwí pražského
wedl z rozkazání králowského aneb panského
a wladyckého, anebo žeby se strany samy o par
krabí swolili a żeby jej kde wedli A kdyżby purkra-
bie tam zuhledowat i swědky přijal, a jestližeby
kto potom úřadu wedení jaké swědky ku prá-
wu protu při wedl a je sobě zapisowati dal, ge-
nemají li swědkowé přijati býti O tom rozsu-
dek w žlutých puhonných Leta XCVII.
N. w. z. p. Jestliže kto jest za koho rukojmí
a pro to rukojemstwí jest pohanen i ztratilliby

nestaním, že jistec není povinovat za to ne-
stání zaň platili což on tím nestáním ztratí. O
tom rozsudek w Lwowých Leta &c XCVII
J nalezli p. Za p: Jestližeby komu list shořal a onby
dostatečně to provedl že jest list nevyvazený a dluh
nezaplacený má proto jistec i rukojmě tomu listu
dosti učiniti a rukojmie vyvaditi a ten dluh zapla-
titi, a ten komuž jest dlužno, můž před purkrabí z
toho hnáti O tom rozsudek w bílých Leta &c LXXXV.
N. w. 7. p: Kdyžby kto list odkázal muži a ženě i dětem
jich žeby pak muž její a otec těch dětí dal ten list ko-
mu s dobrú wolí, že pro to tu žena swého dílu ani děti
neztratí než muž její a otec těch dětí nemůž více
pryč dáti než swůj díl a což více dá, že to žádné
moci míti nemá, a též i dskami, by co otci a jeho dětem
dali tehdy on dílu dětí swých nemůž pryč dáti ani
utratiti, poněwadž jest s ním spolu dano pakliby díly
dětí swých čímkoli zawadil, nemá žádné moci to
míti, než otec toho což jest jim dano užíwaj k swé
ruce dotud dokudž děti let sprawedliwých míti ne-
budou. Než když které dítě k letom sprawedliwým
přijde má swého daného a odkázaného dílu užíwati
Pakliby otec nedal jemu toho dílu odkázaného uží-
wati, tehdy úředníci od desk mají jemu na to obran-
ní list dáti aby w to uweden byl ten sirotek. Jakž
desky swědčí O tom rozsudek Leta 86. po sw. Diwiši
N. w. 7. p: Ktožby listem wywazeným po druhé

upomínal, a naň to bylo dostatečně prowedeno, ta-
kowý jest za wkladníka odsauzen a statek jeho na
Krále připadnúti má. a též jestližeby kdo ten list od
koho přijal s dobrú wolí, wieda, že jest wywažený
a jím upomínal, w túž pokutu upadne, jakož na
hoře psáno stojí. O tom rozsudek w bílých puhon-
ných Léta 1588.

N. w z p. Před kterýmžby koli saudem komu pře při
sauzena byla aneb práwo stáwé byloby naň dáno, a
on žeby na swobodných dědinách neměl ani na zapis-
ných, že má naň zatykací list dán býti, a u kte-
rehož se úřadu nalez aneb práwo stáné dá, od to-
ho má zatykací list wzíti, a u kohožby koli ten list
zatykací toho zastala práwa naň žádal (tak jakož
níže o tom položeno jest jakož ten list swědčí) buď
na králowském zámku u pána buď u rytířské-
ho člowěka a neb u kterémžkoli zámku aneb twrzi
jich a též na kterémžkolivěk jich práwě též u
Pražan, neb w jiných městech králowských, že toho hned
ktož jest zatčen, na kterém práwě (tak jakož se
na hoře píše mají ho hned slibem cti a wíeru za-
wazati aby on od zatknutí toho stawěl se we 2 ne-
dělech panu purkrabí w moc na hrad Pražský
a tu aby neodcházel leč by jej purkrabě rukú
daním propustil a pan purkrabie jej hned má
kázati wsaditi a dotud jej držeti, až by nálezu
a stánému práwu dosti učinil, a nemá pur-
krabie jemu žádného roku přidawati ani ho pustiti

bez wůle druhé strany. Pakliby mu rok bez wůle druhé strany dal, má to sam zaplatiti; což ten powinen jest kohož propustil aneb rok dal, a ten ktožby koho zatekl u koho, a žadal toho na tom kohož jest zatekl, aby jemu wydán byl, mato kaž-dy učiniti, a ten ktož jej zatekl, má jej w moc purkrabí prazskému postawiti bez meškání což by s ním dojeti mohl. Pakliby ten ktož jest zatekl wzíti ho nechtěl a žádal aby se jím ujistil, tehdy ten u kohož jest zatčen, když jej zawaže ctí a wěrou předním ktož jej zatýká aby we dwu nedělí od toho dne zatčení, aby se postawil w moc pur-krabí hradu prazského a purkrabí hradu prazského jeho nemá pustiti bez wůle toho ktož jest jej zatekl.

I ktož při wede od přítele nema smu swědčiti

I smluwce kteříž lidi smluwají nemají od jiných pohaněni býti, by to swědčili oč lidi smluwají. Než žádajíli strany mají bez přísahy stra-nam seznati Jestližeby mezi stranami smlu-wa sepsána nebyla. Než přes smluwu sepsanu žádný smluwce swědčiti nemá.

XXXIV. Cti ztracení

N. z. z pr Tyto artykule co má za moc
počteno býti při tom prawa.

Ktožby komu statek bral w odpowědi neb bez
odpowědi mocí a násilým když práwa jdú

Ktožby w mírné a pokojné zemi za řadu a za práw
oheň pustil

Ktožby na koho w stráži stawal chtě jej jíti a
škodu mu učiniti, aneb jej zamordowati

Ktožby komu odpowídal w mírné a pokojné ze-
mi za řadu a za práw by pak jemu w te od-
powědi nic neučinil tehdy ma pokutu trpěti
tež jako prwe bylo, neb jako pro nahoře psa-
nú moc, a ktožby tuto nahoře psanu moc na-
hoře učinil napřed statek jeho na krále jeho
Milost připadnúti má, a má býti jako psanec
a nema žádného práwa užíti proti žadnému,
Jakož nalezowé ukazují Primo Stefani K. XVIII
Quarto Walher a tertio.

Pakliby kto řekl můj namě péči kdež se stebú
shledám že tě bíti budu aby ten komuž to mlu-
weno bude poslat k němu dwa člowěky dobrá za-
chowalá z kterehož koli stawu znáti se k tomu,
zeby tomu odpowědel, seználi se že odpowida
trp pokutu swrchu psanú. Pakliby řekl
že sem to z hněwu mluwil, on nemá proto namie
žadné péče míti.

Pakliby přes tu věc skutek potom učinil, ten také aby trpěl pokutu nahoře psanú, a kdož by kolwiek byl z moci pohnán, ten každý k wy- klaĝení půhonu osobně nestál, tehdy aby proto přijel prwe než páni jich milost saud wzdadí a před pány jich milostmi na plném sau- dě se wywedl, že jest bezelstně přijeti k wy- klaĝení půhonu nemohl, pakliby se newywedl z práw to wedle práwa, než každý osobně stůj jsa z moci pohnán k rozsudku Pakliby ne- stál tehdy takowý má obeslán býti od panów jich milosti z saudu zemského aby stál ty suché dni k kterýmž jest pohnán dokudž páni těch suchých dní z saudu newstanau a newzdadí pakliby páni dříwe těch dwu neděl saud wzdali a nesaudili mají tu wěc nay- wyššímu purkrabí Prazskému poručiti, aby se ten pohnaný w jeho moc postawil a stane- li má jej purkrabí otí a wěrau zawázati aby o suchých dnech naypprw přistích po- stawil se a ku práwu aby stál. Než jestli- že by nemocen byl, nemoc má zpráwiti wedle práwa. Pakliby kto koho pozenal z moci ten aby 2 neděle seděl u wěži a pustěn nebyl až do těch 2 nedělí, leč by pohnaný jej z té po- kuty propustil a pohnaného aby odprosil.

25 Wedle nálezu obecního Kterýž jest napsán Tertio Andreae [illegible] XVIII A ktomu aby dal pohnanému 50 [illegible] gr. č. a škody wšeckny kteréžby pohnaný proto wzal aby jemu napraweny byly cožby jich prowedl bez půhonu před úředníky pražskými na jich zchwálení.

N. w. z. p: Aby žadný člowěk wen z země nejezdil na služby neb žoldy proti Králi jeho Mti českému ani proti zemi, a ten ktožby chtěl na služby neb na žoldy jeti wen z země aby sobě hnedu toho pana wymluwil: jestližeby co ten pan chtěl počínati proti Králi JM neb zemi aby každý mohl se cti odjeti neb odjíti.

Pakliby ktokoliwěk wen z země služil proti Králi JM neb zemi, ten má od JM Kralowské obeslan býti aby se zase wrátil. Pakliby Krále J.M: w zemi nebylo, tehdy jménem wší země pod zemskú pečetí, aby obeslán byl, nepřijelliby po tom obeslání ten každý aby ztratil swé dědictwí i wešken swůj nápad kterýž bykoliwěk w české koruně mel bud u otce u bratří u strycůw, po dětkách neb jinák kterakkoli A ty dědiny a ty nápady má Král dáti a obraditi podle panské raddy, jakožto odsuzené na zemské dobré, a ten každý ktomu aby odsúzen byl práwa wšeho, cti, jakopsaneč

a za zemského škudci a zloděje, a ktomu
že žadný člověk w České koruně buď pan
rytíř panoše, města neb člověk kteréhoz-
koliwěk řádu nemá přijíti wžadného tako
wého zhaubce kterýžby se podle práwa tohoto
nezachowal. A ktožby přes práwo toto swr-
chu psané učinil na swé zámky, twrze, a pří-
bytky takowého přijal wěda o tom nebo jemu po-
mahal, tehdy ten každý jest odsauzen zboží na
králowu milost tak jakož swrchu psano stojí a prá
wa nema míti s žádným a ma býti jeeho psanec
jakož o tom nález starý ukazuje Primo Stefani K
XVIII. A w zemi se proti krali JM i proti zemi
zachowati má jakož se nahoře píše Pakliby se
kdy přihodilo žeby se kto wnic z země osadil a ten
pan pod kterýmžby se dál s kralem JM a korunú Če-
ská činiti mel. Takowý zsa obeslan do země by
nepřijel, statek swůj kterýžby w zemi měl též
i napady ztrati nez cti nemá ztratiti. Pakli-
by kto neb kteří zastiženi byli wyběhnaní na
kterém zámku by byl obeslan, i wolano bylo, aby
se do země wratili. Ti a neb ten statku cti ani
prdla (podle nálezu swrchu psaneho ztratili ne-
má, ani které poškwrny, na swé cti nesti
N w z p. Jestližeby kto, neb kteří tu nešlechetnost
w zemi zdwihl neb zdwihli, ješto by kral JM i wsec-
ka obec země toho zastawiti nemohli a řád a prá
wo lidy takowú nešlechetností zrušeno bylo,

a píti nemohlo, a tudyby se nesnáze a walky zdwi-
hly w zemi. I ktožby pak w tom neřádu (an práwa
nejdú) chtěl komu w zemi nepřítelem býti, má
dáti jeden druhému 3 dni napřed wěděti do je-
ho domu kdež bytem jest a až do západu slunce
třetího dne od toho dne když mu dal wěděti tu od-
powěd do jeho domu nemá nic počínati, pakliby
kto prwe dříwe času toho počal, ten čest swú
ztratí. A ktož odpowí pánu, služebníkům i podda-
ným jeho, že ti wšickni zase bez odpowědi, kteříž
toho pana služebníci i poddaní jsú, wedle pana swé-
ho cožkoli počínati budu ~~mohu bez odpowědi~~
k ~~nim se míti jako k nepříteli~~ odpowědnímu
nob jest jim odpowěděl, a pan ten má tu odpo-
wěd služebníkům swým a poddaným hned oznámiti.
Pakliby panu toliko samému odpowěděl tehdy ti
služebníci toliko kteří u toho pána w službě
jsú a poddaní jeho ti mohú s swú cti panu
swému pomáhati
Najjasnější kníže a pan pan Wladislaw boží mi-
lostí král český etc. s ~~pány a wladykami na~~ pl-
ném ~~saudu nalezli~~ wůbec za práwo a Jan
Zajíc z Hazmburka a z Kostí a Jan z Šelmberka
kancléř Království českého z panův a Jan Malowec
z Pacowa z wladyk panský posaz wynesli wažíc
se pilně tu wěc kteráž jest w tomto Králowstwí
wznikla napřed ~~proti panu bohu i proti wšem~~

prawům duchownim i swětskym tak že mnozí
lidé peněz pujčují s přilyšným a nekresťanským
obtiženim, uroky lichewní nad obyčej sobě dotahujíce
a wymyšlenými koláči sedlanými koňmi subami poč-
tami i jinými wěcmi wymyšlenými a zlate wysoce
počítajíce, mimo obyčejné zlatych placení jesto to-
ho w tomto kralowstwí prwe nebýwalo. I protož
J.M. králowská se pany a wladykami přikazují
a zapowídají aby toho po dnešní den wíce
nebýwalo a take aby se toho žadný wíce nedo-
pouštěl, než jakž jest to prwe někdy mezi lidmi
za obyčeje bylo, že se sta kop grošů, deset kop gro-
šů dáwali buďto na listech nebo na kterých
koli zástawách, též i nyní přitom stůj a wýše
nic. Pakliby kto přes to učinil a jakýmkoli
wymyšleným obyčejem nebo pod přikrytím,
zjewně nebo taýně a w tom se tak nezacho-
wal, ten má odewšech jmin a držan býti, já-
ko jiný psanec a zločinec, a že nemá žadného
práwa požíwati w úřadech a w swědomí nemá
přijat býti a dobří lidé nemají s ním obcowa-
ti, a ty peníze tak nerádně půjčené mají
na Kralowu Milost připadnúti a J.M. Kralow-
ská s raddú panskú to má na obecné dobré
zemské obratiti Secundo Andreæ N. XI.

Nayjasnějši Kníže a pán Pan Wladislaw boží
Milostí český kral &c. Se pany a wladykami na
plném saudu, s powolením a wolí knižat i wšech
panůw a wladyk a pražských měst i jiných měst
i wší obce Králowstwí českého Na obecném sněmu
wšeho Králowstwí kteryž drzán byl těla božího
1486ho w pátek o suchých dních postních, Krá
lowská milost se pány a wladykami nahledše
pilně w starodawní zřízení a ustanowení
což se zamkůw a hradůw, twrzí w Králowstwí
českém odcizowaní dotýče, kteraž jest to pod we
likými pokutami zřízeno a ~~pů~~utwrzeno, aby toho
nebylo. Též i nyní J.M. Králowská se pány a wla-
dykami na plném saudu. Zříce na to aby takowá
wěc škodná této Koruně newznikla k zahubám
a k škodnému roztržení nepřišla. I nalezli
a ustanowili za práwo wubec, Aby po dnešní
den žádný z Knižat, panůw, wladyk kterehožko-
li stawu buď duchowní neb swětský, swých
hradůw, twrzí měst i wšelikterakých zboží
w Kralowstwí českém cizozemcům budto osobam
nizkým nebo wysokým nižádným neprodawali
nezastawowali a nezapisowali nepostupowali
ani směňowali nižádným wymysleným obyčejem.

nic sobě k pomoci neberúce (buď to swobodných manských nebo zápisných) bez powolení J.M. Králowské i potomních Králów českých a J.M. Králowská i potomní J.M. Králowé čeští nerádi a nemají k takowým wěcem nižadného powolení dáli bez radddy a wůle zemské Paklíby kto přes tento nález které hrady twrze nebo města a nebo jiné wšeliké zboží zastawil prodal dal nebo směnil cizozemcům (jakož swrchu dotčeno jest) ten aby ztratil swú čest a jmín byl jako psanec a z hubce Králowstwí českého a z země wypowěděn a žadným wymyšleným obyčejem aby zase nebyl nawrácen ke cti duchowním ani swetským prawem, a ten každý cizozemec kteréhož koli stawu, přes tento nález coby takowého koupil, da ním přijal anebo zastawu a nebo směnnú, peníze swé aby ztratil a zamek ten nebo zboží aby na Králowu Milosst spadlo anebo zpadi. A Král J.M.: s raddú zemskú to aby obrátit na obecní dobré, a jestližeby se pak přihodilo a který obywatel Koruny chtěl dáli proda li nebo poručiti swůj statek cizozemci s Krále J.M. wolí a zemským powolením, tehdy prwe, nežli se w to uwáže ten cizozemec, má napřed ujistili aby žádného jiného pana dedičného neměl nežli Krále českého Korunowaneho, a we wšech

powinnostech aby se srownal s obywatelij země čes-
ké a w cizích zemich nema nic míti, a kdyžby se
jinde wyprodal a zde w zemi usedl, tehdy ma neb maji
Králi JM. i wši zemi listem powinnost slibili též
jako i jini obywatelé w zemi pod pokutami,
než dokudžby té powinnosti nahoře dotčené ne-
učinil, nemaji mu zamkowé ani zboži (kterežby w
zemi koupil) postupeny býti, než Čech kterýžbykoli
co jinde w cizí zemi měl má neb míti mohl to-
mu se cesta nezawira by toho užiti neměl. To
wšak znamenitě se wymiňuje, že obywatelé mar-
krabstwí Morawského ani jiných zemi obywatelé
kteříž jsú dedične a wiečně k králowstwí česke-
mu připojeni a wdieleni, že se ti za cizozemce
nepokladaji. Jestližeby který obywatel těch zemi
swrchupsaných kterehokoli zboži a zamku
wedle práwa země české došel, ten má Králi
českému nynejsimu neb budoucímu z toho slib
a powinnost učinili jakožto obywatelé jini w
Králowstwí českém a s takowým zbožim a nemá
jemu toho statku a zboži kaupeného postupeno
býti léčby prwe slib a powinnost Králi JM: i
wši zemi učinil podle způsobu swrchupsané-
ho, aby žadného jiného za pána neměl nežli Krale
českeho korunowaného pod pokutami swrchu
psanými Tertio Andrea B I.

N. z. p. Aby kral česky wolen byl tak jakož od starodáwna bylo, podle obyčeje a swobody králowstwí českého, a kdyžby wolen byl a přijel, že naywyšší purkrabie pražský nynější i budaucí, má slibili panom, rytierstwu, pražanom i jiným městóm i wší obci koruny české o kterehožbychom se kolinek wolili aby králem byl a do země přijel, aby mu zámek Hrad Pražský bez odporu w moc jeho hned powolně postupil, pakliby wytrżek w tom kto w zemi učinil a jakú búřku anebo na zámky z te příčiny pustil, chtě nekomu králowstwí dopomoci, aby takowy čest hrdlo statek ztratil a z země wyhnán byl, a ktožby takowého zastawati chtel a jej fedrowal ten aby w túž pokutu swrchu psanú upadl

N. w. z. p. Chtělliby kto moci wtrhnúti anebo žeby wtrhl do Koruny české, chtě tudy Kralowstwí obdržeti proti tomu abychom wšickni pomocni sobě byli pod pokutú nahoře psanú w Prwních Wáclawa Hyndraka A XXX.

N. z. p. Kdyžby se lidé poddaní pánu swému zprotiwili a statek jeho jemu odjali, a ktožby koli ty lidi wzbranu přijali a statek tak odjatý k sobě přijal a jej sobě osobowal wěda o tom, takowýby učinil nešlechetně neprawě, proti

prawu a proti králi JM ~~hrdlo~~ ~~pro~~padl jest a statek ten odjatý má zase nawrácen býti, komuž jest byl odjat jakož natez otom w prwnich Wáclawa Kyndráka C quinto.

Léta božího 1490 při suchých dnech postních páni rytířstwo, Pražané i jiná města kralowstwí českého, na obecním sněmu takto mezi sebu zjednali jakož w těchto předešlých časích někteří zlí a nešlechetní lidé cedule zradné nešlechetné a hanliwé, na wšecky stawy tohoto králowstwí i také na pány a úředníky zemské spisujíce zradně nešlechetně a pokútně lepali, kladli a metali jsú, kterúžto tak zradnú a nešlechetnú wiec páni JM: wladyky a pražané wazíce s pilností a chtíce zastawiti a přetrhnúti, aby takowí zlí zrádní a nešlechetní lidé, w tomto králowstwí prospěchu míti nemohli Takto o tom (z rozkázání králowy Mti a s powolením a dostatečnú wolí pánów rytířstwa, ~~pražan~~ ~~i~~ ~~jiných~~ ~~měst~~ ~~Králowstwí~~ ~~Českého~~ na ~~sněmu~~ ~~obecním~~) k rozkazují wypowídají a nalezají. Kdoby koliwěk po tento čas z kteréhokoli stawu a powahy člowěk, w takowé zradě a nešlechetnosti postižen a w prawdě nalezen byl ješto by takowé zrádné a nešlechetné cedule ~~spisowal~~ ~~le~~palnet metal a kladl aneb takowých ~~[illegible]~~ cedulí nešlechetných ~~půjčoval~~ ~~byl~~, ze k takowému

Každemu má hlečno býti a ssaženo, jako wnešlechetnému člowěku a takowý každy bez milosti má čtwrcen býti, ~~jako zradce~~.:

A ktoby pak najda takowú zradnú ceduli, hned ji neztrhal a ji komu jinému ke čteni neb kohledani podal, aneb poslal a wtom byl w skutku (že jest to učinil:) postižen a shledán, ten má seděti u wěži bez Milosti, a o takowého žadneho se žadný přimlauwati nemá jewně ani taynĕ, a wtom roce bylolibi naň shledana a uswedčeno, že jest on tu ceduli sam spisowal neb kladl a lepal tehdy takowý má trpěti pokutu swrchu dotčenu to jest že má čtwrcen býti jako zradce. W Quaternu Zamadném Leta 99 w patek po sw. Matěji.:.

XXXV. Přísaha purkrabím Karlšteynským.

Přisaháme panu Bohu i wšem swatym Najjasnějšímu Knižeti a panu Pánu Wladislawowi Uherskému Českému Kraali a J. M. dědicom řadne od J. M. Kralowské poslým a wšem panům a rytirstwu Zemanům i městům i wši obci Kralowstwí českého že s tím zámkem ~~Karlšteynem s Korunú i se wšemi swobodami a Klenoty zemskými~~, kteryžto zamek i s těmi wšemi wěcmi swrchu dotčenými nám (: jakož Purkrabím Karlsteynskym od Krále J. M. od panůw rytirstwa i měst i wši obce Kralowstwí českého) swěřen jest, že toto zámku i s Korunu i

se wšemi temi wěcmi swrchu dotčenymi wěrně a pil-
ně chowati máme a prawě s tím se wším učinili
králi J.M. i J.M. dědicům i wší zemi. Paklíby pan Bůh
na Krále J.M. pána našeho milostiwého smrt dopusti-
li ráčil, žeby J.M. bez dědicůw umřel tehdy zámku Karl-
šteynu nemáme žadnému postupowati ani Koruny wy-
dáwati, než když by se páni rytířstwo města i
wšecka obec Králowstwí Českého z jednostayné wůle
o Krále swolili a jej skutečně wolili a sobě za pa-
na wzali Tak jakž od starodáwna bylo, podle oby-
čeje práwa a swobody Králowstwí Českého. Teh-
dy hned a nayprwe máme a slibujeme Korunu
bez wší odpornosti panům rytířstwu a Městům
wydati nic sobě w tom ku pomoci neberúce což-
by lidským rozumem mohlo wymyšleno byti a
po Korunowání, když bychom napomenuti byli má-
me také Karlšteynu Králi budoucímu w moc po-
stupiti. Paklibychme w tak nezachowali (: jehož
pane Bože rač ostříci :) buď na wšem neb na díle
seznáwáme že bychom to proti swé cti udělali
a čest hrdlo i statek abychme ztratili, a k tomu
abychme wěčně nebyli nawráceni a nadto i dě-
ti naši aby z země wyhnány byly Tak nám Pan
bůh pomahay i wšickni swatí w. Prawich
Wacława Wyndraka g. IV.
Toto jest také způsobeno a zřízeno Králem J.M.
a pany a wladykami, Že když purkrabiem /

Karlsteynským /nynějsím i budaucím/ Karlsteyn postúpen bude, že wsecky wěci kteréž na Karlsteyne jsú jakožto Koruna privilegii wsecky a swobody i jiné wsecky wěci a klenoty zemské, mají sepsány býti na cedulech pod secretem Krále J. M. A oni purkrabie mají jeden každý z nich jednu ceduli míti a páni a wladyky druhú, a ta cedule má w desky památné wložena býti.

Jestliže by se kterému z purkrabůw Karlsteynských nynejších neb potomních w tom wradě wzdálo býti, tehdy takowý má pred Krále J. M: a pány a wladyky když na plném saudu sedí předstúpili a dáti půl léta napřed wěděti že w tom wradě býti nemuž a přitom má prositi aby ráčili w tom polúletí ten úřad jiným opatriti. Paklibý Krále J. M: w zemi nebyło, tehdy ten ktožby w tom wradu býti a trwati nechtěl, mato na Krále J. M: wznésti a za propúštění toho úřadu žádati, a kdyžby Král J. M k tomu swoliti ráčil a panům a wladykám do plného saudu psat, že k takowému propuštění J. M: swoje tehdy páni rytierstwo i města i wšečka obci Králowstwí českého, takowého z úřadu toho propustiti mají bez odpornosti a jiným ten úřad a to město opatriti mají, prijmúce od něho přísahu swrchu psanú.

Jestli zeby z božiho dopuštěni hromem která se
škoda na tom zámku stala aneb kterú jinú bezelst-
nosti, jesto by to slušně pokázali mohli, ješto
by to zjevně vědomo bylo. Že pro takové škody oni
purkrabie žadné škody ani ujmy na statku ani
na cti míti nemají. W prwnich Waclawa Hyndrá-
ka 9 V.
I což se zpusobu hradu Karlsteyna a Koruny kte-
raž na něm jest i jiných klenotow a privilegii zem-
ských dotyče, to tak a při tom slůj, jakož deska-
mi zapsáno a utwrzeno jest Ale žeby skrze pur-
krabě téhož zámku Karlšteyna na budaucí časy
mohly ruznice a nesnáze bywati, jakož paki
nymi při počátku ~~nynakly~~ zniknakly jsú. Král Jik rá-
čil jest w těch něccich mezi pány a rycierstwem
takowý prostředek najíti a rozkázati, kterýž
se má a míti bude nyni i potom na budúcí
časy držeti a zachowati. Naypřwe aby pán
držal a opatrowal Hrad Karlšteyn se wšemi jeho
duchody a přislušnostmi dokudž giw jest, a
přisahu a slib aby učinil druhému purkrabie
Karlsteyňskému z rycierstwa: tak a tým obyčejem
jakož dole napsána stoji Paklibyten zamek
Karlsteyn s korunú a jinými klenoty za držení
toho pana ztracen byl a nezachowalo se tak jakž
we dskách zapsáno jest, ten pán toliko hyň cti
swú i pokutami dskami zapsanými a dru-
hému to purkrabí z rycieřstwa kzadné

ško dě cti jeho býti nemá. Jestližeby pak Když-koli jsúc obadwa spolu na zámku Karlsteyně zamek aneb Korunu ztratili Ti obadwa na cti swé hyňe podle zapsaní Desk.
J: Také ten pán Kterýž Purkrabství Karlsteynské držeti bude, ma úředníka sweho, Kteréhož na tom zamku má dostatečně zawázati neuchowalliby Bůh smrti téhož purkrabie pana jeho, eby po jeho smrti zámku Karlšteynu i s Korunú i jinými Klenoty žadnému jinému nepostupowal než druhému purkrabí zůstalému z rycierstwa A jakž po smrti pana bude ma hned na místo jeho beze wsech prostředkůw a odtahůw z rycierstwa wstupiti a ten zámek s Korunú i s jinými Klenoty až do swé zjiwnosti zprawowati tak jakož pan
J. jestližeby pak pan dal půl leta napřed wěděti /: podle toho jakož dskámi zapsáno jest/ že úřad ten /: po wyjíti toho polouletí :/ zdati chce, a Když čas přijde a zdá jej, nemá w to purkrabstwí žadný jiný wjíti než z rycierstwa, a též wzdalliby jej z rycierstwa nemá po něm jiný w tom úřadě býti než pán. Kromě nyní po panu Albrechtowi Poněwadž jest ten úřad před tímto zřízením zdal nemá po niem jiný býti nežli pan A to tak jíti jakož napřed dotčeno jest.

Item: Ktožkoliwěk buď z panůw aneb z rycierstwa
Purkrabí Karlšteynským bude ten nemá jinde
bytem býti ani wen ze země stežiti. Než toli
ko má w zemi české ustawně býti.
I Jakliby se w zemi pro kterúžkoli příčinu walka
strhla, tehdy ten pan má obeslati toho druhého
purkrabí z rycierstwa aby přijel a tu obadwa
spolu mají ten zámek držeti zprawowati wěrně
a prawě, jako na dobré lidi sluší, a bylaliby
kdy jaká potřeba, a pan obeslal k sobě toho
z rycierstwa, má jemu i čeledi jeho potřeby i s
obrokem dáti ::
I Jestližeby také který z panów aneb z rycierstwa
od krále JM: aneb od panůw a rycierstwa pro
některé potřeby na Karlštayn poslán tam při-
jel, ma na zámek od purkrabie aneb od úředni-
ku jeho puštěn býti
I Z rycierstwa když wejde w držení Karlšteyna
a koruny i jiných klenotów, má držeti týž zá-
mek s korunú i s jinými klenoty tak a tím wšim
způsobem a obyčejem jakožto pan, a též se má
we wšem zachowati, jakožto Pan, kterýž předním
ten úřad prwe držal bez umenšení. Podle swrch-
ního wypsaní. A tak se má wždycky na budaucí
časy wěčné mezi purkrabiemi hradu Karlštey-
na swrchu psaného zachowati, a již také oba-
dwa purkrabowé páni z rycierstwa Tytule
purkrabstwí Karlšteynského užíwayte.

Purkrabie Karlsteynsky bud pan nebo z rycierstwa, takto se jeden druhému zapiš.

Ja Jan známo činim timto listem wsem wůbec že tak jakož před Králem jeho Mstí a pany Jich Mstmi na plném saudie i předewšj obcí Kralowstwí Českého zámek Karlšteyn s Korunů Klenoty privilegimi zemskými mně spolu s Waclawem na naši prisahu swěřen jest. Protož já nadepsaný Jan timto Listem Waclawowi slibuji pod swau cti a wierú a pod tim podewším zawazkem a pokutami nato uloženými a dskami zapsanými kteráž sem s tým Waclawem spolu učinil s tim zamkem Karlšteynským, Korunú, Klenoty a privilegími k nadepsanému Waclawowi wěrně se a prawě zachowati a žadnému bez wule jeho a wiedomí zámku toho neppostupowati, a Koruny i s jinými wěcmi na něm swěřenými zadným wymyšleným obyčejem newydáwati ani postupowati nez s nim spolu w tom se we wšem wěrně a práwě podle záwázku a prisahy naši dskami zemskými zapsané Králi JM. i ke wší zemi zachowati. Paklibych se tak w tom nezachowal, tehdy bych učinil proti swé cti a wiery we wšecky pokuty dskami zemskými zapsané bez milosti upadl.

J: Jestlizeby se pak wsichni tri stawowé o Krále smolili a Krale wolili Tehdy Karsteynšti

purkrabowé magj tomu wolenímm Krali zámku
s Korunú ~~po~~ a Klenoty postupiti, když by jim
li: 3 stawowé rozkázali tak jakož se na hoře
piše a nechtělliby který purkrabie Karlsteyn
ský postupiti a ktomu swoliti, ten na swé cti
má hynúti. Než tento kteryby postupiti chtěl
neb postupil z rozkazaní nahoře dotčených 3
stawůw, ten na swé cti nemá hynúti, by pak
bez onoho druhého wůle postúpil z rozkázaní
nahoře psaného, ani ten zapis kterým se dru-
hému purkrabí zapíše ma co ten zapis keštko-
dě cti jeho býti, a jestližeby kdo byl na Karl-
steyn od krále JM: neb od země poslán s
kterú zemskú potřebu že má list míti pod
zemskú pečeti W památnych. X xiv
N: z. p. Aby žádný skrze se, ani skrze osobu
nesměl prositi z panůw ani z rytierstwa za
žádný úřad zemský za giwnosti kteréKoli
osoby, kteřížby úřad zemsky držat z panůw
neb z rycierstwa chtě sobě neb swým dětem neb
komu jinému prositi, dokudž ještě ty osoby giwi
jsú kteříž ty úřady zemské drží pakliby kte-
ří úřadowé zemští wyprošeni byli jakýmko-
li obyčejem, před tímto swolením, anebo žeby
kto na ně Magestaty měl, neb jakuž koli jisto-
tu neb dedičnú že to žádné moci míti nemá
proti tomuto našemu swolení a zřízení; neb

ti úřadové mají býti svobodni A ten úřad
tak umrlého, aby jeho Milost s raddú panskú a
vladáčsku dobrému cti zachovalé mu panu neb
rycierskému člověku ráčil dáti kterémuž by ten
úřad příležal, a který by se země hodil A ktožby koli
přes toto svolení vyprosil po dnešní den a
toho požíti chtěl ~~aby~~ ten a takový aby čest i
hrdlo ztratil, a statek jeho aby na krále JMt
připadl. Paklíby pan který nebo vladyka
drže úřad zemský jej rozdal dobrovolně, ten
úřad J.M.: s raddú panuov a vladyk k kterému
by zboží náležel, aby jeho Milost ráčil dáti podle
svrchu psaného zůstání, a jmenovitě za tyto
úřady nemá prošeno býti

Za purkrabství Pražské Za hofmistrzství zemské
Za komornictví zemské Za sudství zemské
Za kancléřství zemské . Ti úřadové jsú panští
Za písařství zemské Za podkomořství
Za purkrabství Hradecké. Ti úřadové jsú vladykám.
A za purkrabství Karlšteynské. A ten úřad
jest společní, též za ň prošeno býti nemá
Za Maršalství zemské nemá prošeno býti také
A dále o maršalství a odporu panuov dubských
& položeno jest ve dskách.

27/2 Nayjasnejši Kníže pan a Pan Wladislaw boží
Milostí český Král &c. Se pány a wladykami na
plném saudu nalezli za práwo, a Jan s Selm-
berka Kancléř kralowstwí českého a Zigmund
z Warstemberka a z Dewína z Panuw, Albrecht
Ogiéř z Bieděltic panský potaz wynesli že zna-
menawše kterak w kralowstwí tomto neslušné
a nepravé wěci powstáwají, tak že zločinci
a lúpežnici lidi na swobodných cestách aneb kdež
koli zjímajíc a nad to je wymyšlenými obyčeji
a skrytými sliby a záwazky zawazují, aby
tudy jich nešlechetná neprawost přikryta
byla i protož ktožkoliwěk, kteréhožkoliwěk
stawu krom otewřené wálky a odpowědi ta-
kowú neprawostí a násilnú mocí k jakémuž-
koli wymyšlenému slibu přinucen byl, že tako-
wého slibu není powinen držeti ani stawěti se
ani pro nezdržení takowého slibu a nestawe-
ní takowý na swé cti a powěsti dobré, nemá
žádné ujmy míti, jakož pak od nayjasnějši-
ho Knížete a pana p. Rudolfa Krále římského, o
takowú wěc rozsudek stal se jest wíce než před
dwěma sty léty, kteréhožto rozsudku listowé
na Karlsteyně položení jsú od téhož rudolfa krá-
le římského pod magestaty J.M. Jakož ten nález stojí
Tertio Andreae C X VII.

Páni a wladyky na plném saudu a na obecním sněmu kterýž držán byl jest o suchých dnech letničných se wší zemí wažíce nález obecní předešlý, kterýž se jest stal s wolí nayjasnějšího knížete a pána p: Wladislawa Uherského Českého etc. krále a s wolí wší země, o to což se zawazowání lidí a připrawowání k slibům bez wěthy otewřené a odpowědi zjewné dotyče, kterýžto nález stal se jest na rozsudek krále rudolfa římského krále tak že žádný člowěk, kterýžby tak k slibu byl připrawen a zawázán, ho není powinen se stawěti a že to jeho cti a dobré pověsti nic škodno býti nemá, jakož to wšecko šíře týž rozsudek krále rudolfa. A ten nález obecní swrchu dotčený w sobě drží a ukazuje. Nyní pak přihodilo se jest, že někteří zlí a nešlechetní lidé w této mírné a pokojné zemi zawazali jsú jednoho dobrého člowěka, jakož naň tento nález we dskách ukazuje, pod takowým úkladem a přikrytým slibem cti a wěrou, aby on postawil se před pány w saudu zemském a to powěděl, poněwadž páni Jich Mti. a wladyky i wšecka země jim k trdlu hledí, že oni také k trdlům jich wšech i každého zwlášť hleděti chtí, a taký aby on toho záwazku

a taky aby on toho zawazku prazden wssterakž
nebyl, nic owšem sobě ku pomoci nebera čiby to-
mu wšemu dosti učinil, čímž jest od nich zawázán
a také by je znal aby je nejmenowal:: Tu páni
a wladyky na plném saudu s raddú a s pilným
rozwáženim wsi země dostatečně to wážice, že
ten prwni nalez s welikým rozwaženim stwrzen
a wubec za práwo uweden jest, a protož ten
nalez we wšem jeho ~~zni~~ znění stwrdili a z ch-
wálili jsú a za prawo wůbec uložili, a tomu Ktož
jest zawázán ráčili sú rozkazati a rozkazuji, aby
že on w takowé příhodě wedle téhož nálezu zacho-
wal, a takowému neslechetnému a ukladnému slibu
a zawazku dosti nečinil ani činiti powinen byl
Ale že to jemu ani dedičum jeho a budúcím jeho,
nemá nebude ani můž k žadné škodě, ujmě aneb
k jaké utržce na jeho cti na jeho dobré powěsti
ani na ničemž jiném což dobrému přislusí býti
A také že on jest wšech těch záwazků prazden
Kterymiž jest od nich zawázan, a že k nim a k
prdkům jich sám neb skrze kohž koliwěk jiného
sahnouti může, a také že je bez wšeho urazu
cti swé zjewně jmenowati může, kto sú jemu
to učinili, a protož žádný aby se o to pokus-
siti nesměl, by též co tím na jeho cti neb
dobré powěsti dotýkati měl, a paklibyse
kdy o to wšetečně pokusil a jeho čím proto
./.

nestaveni na jeho cti neb dobré powěsti dotykat, že ten jmín a držán býti má za nešlechetného člověka, a ten aby hrdlo i statek ztratil, tak jakoti nešlechetnici a zrádci, kteříž jsú tím slibem zavazali, ješto wnanie péče žádné neměl, a jestliže by se kdy w potomních časích komu přihodilo, že by takowým, ukladným a přikrytým zawazkem zawázán byl, že takowý nebude powinen tomu slibu a zawazku dosti učiniti, a to žeteż jeho cti a dobré powěsti škodno býti nemá, ani také čím dotykán býti má na swé cti pod swrchu dotčenú pokutú to jest pod ztracením hrdla a statku, a ta wěčně i w budúcích časích ode wšech obywatelůw Králowstwí českého držána a zachowána býti má bezewšeho přerušení na wěčné časy.

Také na tomto jest zůstáno, kteříž by kolivěk takowí zjewní zhúbce a zločince byli, ješto by byli zemi oznámeni a po zemi jezdili, buď skrze města městečka wsi zamky, dwory twrze, neb se s nimi kto na cestě potkal a k tomu moha je zjímati i toho neučinil, že takowému každému k hrdlu a k statku hned hledíno má býti, jako k zhubci obecnímu zemskému. A také jestliže by kto s takowými zločinci a zjewnými zemskými zhúbcemi (wěda že by takowí zločinci byli)

obcowal "kwasil, že sedrowal, a wtom žeby byl uswědčen, že takowý každý trestan býti má wedle zdání panůw a wladyk na plném saudu a jestližeby se kto tím wymlúwati a prawili chtěl, že jest takowého zločince proto nejal, že jest k niemu jému wěže prijel, že takowá wymluwa nic tomu ku pomoci (Ktož by se tím wymlúwati chtěl.) býti nema. Než má trestán proto před se býti tak jakož se swrchu píše.

Take na tomto zuſtáno jest, že žadný nemá tako wým zločincům žadných gleytůw dáwati bez powolení Králowy Milosti pana Zemského aneb panůw a wladyk z plného saudu. Pakli by se kto toho dopustil a takowé zločince gleytowal má trestan býti bez milosti wedle zdání panůw a wladyk z plného saudu. W prwnich Wáclawa Wyndraka. f. XXI

N. 7. p. Ktož by koho do wězení wsal a w wažbu jej wsadil a zawiral, a slibem jej wtom wězení zawázal a wtom on ušel, že proti swé cti tu by nic neučinil. Než jestližeby kto koho slibem zawázal, nemá jeho zamykati než na jeho čest jemu wěřiti. Jakož o tom nalez w bilých půhonných Léta &c. XCV.

N. 2. p. Že páni a wladyky kteří w saudu kteremkoli sedají nemají z saudu neb což w saudu sedice slyší nižádnému swědčiti. Než čehož by swědomi byli bez saudu to mají swědčiti.

XXXVI. Ohrdla ztracení Staré.

Nw z p leta božího 1478. w patek po swjžerenym Páni kralowstwí Českého že ktožbykoliwěk nadwoře naywyššího písaře kralowstwí Českého tu kdež dsky zemské jsú (kteryž nyní jest neb potom bude) muž swuj neb meč obrazil neb wytrhl, že tomu má ruka prawá utata byti. Pakliby koho až do wylití krwe ranil hlawa má jemu sťata byti. Secundo Ulrici O. x.

N. w. z p. že nižadný bud obywatel, ani domácí, anebolito host nemá k překupowání střibra wezti a zwlaště žadný kupec a obchodník ani jiný žádný, aby peněz zlatych grošuo ani kalerůw ne přepalowal ani překupowal, než toliko wše domacích měn nesli a to pod naywyšší pokutú. Nebo w našich menach každému má podle slušnosti zaplaceno byti. Ktoby je chtěl nésti dobrowolně. Pakliby se komu zdálo že by měl w tom škodu mili wjnje prodání do naši wekslé přejem to každému aby sobě dal naším uředníkum nato wydaným peníze přepaliti, a což z toho stříbra přijde to bud dáno do naši mincíce a zaplaceno wedlé obyčeje. A takše kto by sobě chtěl stříbra kupiti k swé potřebě to bude mocí učiniti; a wšak tak aby toho překupowaním ze země neprodáwal a ne nosil. Wšamatných 9. xi.

28 N: w z p: S wedomi jestlizeby jé kto léchl ktoz je piše aneb li ješto je w moci maji pronesli len a ti maji bez milosti ztratiti hrdlo w I Wall Ulyndraka A XXX
N w z p: Jakož někteři swewolně proti wašemu prawu nespráwedliwě minci naši lepua polžují nam i wašemu Kralowstwi k weliké škodě takowé wsecky mince zapowidáme aby brány nebyly, pakli usnědčen kto bude anebo popaden byl ješto by takowé penize mezi lidi wnašel, takowy aby kazán byl a pomstu trpěl, tak jakož na wolegnika sluši, a brž nad to zapowidáme, aby žadny mincí cizích jakožto gerlickych peněz ani za ně kto co kupowal ani prodawal neb jest to námi i wašemu Kralowstwi weliká a znamenitá škoda, by takowá lehká mince cizí měla w našem Kralowstwi brána býti w Pamatnych · 9 X I.
Nayjasnější kníže a pan p: Karel Římsky Kral wzdycky rozmnožitel, a česky král, rozkazal we dsky zemské wložiti, že páni země české nalezli za práwo že ktožbykoli člowěka zabit, ten wražedlník z toho mordu aneb z hlawy na swém prawě neb saudu k kteremuž přileži a přisedí, a ne na jiném, totižto zemanin w zemském man na manském, městěnín na městském prawie narikán neb winěn byti ma Sedo Datič A VI.

2/3 834

N. w. 7 p. Kdyžby uřednici neb uřednik od desk zemských od uřadu neb komornici jeli na půhon neb pro jinu příčinu wěc podle práwa a žeby kto práwa trpěti nechtel neb půhonu přijiti, a žekto na uředníky moci sáhl a je bil aneb zranil neb mordowal neb komorníky zbil, kdyžby komornici od uřadu jeli Ten a takowý aby hrdlo proti králi i statek ztratil Jakož o tom nález IV° Mathie C xx v

N w z p: Jestližeby kto uředníky menší naročil, žeby něco ukladneho a newěrně učiniti proti práwu a toho by na ně nedowedl, Má hrdlo ztratiti. Paklí-by naně dowedl aneb o na kterého jednoho z nich túž pokutu má podstúpiti w Pamatných. Q xxw

N w z. p. (Aby) z knižat z panůw z rycierstwa Pražan ani z jiných měst, žádný nemá kazati stíti ani smrti nižadnei žadnému učiniti za gleytem králowským ještoby ten gleyt Král JM haytman Kralowstwi Českého (: místo jeho milosti držicímu :) oznámit, a haytman to oznamil zemi Pakli by kto učinil to, ten ma Krali JM hrdlo i statek propadnúti a tež z nahoře wšech psaných stawůw, že žadnému z panského z rycierského stawu ani z pražan, ani z měst smrtonolní nebo taynĕ za řadu nebo praw dokudž jdů bez wyslyšení pred prawem zemským žádný nemá dati učiniti

28/2 Ktożby u koho nebyl a nebyl pan jeho krom zločinců podle zemského zůstaní. Pakliby kto to učinil aby týž sám hrdlo ztratil, jakož o tom nález w Quaternu menších zapisných Leta božího 1497 W sobotu po sw: Marcellu Mezi Strky.

XXXVII O hrdla ztraceni pokuty.

N.w. z p: Ktożby koho zabil a měl toho jakú wymluwu, wolaje se na práwo ma určiti pod slušný zaklad aby ku prawu dostat, a jakýżby koli základ jemu jmenowán byl, budto kralem J.Mstí neb pány a wladykami na plném saudu aneb od té raddy, kdežby se takowého mordu dopustil budto od purgmistra a konšel tehdy takowý základ pod kterýżby wručen byl jestlizeby jej propadl a k takowému prawu nedostál má do komory královské připadnúti ten zaklad Rozsudek we dskách památnych L XIV.

N w z p: Że nemá żadný zlodějské wěci kupowati nevěda o tom, że jest kradena Pakliby kúpil że ma trestklán byti jako jiný zloděj, když by to naň prowedeno bylo, a jestlizeby kúpil newěda o tom proto to darmo wrátiti musí cożby swého u koho nalezl, że o nět k nemu hledino nemá byti Secundo Mauricii L XIII. Primo Mauricii

druhá kniha

N. w. z. p. Jestližeby kto jinému we dsky kladl dediny králowské anebo duchowní a sám jich we dskách nemaje a wěda, že sú králowské neb duchowní že má zakonný za poležnika jmín byti a králi w tresktání upadne, a statek ktomu proti králi propadne. Než jestližeby kladl newěda tehdy ten wklad nemá moci míti a ten také urazu na swé cti ani na statku žádné škody nemá míti než drž se swého zprawce dada jemu umluwu. A jestližeby kto které dědiny kladl we dsky sám k ním práwa nemaje a ten ktožby práwo k ním měl pohnal by z nich a wysudil by je natom ktož byly dediny držal, tehdy ten ktož jest je kladl we dsky k ním práwa nemaje upadne w pokutu na hoře položenú i králi w tresktaní, a ten ktožby ty dědiny dskami k sobě přijal wěda o tom že onen který mu je kladl a práwa k ním neměl že w tuž pokutu upadne jako ten ktož mu je kladl. Pakliby kto nebyl nařčen ktožby ty dědiny držal zatři léta a za 18 nedělí, ten málo práwa užili o tom rozsudek w modrych.

Pamatnyjch léta božiho 1455 A druhy Kotka o
Rozsudek Královský A vi.

XXIX XX

O hanění

Nayjašnejsi kníže a pán Pan Wladislaw boží
Milostí kral, se pany a wladykami na plném
saudu Nalezli wubec za práwo Jakož mnozí lidé
w tomto Kralowstwí nalezají se z letakých přičin
swadíce se, jedni druhé wyzoce zhanějí a načest
sahají, a tenktož jest zhanén newywedeli se han-
bu trpí Paklí se wywede ten ktož jest zhaněl po-
kuty žádné nenese. Tu Jan z Selenberka Kancléř
Královstwí českeho a Jiřík Berka z dubé a z
Lipého z Panůw. Albrecht Ogiéř z Očedelic z Wla-
dyk panský a wladářský polaz wynesli, že ktož-
bykoli po dnešní den koho zhaněl na jeho cti a
toho nedowedl Takowý aby napřed sedět 2 neděli
w věži, a potom aby zhaněného odprosil pro Bůh
a pro matku Boží aby mu to odpustil, a že mu
swú řeči křiwdu učinil stalo se u Vigilií sw.
Tomaše Apoštola léta Božiho 1485 Tertio Andreae
A xvIII.

N w z p. Což se wiery dotyče pod jednú osobu a pod
oběma, abychom se neutiskali než spolu byli za
gednoho cloweka jako dobří přátele Paklib y jaká
ruznicě očkoli o jakékoli kněží wzikla nebo
jiné wěci, což se utiskuw wiery dotyče, aby to

wzněšeno bylo na Krále a na pany a wladyky w saudu zemském, a ten Ktožby Komu natisk učinil aby před saudem zemskym bez půhonu stál, a tu aby páni a wladyky tu wěc na-prawowali, a Ktožby Koli pro tu wěc K saudu zemskému a K roztkázání Králowskému pan-skému státi nechtěl na toho abychom sobě wšickni pomocni byli, a strana strany at ne-haní a Kterýžby Krez druhú stranu hanět at jest před pany a wladykami w sudu zem-skem postawen a Kterak s ním Král a páni jich Milost a wladyky ráčí naložiti to buď při jich milosti wůli a Kral jeho Milost račil jest při zeči obojí straně při zwyklostech a sprawedlnostech zachowati a my potom-cí a budúcí naší abychom při tomto zřízení a swolení zustali a trwali wěrně nyní i na budúcí časy W prwnich Wacl Hyndráka 91.

N. w. z. p. Jestlizeby se Komu cti dotykalo a on swědka pohnal, ten nemá o čest sauzen býti leč by mu swědek připrawen byl A Kdyžby připrawen byl má swědčiti a Ktomu treštán býti že prwe swědčiti nechtěl. W prwnich

Václawa Hyndráka § I.

N. w. z. p. Jestližeby kteří od Němcůw jakésobě pře kupowali bez powolení Králowského, panského a wladyckého A oniež české Korůny jakýmkoli způsobem hleděli chtěli, že jim toho napřed Král JMt i wšichni obywatelé Korůny České trpěti nechtí, nebrž je tresktali chtí jako wšetečné a podezřelé lidi, jako ty, kteříby chtěli neřád w zemi a nesnáz bez potřebnú učinili pro své zisky neslušné! W prwnich Václawa Hyndráka § primo.

[illegible] (40) Pokuta Peněz

N. w. z. p: Jestližeby se kto w cizí grunty uwázal buďto: w lesy, lauky, dědiny, řeky potoky aneb kterýchkoli jiných wěcí užíwali mu nedal a jemu škodu činil aneb rybník na grunt cizí topil, anebolito také lauky a lesy přesekal, aneb se w poddacie cizí uwázal, aneb w grunty poddacieho a oto pře byla, kož byto držal a těch gruntůw po napomenutí postupiti nechtěl ten aby jeho pohnal z pychu, ne z moci, abyli by naň ten pych uweden před pány w plném saudu, aby za ten pych napřed tomu, komuž jest jej učinil 50 ℔ gr. č: dal a gruntůw těch

jemu postupil we dwú nedělech po rozsudku a w těch dwú nedělech, aby jemu škody wedle rozeznání úředníkuw dal a zaplatil bez půhonu. Pakliby ten požena z pychu neprowedl zaplatí druhé straně též wšecky škody, kteréž úředníky nalezeny a rozeznány budú w Quatemu trhowém Léta XIX w pátek o suchých dnech Adwentních.

N. w. z pí Páni na plném saudu a Jindřich z Rozmberka a Zbyněk Zajíc z Hazmburka panský potaz wynesli, již po tento dnešní den ktož na koho útok wloží, ten má budiž hned jmenowati a napsáno má býti z čehož chce pohnati, a jaký útok wloží, aby předse dohnal konečně do suchých dní nayprw budúcích. A to wždy do každých suchých dní, komužby kdy se ktoho pohnati událo, pakliby nedohnal, tehdy má dáti tomu 10 ß gr: proti komuž jest útok wložil a budeli ohledáno, žeby na zmatek a neprawě pohnal, tehdy buď ten také dwě neděli w wěži w panské wazbě držán, a pohnanému jeho náklady nawrat, cožby mohl pohnaný přisahú swú obdržeti a nadto 10 ß gr: pohnanému day we 2 neděli anebo se s pohnaným wedle jeho wůle smluw a nebudeli se zdáti a chtíli pohnanému za náklady přisahati to muže opustiti, než toliko deset kop grošů předepsaných, buď jemu dáno. Secundo Dupowec

29 Tricesimo nono.

Pokuta peněz

N. w. z. p. Kdožby komu w potocích neb tůních neb w řekach pychem ryby lowil neb lowiti kázal bez wůle a wědomi toho, číž by ten potok, tůně aneb řeky byly: Ten tu pokutu propadne wedle swolení prwního o pychu. O tom rozsudek w Bílých půhonných Leta XX LXXXIX.

N. w. z. p. Kdož by statek od koho koupil a w desky by mu jej kladl s kurmi, robotami, wayci, ospy a neb čím koli, a jestližeby ten, kdož jest koupil ně które wěci te na tom statku nenalezl buď roboty aneb které jiné wěci, na jemu ten, kdož jest prodáwal a w desky wložil to, což mu se nedostalo, jakž desky ukazují na sumě se srážiti, po čemž jemu natrhu tu wěc pokládal. Pakliby ten kdož jest prodal wedl swědomí proti dskám prawě: že jest té roboty i s tím, což we dskách stojí neprodáwal: o desk žádný predswědčiti nemůž a ten, jakž mu desky swědčí má toho užiti, a ten kdož jest swědomi proti dskám wedl, má dwě neděli u wěži seděti proto že se jest směl o to pokusiti a proti dskám swědomí wésti. O tom rozsudek Quarto Joannis Olam A. XXI.

N. w. z. p. Kdožby měl někde wes a někto by w té wsy měl člowěka, a nebo wíce, že jeden pan bez dru hého wůle w té wsi cestami wůbci rybníka dělání

zatopowati nemá, ani jinám cesty a obce prewozo-
wati nemá bez druhého wůle, a také ani struh,
ani wody wedení na obci dělati nemá, ani má žád-
ných jiných wěcí jeden bez druhého wůle. Pakliby se
kto toho dopustil, a druhý by k němu poslal, aby
mu to očistil, a toho mu nečinil, a on nechtělby to-
ho potom poselstwí učiniti: Tehdy propadne tomu
pokuta jakož prwní swolení o pychu swědčí
jakož rozsudek o tom w bílých. Léta Páně LXXXVIII.

J. M. z. p. Že Král J. M. má podle práwa pohaněn
býti, jakž od starodáwna bylo, a zase J. M. má pohá-
něti Tak jakož od starodáwna bylo, skrze jiného, ko-
muž by J. M. poručiti račil.

J. o čeleď zběhlú, mají úředníci pohaněni býti
kteříž jsú na králowských zámcích a lidi králow-
ské sprawují, a zase též úředníci mohú jiných (zpras.)
o též pohaněti

Milosti Králowské

N. w. z. p. Že Král J. M. jarmarky neb trhy můž dáti,
komuž ráčí a kolikoli w jednom roce, a bez J. M. Krá-
lowské žádný nemůž sobě jarmarkůw ani trhůw sa-
diti, a také žádný bez J. M. Králowské wůle měst
hrazených z nowu dělati, hradůw, ani twrzí nemůž;
a také hradůw, měst, twrzí, bez J. M. Králowské wůle
žádný bořiti nemá, a cla, mýta wozné na zemi ne-
bo po wodách wysaditi sobě nemůž bez zwláštní
milosti a obdarowání Králowského. Quarto Mathia

A tertio o témž stojí.

N. w. z. p. Jestližeby kto statek dědičký komu kšaf-
tem j. bez mocného listu královského, odkázal, že to
moci míti nemá proti nápadu nayblížšího pří-
tele. Léta & XCVII. W Zwonjch půhonnjch.

N. w. z. p. Komužby koli nápadem, pokom neb jakým
odkázaním statek přišel, že jest powinen wšecky
záwady toho po kom mu ten statek přišel i dluhy
jeho wymazowati, dokudž toho statku stačí toho
umrlého kromě rukojemstwí, kdyžby za koho slibil
že ten slib jest s tím umřel. Rozsudek o tom Primo
Joannis Plana 9 W.

N. w. z. p. Že královna česká žádná prwní ani kte-
rá ještě potom bude nemohly sú wěna swého
preč dáwati, ani zapisowati, ani ještě nebu-
dú moci, než mají toho wěna do swé žiwnosti
užíwati, a po smrti každé má to zase k koruně
připadnouti, a jestližeby která toho zapsala neb
dala, nemá to dání ani zapsání žádné moci
míti. o tom w památných N XXIV.

N. w. z. p. Jestližeby kto na manstwí bez powolení
králowského, co prodáwal, neb zapisowal, neb
wěnowal, mic nad stolec gr: č., že to žádné moci
nemá míti, než k čemu J.M. Králowská powole-
ní dáti ráčí, že to mocné býti má. Primo Mau-
ricii & XIII.

N. w. z. p. Že žádný konwent neb klášter kterýž
jest komora králowská, nemůž bez powolenj

Králowského nic od Konwentu ani Klássera za stawili, prodati; ani dáti, ani směniti bez powolení Kralowského Paklíby co zastawil, prodal, dal neb směnil, že to žádné moci nemá míti. Paklíby kto z sobě přijal musí to Králi darmo wrátiti

Rozsudek o tom w registrách Králowských B VIII N w Z p: Žádný opat, probošt, přewor, Kteříby Kláštery Králowské zprawowati měli, nemá býti nežli Čech, a žádný Klášter Krále Jch: nemá wybrané žádného jiného býti nežli w Kralowské, a prokurator nynější i budúcí ma je w jich potrebach opatrowati. Než pokad Král Jch: račil komu wýsady předešlé na to dáti, to při tom stůj, než po dnešní den toho býti wíce nemá.

Tuto zwlasstní milost Panům rytierstwu i městům (kteříž na zemi na dědictwí majů) učiniti smé račili Že wšechy odúmrti kteréž jsú na nás jako na Krále Českého připadly, ty sme jim odpustili a dali ma časy budúcí a wěčně tak, aby na nás ani na budúcí Krále České wíce nepřipadly a to na takowý způsob, aby na naybližšího přítele příbuzného po meči připadli, Kdož by statku swého nezřídil a poručenstwí neučinil, Pakli by po meči přátel mužského pohlawí nebylo, ale na pokolení ženské příbuzné též po meči nay bližší, toliko na ty, Kteříž by byli w Králowstwí

nebo z Kralowstwí Českého, z Markrabstwí Mo-
rawského z Knížetstwí Slezského a z země Lužic-
ké; než na cizo zemc nic. Paklíby kto zde rodilý
chtěl se na jaký statek po přibuzenstwí táhnauti
ten s tím statkem w zemi zůstaň a w zemi se o-
saď ale z země aby ho nenesl, ~~než~~ a když by
kto swého statku nezřídil a umřel a sirotkůw
nechal mužského neb ženského pohlawí: To poru-
čenstwí spadni na nayblizšího přítele, a pokudž
toho statku stáwá odbýway za sirotky dluhy (je-
stliže by kteří byli) a wywazuj gich wěci, a ten
poručník sirotkům wruč. Paklíby poručenstwí
přijíti nechtěl a wrátiti Tehdy k nápadu práwa
neměj) a poručenstwí na nayblizšího přítele spadni
i napad Paklíby po meči mužského ani ženského
pratel nebylo pohlawí. Tehdy po přeslicí na nayz
blizšího přítele ~~pohlawí mužského~~ připadni Pak-
li by nebylo po přeslicí mužského pohlawí: Tehdy
na ženské nayblizši pokolení po přeslicí ma-
jí připadnůti W prwních Wáclawa Wyšehrá-
ka. A I.

N m: z p: Což se pánůw nowých dotýče, kdož by w
to jíti chtěl, ten toho hleď na Králi J.M: a pánich pod-
le obyčeje staradawního. W Quaternu trhowém Léta
božího 1499 w pátek o suchých dnech adwentních.
N m. z p. Což se erbůw dawání dotýče: Ty jeho mi-
lost Králowská dáway, komuž ráčí tak jako jest

to prwe bylo; w Quaternu trhowém Leta 2. XCIX W pátek o suchých dnech adwentních.
N. w. z. p: Jestližeby kto porúčníka nad swým statkem učinil, a mělby listy na penize a těch listůw by w kšaftu nejmeno wal a nanic dobré wůle, žeby porúčníka udělal, že ten nedostatek místo dobré wůle můž král Jik: neb páni na plném sudu (kdyžby krále nebylo) naprawiti tomu porúční-ku, aby ten dluh zaplacen byl k sirotčí ruce. W modrých půhonných K XXX.
N w z p: coz se manstwí a lena dotýče, kteréž jest wně a ne w zemi české, toho král Jik: ani budúcí králowé čeští swoboditi ani prodáwati nemají bez wůle wší země w quaternu trhowém.
N w z: p že trhowé swobodni krále Jik: w městech i w městečkách, w panských i wladyckých, jiti mají, tak jakož sú od starodáwna chodi-wali. W prwních Wác Hyndráka G IX.
N. w. z p: což se wýplat zboží zapisných a ducho-wních dotýce, buď na králowstwí neb duchowen-stwí, o tom takto zůstáno a konečně na sněmu obecním ode wšech zawříno tak tolikto: kdožby kolwěk na které zboží wýplatu od krále Jik měl, že ten má držitele toho zboží listem odúra-du menšího (ke dni úterními při každých su-

chých dnech a sw: Jeronymu, když saud zemský
drží se obeslati. A ten každý jsa listem obe
slán od úřadu, má na plném saudu před pány
s swými listy a spravedlnostmi, kteréž na to zbo
ží má státi, a rozsudek to panský trpěti bez
odpornosti, a ten ktožby takowú wýplatu na
druhém míti chtěl, má napřed wýplatu swú
ukázati a potom teprwa ten, ktož statek drží
má také spravedlnost swú (kteráž by na to
měl) před pány ukázati. Pakliby ten ktožby
list od úřadu wzal a druhého obeslal před pá
ny, žádné wýplaty sobě příslušející neuká
zal, tehdy má straně druhé ty škody, což
by pro takowú jízdu do Prahy jeda wzal na
schwalení úředníkům menších dáti; než jestli
žeby král J M neb který konvent aneb kte
ré duchowní osoby obeslati, které držitele
zboží, k tomu duchowenstwí příslušejících,
a bylo by to rozeznáno, že by duchowní osoby
wýplaty by neobdrželi, tehdy proto ty osoby du
chowní nebudú straně druhé škodami powinny
A úředníci menší každému listy takowé wydá
wati mají, a ty listy pořád znamenati tak a
wedle toho, jakž kdo prwé listu od nich požádá,
aby tak lidé k slyšení přicházeli, ktož prwé
list wezme a obešle prwe slyšán byl; než jestli
žeby jeho Mst král nynější neb budúcí w zemi

byl, tehdy o ty wyplaty před JMtí Králowskú nynější i budúcími králi českými súženo býti má, než toto jest přitom znamenitě wymíněno, že wšichni duchowní stawowé každého mají zachowati podle zápisůw a Majestatůw jednoho každého, ješto je mají buď od císařůw od králůw i od krále JMti pána našeho aneb nápadům od budúcích králůw míti budú. Každý zůstaň přitom, pokudž zápis jeho od JichMtí ukazuje aneb nápotom ukazowati od budúcích králůw budú, buď na zbožiy neb na sumy každý podle znění swého zůstati má.

N. n. z. p. což se dělání peněz a grošůw krále JM dotýče, jak a kde dělání mají býti, to buď tak a přitom zůstaweno, jakž se jest od starodáwna zachowalo, aby u Hory dělány byly. Než, což se zlatých dotýče, ti dělání buďte kdež se králi JMti zdáti a libiti bude w koruně české. Než JMt: to opatřiti má, aby se ti zlatí dobří v přísadú takowú dělati, jakož jest od starodáwna bylo, a ten ktož by zlaté JMti dělati bude má přísahu králi JMti a zemi udělati, aby je tak a na tolik grádůw dělal jakož

nᵃ. jsú od starodáwna dělány bylo a jméno wšecko

nᵇ. na každý zlatý třimecítma grádůw. W quaternu trhowém.

B

N.ro: z p. Že král J. M. ani budúcí králové čeští
nemají na zámky a na úřady zemské cizozemcův sá-
zeti. Quinto Plana G VI.

N.ro z p. O wojnách, že král J. M. k žádným wojnám
nutiti nemá pánův a rycierstwa země české mi-
mo práwa a swobody a řády prwotní, jakož králo-
wé prwotní čeští zachowali pány a rytířstwo, též
jeho Milost chce se zachowati a mimo to k žádným woj-
nám J. M. ani J. Milosti budúcí králové čeští nutiti ne-
mají. Quinto Joannis Plana G VI.

My Wladislaw z Boží Milosti Uherský, Český, Dalmatský,
Charwatský & Král, Markrabie Morawský, Lucemburské,
Slezské kníže a Lužický Markrabie &c. oznamujem
listem tímto wšem, že jsúce prošeni a žádáni snáž-
nými prosbami od pánův a rycierstwa Pražan i
jiných poslův z měst králowstwí našeho Českého,
wěrných našich milých, abychme pro zwelebení a
rozšíření a pro dobré koruny české ráčili je
z lakomého zawedení, w kteréžto králowstwí při-
šlo jest, wywésti, kdež my znajíce takowú slušnú
žádost a prosbu jejich, a k tomu také potřebu i zášlost
skrze předky naše krále české uwedenú, buďto skr-
ze zástawy připisowání, sum, žiwotův dáwání, zám-
kův měst, téhož králowstwí, ze zwlastní Milosti naší
k tomu hnuti jsúce a to opatřiti chtíce, aby k napra-
wení králowstwí to přijíti mohlo, a zámkowé wr-
chu psaní, města aneb jiná zboží s jich příslušenstwím

./.

k těmuž království příslušející, kteréžnám nyní v ruku a v držení našem jsú aneb potomně námi aneb budúcími našemi Králi českými kvyplatám a k držení našemu přijdú. Takto stom k prosbám svrchu psaných pánův a rycierstva, prožan a posluov od měst téhož kralowství českého s volí a raddú jejich ustanovujem, kteréžto ustanovení a zřízení držáno býti má neporušitedlně od nás i budúcích našich králův českých:
Naypprvé, což jest koli komu předky našimi aneb námi od království českého k dědictví preč dáno přitom každý zůstaven býti a to držeti i toho požívati má buď zámky aneb města městečka nebo vesnice v království českém ležící a k tomu z království příslušející; než kož pakkoli které zámky města nebo twrze vesnice aneb což koli jiného zápisy předkův našich i od nás drží, ti všichni toho užíti mají tak, jakož ti zápisové svědčí a ukazují; než po dnešní den nemáme více ani budúcí naši kralové čeští nic od království zastawowati, ani dědičky dávati ani kterých sum připisovati, aneb životův přidávati bez raddy vší země české, ani zamkův (kterýchž nyní v držení jsme aneb napotom budemež

20/2 nikterakž zapisowati ani zawazowati nemáme ni-
žádnému. Než chtělilibychom kdy, buď my aneb budúcí
naši králowé česti které zámky, města, mestečka
aneb wesnice pro potřebu zemskú ~~zastawiti~~, to
máme a moci budeme učiniti s ~~raddu a wolí~~
~~naší země a jinač nic~~. Paklibychom přes to, co za-
stawili aneb dali, prodali bez raddy a wůle naší
země, buď my aneb búdúcí naší králowé česti,
to dání a prodání zástawa, žiwotůw ~~prodání~~ zapsá-
ní, aneb sum připisowání, žádné moci míti nemá
a nebude, nyní ani w budúcích časech; a ktož
by přes toto swolení a ustanowení naše k pros-
bě a k žádosti swrchu psaných wěrných našich
po tento den jinaké sobě zapisy, buď od nás, aneb
od budúcích našich králůw českých, zjednal a
obdržal, ty my wšecky mocí naší kralowský
w Čechach tímto ustanowením mořime a
w nic obracujeme, tak, že žádne moci ani které
pewnosti míti nemají a nebudú. Než chtělilibychom
chom wýplatu dáti na ta zboží, kteráž jiní od
Králowstwí drží tak a w té sumě, jakžby je-
ho předesti zapisowe swědčili a okazowali ta-
kowú wyplatu dáti můžem a moci budem
i s budúcími králi našimi českými z milosti
naši žiwotůw na tom žádných ani sum nepři-
pisujíce. Což se pak ~~manstwí~~ dotýče, kteréž

sme my aneb předkowé naši-Králowé Češti-přijů
dali dědicky w zemi české to dání w swé moci
zůstali má, a cožbychom na potom dáli chtěli
na manstwí w Čechách to dobře učiniti můžem
a moci budem. A tím wěším obyčejem, jakož se na
hoře píše chceme, aby se od nás i budoucích našich
Králůw Českých zachowalo a držáno bylo we Mar-
krabstwí morawském, we Knížetstwí Slezském,
we Markrabstwí Lužickém, w šesti městech beze
wšeho přerušení nyní i na budoucí časy, přika-
zujíc wětším i menším úředníkům desk zem-
ských Králowstwí Českého wěrným našim mi-
lým, abyste tento list náš pro budoucí paměť
(když k wám od nás přinesen bude) we desky
Zemské wložiti a wepsati rozkázali, a toho jináč
nečinili bez zmatku i wšelijaké odpornosti
a také tento list po wložení jeho we desky zem-
ské má mezi jinými listy a privilegími na Karl-
šteyně schowán a položen býti. Tomu na swě-
domí Majestát náš k listu tomu to přiwěsiti
sme rozkázali. Dán w Prešpurce w úterý po
sw: Martinu, Léta božího 1499 a Králowstwí našich
uherského desatého a Českého XXIX

Wladislaus rex manu propria subscripsit

Toto má hofmistr naywyšší Králowstwí Českého
nynější i budoucí podle úřadu swého jednati a na

prácí míti tak, jakž od starodáwna jest bylo:
J: nayprwe saud Komorní držeti má na hradě
pražském s raddami, k tomu jemu přidanými,
kdyžby král J.M. w království Českém nebylo a
listy půhonní k témuž saudu wydáwati má
kdožby požadal a též kdyžby král J.M. nyněj-
ší neb budúcí w zemi české byl a ty saudy i ta-
ké půhony naywyššímu hofmistru Králowstwí Čes-
kého, žeby poručiti ráčil, též to jednati má úra-
dem swým, jako bez jeho Mti a písař komorní
má wždycky ustawičně býti w Praze, a má dobrý
a zachowalý přecli člowěk býti, a má přísahu
k tomu saudu učiniti, a to má p: hofmistr zem-
ský nynější i budúcí opatřiti a ten písař má
wždycky nalezen býti na Hradě Pražském aneb
w páně hofmistrowě domu.
J: podle znění desk naywyšší hofmistr má c-
chlapstwo súditi též jako maršálek naywyšší
Králowstwí Českého, jakož to desky zemské
šíře w sobě ukazují.
J. naywyšší hofmistr pány a rycierstwo w raddě
při králi J.Mti řiditi má a na pány i na rycierstwo
w raddě podáwati, aby mluwili pořádkem, w těch wě-
cech, kterežby w radě předloženy byly, a cožby ne-
řádného w raddě widěl to má řečí swú stawiti

A když by hosté znamenití při Králi JM: byli přes Čechy, a naywyšší hofmistr když by byl obeslán od JM:, má přijeti a osobu swú Králi JM: slúžiti podle starodáwního obyčeje a na dwoře býti a něco, což by neřádného u dwora widěl to stawiti, má podle naywyšší možnosti swé.

A toto jednání a tento Majestát Králowský W desky zemské wloženo jest: Z rozkázání nayjasnějšího Kniežete a pána Pana Wladislawa Uherského, Českého etc. Krále Poslowé neto od JM: byli sú: Jindřich z Hradce naywyšší Komorník Králowstwí Českého Půtha z Ryzmberka a z Swihowa naywyšší sudí Králowstwí Českého z Panůw. Jsúce k tomu zwláště wysláni

XLI. O dokonalém swolení

N: w: z p: kteréž se jest mezi Pány a rycierstwem a městy králowstwí Českého w přítomnosti Krále JM: což se hlasůw dotýče k obecným wěcem, kteréműž přistupujem a swolujem každý sám zase, což by se obecního dobrého budoucně jednati měla, a na takowé wěci, aby sněmowé obecní walní pokládáni byli, tak, aby na takowé sněmy chudí i bohatí jeli a což by tu z swobodné wůle zawřieno bylo, to aby držáno bylo ode wšech, a by pak z kteréhožkoli stawu několiko osob se wytrhlo k tomu, že by neswolowali, aneb že by na sněm nepřijeli,

to aby obecnímu swolení ke škodě nebylo. w quaternu trhowem Léta ℥XCIX w patek o suchých dnech Adwentních.

N. w. 2 pj. Toto se znamenitě wyminuje, jestliže by se panský a rycierský staw z jakéžkoli přičiny swolili, ještoby to swolení proti prawóm a swobodám, aneb obdarowaní Králowstwí Českého bylo, aneb proti swobodám a wýsadem, kteréhožkoliweěk jeho obywatele z stawu těch, tehdy proti tomu swolení, jestližeby se jeden nebo wiece jich zepřeli, nemají k tomu dišteni býti žadnú měrú, by proti swým swobodám měli to jemu swoliti, též z dobré wůle a swobodné budú to chtíti učiniti. Pakli by o to pře byla o ty jeho swobody, tehdy král JMt: i budúcí králowé čeští mají to rozeznati a rozsuditi mezi stranoma w Čechách a jinde nic, a on aby od toho utiskán nebyl dotud dokudž by rozsuzen nebyl. Paklibi kto co wyprosil na jeho Kralowské milosti neb na budúcích králích Českých, jakú sobě wysadu aneb swobodu ještoby proti našim starodawním práwům a swobodám a wysadám bylo, kteréhožkoli stawu swrchu psaného. To má w nic obráceno býti a též dotýkatoliby se co stawu městského wtom swolení, že od toho nemají tisknuti býti, w Quaternu

Trhowem Leta ℞ XCIX w pátek o suchých dnech adwentních.

N. w. z. p: Že hajtman zemský buď na nynější neb budúcí, kterýžby na místě krále JMsti posazen byl, ten má w Praze býti a súditi, a jinde nic, w Quatr: Léta ℞ XCIX o suchých dnech adwentních.

N. w. z. p Že nálezowé a rozsudkowé buď králow- ští, panští, wladyčští, předešlí i potomní saudem zemským utwrzení, kterýž tuto wepsáni a ozwáni nejsú, ti před se jíti mají a w swé mocno- sti zuſtati mají.

N. w. z. p. Což se jorgeltům dotýče, že mají je zase bráti podle obyčeje starodáwního, tak aby proti králi českému a zemi nebylo.

N. w. z. p každý nápadní wodu na swém gruntě můž ji pojíti ku swé potřebě jakož Leta ℞ XCIII w Quaternu trhowém Leta božího ℞ XCIX w pá- tek o suchých dnech Adwentních

N w z p: Že každý můž wodu na swých gruntích pojíti a po swých gruntích jí wesli a zase též po gruntích swých do starého toku jí pustiti O tom nález w bílých půhonných Leta ℞ XCIII k suchým dnům kdež Tobiáš pohání.

N. w. z. p: kdyžby jeden druhému bez zápowědi doby- tek zajal na jakéžkoliwěk škodě, ten kdožby zajel obwedl škodu před lidmi hodnowěrnými, a tu

a tu wedle zdání a rozeznání těch lidí škodu za-
platiti ten, čížby dobytek škodu učinil; Pakliby jeden
druhému grunty swé zapowěděl a přes tu zápowěd,
žeby jeden druhému na škodě dobytek zajal, ten
hned, komuž se škoda stane, škodu aby též obwesti
chtěli, a též wedle rozeznání lidí ten jistý, čímž do
bytkem se škoda stane, zaplatí wedle toho rozeznaní.
Pakliby westi nechce, tehdy day z každého dobytka ten
jistý, čížby dobytek byl jeden groš bílý tomu, ktož
jest ten dobytek zajal, proto že jest přes zápowědi
na jeho grunty hnal, a když by jeden druhému grun-
ty chléb zapowěděli, day jeden druhému wěděti li-
stem pod pečetí swú a jiných dwú lidí dobrých pe-
četmi a nebo dwěma hodnowěrnýma člowěky, aby je-
den k druhému poslal, že jemu grunty swé zapowí-
dá a ktožby swéwolně nechtěl škody zaplacené při-
jíti, cožby rozeznáno bylo lidmi hodnowěrnými,
aneb s každého dobytka groše českého a dobytek
přes to držal za sebú a jeho wydati nechtěl, tehdy
ten čížby dobytek byl, můž toho jistého (kterýž do-
bytku wydati nechce) z pychu pohnati, a ktožby
takowý pych udělal, ten škody bez půhonu pohna-
ný zaplatí půwodowi, a to we IV nedělích od roz-
sudku a pokutu day, kteráž na pych uložena jest od.
pánowi jich Mti na zchwálení úředníkůw menších;
nežli když 2 neb 3 lidi mají w jedné wsi, ti lidé

lidé aby pásli zespolka jedni druhým bez škody nehajíc sobě na gruntích wše wsy W quaternu trhowém Léta 1499 o suchých dnech adwentních.
N3 N: w: z p: že pro dnešní den král Jik. ani budúcí králowé čeští na léna nemají wydáwati listůw z kanceláři německy než česky w zemi české, ani do těch zemí, které k koruně české přislušejí ani do jiných zemí na wěčné časy!!!

42 XLI. O Pánich a služebnicích.

Služebníci u panského neb rycierského aneb městského stawu z těch 3 stawůw, kteřížby jedni u druhých služili, páni jich se k nim zachowayte jakož jest od starodáwa bywalo, a úředníci i služebníci zachowayte se proti pánům swým též. Paklibý který pán kterého služebníka bez winy o hrdlo připrawil, aneb do wěže též bez winy wsadil a držeti kázal a pustiti nechtěl, aneb jej sobě bez winy zapsal aneb jeho bez winy slibem zawázal, chtě aby u něho přes rok swoy do služený dóle služil, tehdý přátelé toho jistého, mohu z každého stawu pána jeho aneb pány pohnati před saud a práwo zemské, a on neb oni powinni jsú z toho zod powídati; neb každý služebník dostauže roku swého, můž od pána neb od pánów swých ustně neb listem odpuštění wzíti a počet má napřed

21/12 učiniti a ze všeho práv býti w Quaternu trhowem Léta 1499 o suchých dnech adwentních w Pátek.

N. w. z. p: Kdyžby který služebník jsa w službě u pána swého zajat byl, že se nemá ten služebník šacowati bez wůle pána swého, dokudžby on stál a wywaditi jej chtěl, a bezelsti jeho wywaditi nemohl; než jestližeby který pán toho swéwolně zanedbáwal a newywadil, tehdy jestližeby se slušně šacowal, nechtě o zdrawí a o hrdlo swé přijíti: Tehdy jemu pán jeho ten šacuňk má zase nawrátiti, o tom rozsudek w bílých pohonných Léta 1488, než kdyžby jel neb šel bez wůle pána swého neb úředníkům jeho, pán jeho není powinen zaň šacuňkůw dáwati w Quaternu trhowém Léta 1499 w pátek o suchých dnech adwentních.

N. w. z. p: Jestližeby který služebník učinil co komu z rozkázání pána swého a pán se ktomu seznal, anebo to na pána toho prowede, že jest s wolí pána swého to učinil, že o to ku pánu má hledíno býti a má k takowému poslano býti a naněm zwěděno, jestliže jest to ten služebník učinil s jeho wolí, ten pán má wřed powěditi jmenowitě, že jest s jeho wolí neb není. Pakli

sám od sebe ten služebník co učinil, tehdy o to kto-
mu služebníku má škodno býti, jako prve o tom
nález z bílých půhonných Léta xx LXIII, kdež stypeš-
pohání Druhá w Quaterni tehonem Léta 8x
xc IX w pátek o suchých dnech adventních.

Op. O pánich a služebnících.

N. z. p: Jestližeby otec či u koho úředníkem
byl a pán žeby od toho otce počtu nepřijal do-
kudž byl týž otec živ byl, takový syn po otcově smr-
ti není povinen pánu počtu činiti za otce svého
Též bratr za bratra, strýc za strýce, společník
za společníka nápadník za nápadníka po smr-
ti jich nejsú povinni pánům jich počtu činiti
Pakli by syn bratr společník anebo strýc aneb
nápadník chtěl z služby úředníka nápadem svým
pána napomínati, nemá jemu pán povinen býti
zaplatiti leč počet na místě úředníka pánu
učiní.

N. w. z. p. Kterýžby pán měl služebníka a ten
služebník žeby již u něho w službě nebyl, a ten
pán u koho jest služil dalby list zachovací
témuž služebníku, wyznávaje, že jest jemu
věrně a právě služil chtělli by jej potom přes
to winiti a jej na jeho pověsti dotýkati že
upadne w pokutu kteráž jest ohánění. O tom rozsudek

IV. Člana K 18.

XLIII.

O sirotcích.

N. w. z. p: že žádný poručník nemuž sobě spolku s sirotky neb s sirotkem zapisowati ani žádný jiný člowěk dokudž sirotek let nemá, by pak Krat jeh: kdomu powolení dáti ráčil neb páni a wladyky na plném súdu, že takowé powolení toho spolku žádné moci míti nemá, a má ten spolek jestližeby dopuštěn byl zdwižen býti. O tom w pamatných J XII.

N. w. z. p. Jestliže by který sirotek hotowé penize měl a na dědinách žeby neměl, tehdy ktožby toho sirotka poručníkem po napadu byl, má tu sumu oznámiti při dskách kteruž sumu ten sirotek má a ma wručíti aby jí neubywalo než radšeji s králowskú wolí aby přibýwalo, jakož o tom rozsudek w Zwonových Leta bozího 1496.

N w z p: Poručník Králem J.M. daný neb přibuzenstwím, ježto statek wruku̇je nema prodáwati statku sirotčího bez zwlaštního powolení Krale J.M. panůw a wladyk z plného saudu, jakož o tom rozsudek w bílých puhonných Kdež Laurýn z Tabora pohaní.

N w z p Jestližeby kto statek swuj zapsal nekomu w dědem že tu dewečky mají tolikež jako pacholici, a že jeden z těch dědin nemuž

j. p.

zavazuji se k té škodě druhého dlužiti na ten statek, a že dluhy zapisujícího mají spolu platiti. O tom rozsudek v dvorských půhonných Léta božího 1496

N. n. z. p. Když by která panna byla u svý moci a měla jaké právo k čemu dskami aneb jinak, že práva svého nepromlčí. O tom rozsudek v dvorských půhonných Léta 1496.

N. n. z. p. Jestliže by který otec dcery k sobě odsynův oddělil a jiné poručníky jim nad tým statkem zdělal, že to má moc míti, jestliže by jim dcerám na dědictví dával, tehdy má zřízení dskami učiniti aneb na mocný list kralovský, než jestliže by zřízení to chtěl na svrchcích neb klenotích aneb na hotových penězích učiniti, to bude moci listem učiniti pod svú pečetí a k tomu dvú neb 3 dobrých lidí pod pečetmi, a též komuž by koli jinému chtěl odkázati má se tak zachovati, jakož se nahoře píše. V pamětných 6. I. w.

N. n. z. p. Že bratr sestry nedílné nikterak nemůž od sebe odbýti ani odděliti, ani statku žádným nápadem dskami ani listy odcizovati, dokudž jé nedá, než když jí vdá, můž jí odbýti, a což po ní dá, tím ji oddělili můž, než jestliže by ždých bratra jejího smrti neuchovati panna nežli by sestru vdal

113

Tehdy ne ni ~~nedken statek připadne~~: jestližeby ne-
nechal bratr dědi po sobě, než nechalliby syna
syn sestry otce swého, tehdy bude moci odbýti sestry
otce swého, jako sám otec; než, nechalliby bratr
dcery neb dcer tehdy sestra jeho neodbyta má se
děliti o ten statek a polowici toho statku wzíti
s dcerú neb s dcerami ji buď dewieček mnoho nebo
málo; o tom rozsudek w druhých ~~Ondřejowých~~ LXXVII
A druhý rozsudek Kralowský A.H., že strýc neděl-
ný i společník též se má zachowati při děweč-
kách jakož se nahoře píše; než jestliže by 2 bratry
nedělná nechali po sobě synów a jeden žeby ne-
chal několik synůw a druhý jednoho a chtěli
liby ti synowe po otcích swých se děliti, tehdy
ten jeden ~~proti několika ma prawú polowici~~
toho ~~statku wzíti, což sú otcowé jich měli~~, a
též strýci nedělní a společníci, jestližeby synůw
po sobě nechali mají se při tom zachowati
jako bratří o kterýchž swrchu psáno jest i
o synich, a také žadný nedielny proti nedělné-
mu nemá nic odkazowati ani dáwati; Pakli
by co dal neb odkázal, že to žadné moci míti
nemá; Leč by to odkázání ten ktož by živ byl
chtěl dobrowolně komu dáti

N. w z p. Jestližeby kto byl kterym sirotkům poručníkem, a ti sirotci žeby byli děwečky a k letóm sprawedliwym žeby přišly, a ten poručník od té děwečky zapis dskami na její statek přijal, tehdy se tudy poručenstwí zbawí, a ta děwečka bude se moci bez jeho wůle a raddy wdáti za kohož se jí zdáti a líbiti bude kolimšek v jiných přátel radu, o tom rozsudek w pamatnych V VII.

N. w z p. Jestliže by kto po sobě děti nechal a poručníkůw žeby nezdělal a zdlužilby se ješto bylech dluhůw z toho statku zaplatiti nemohli, a přítel nayblížší toho poručenstwí (i wedle swolení) nase wziti nechtěl, by pak i poručníky zdělal, a ti toho poručenstwí na se wziti nechtěli, tehdy ten statek sirotčí přátelé jich budů moci prodati s powolením králowskym neb panůw a wladyk z plného saudu, a ty dluhy mají zaplatiti, a což zbude, mají toho statku sirotkům dochowati než jestližeby wíc dluhů bylo než statků, tehdy rukojmi a dlužníci zachoway se k tomu statku wedle prwního swolení, jakož o tom rozsudek w pamatnych B VIII.

N n z p: Kterážby kolivěk panna buď panského
neb vladyckého stavu komukolivěk slíbila bez
povolení otce svého, aby spravedlnost svú kte-
rúžby kolik jakému statku měla, ji ztratila; pakli-
by otce neměla než bratří aneb strýce nebo poruč-
níky a jestližeby bez jich vůle komu slíbila, tehdy
též také aby kterúžby spravedlnost k statku měla
buď na dědictví nebo na hotových penězích, aby
to ztratila, a to aby přeslo ten statek na bratří
její. Pakliby bratří neměla, tehdy na nejbližší-
ho přítele jejího. Však jestližeby kto které panně
k manželství chtěl, kterážby byla panského neb
vladyckého stavu jestoby slušné dáti bylo,
tehdy bratří té panny nebo strýc vlastní anebo
poručníci, mají se o to s přátely s nými a jejími
raditi; a jestližeť přátelům slušné zdáli bude ma-
ji ji dáti. Pakliby bratří nebo strýci nebo
poručníci přes raddu přátelskú toho učiniti
a té panny vdáti nechtěli a to se v pravdě
shledati mohlo, již by bylo rozuměno, že to dě-
lají pro užitek svůj aby té panny statku po-
žívali, I protož jestližeby ta panna komu
panu neb rycierskému člověku slíbila má
své spravedlnosti užiti, a jestližeby také /

se přihodilo, zeby ktera panna panenstwi swé-
ho nezachowala, a to se wprawdě shledalo, má ko-
neině swůj díl a statek (kterémužby kolwěk sprá-
wedlnost měla) ztratiti. A takowý statek ma též
jakož se na hoře piše na nayblizšiho přítele
připadnauti. Jestližeby pak nahoře psaní wšic-
kni, ji ktomu wdáni neraditi a powoliti nechtě-
li, tehdy ona můž to wdání swe wznésti na krále
JMsti: Otkliwkrále Jiřiho nebude ale, na panya wla-
dyky na plny saud skrze kohož bude moci, a
jestližeby kral JMsti neb páni Jich Mst z plného
saudu ktomu wdání raditi Jež má toh užiti bez
ujmy statku swého.
N. w. z. p: Kteříž se jedni s druhými statky swými
společí, že s jedněch na druhé statky jakž by jim
kolwěk přišli neb na ně připadli, ktom statku
kteryžby wzal po ženě (i na dílu společník spo-
lečníku powinen jest dáti statek, dobud ho jakž
dobud.) kdyžby se o to chtěli dělit, jako bratr
nedílny bratru. O tom rozsudek Quarto Stana
M x v.
N. w. z. p: Jestližeby kto člowěka mladého w to
uwedl (kteryž by 20 i let neměl.) aby jemu
statek swůj bez místa zapsal, že ten /

$\frac{32}{2}$ zapis žádné moci nemá; než jestliže by před 20 lety
zapsal a potom do dwadcíti let, o to nemluwil
takowý zapis má moc míti, jestliže by ten dětí
neměl; než předešlé wěci w swé moci zustati
mají. Jakož o tom tež kdež Donínský
N: w zp: Cožkoli po jedné sestře wěna dáno
že toliké ž má dáno býti po jiné, a když jsú
wšecky wdané a wěnem odbyté, tehdy po
bratru nápadu nemají, leč by přátel mužského
pohlawí nebylo, a jestliže by o statku žádného
zřízení neučinil, než který otec nebo bratr
nebo strýc nebo nápadník menuje po ní wěno,
to oznámil dostatečně wedle práwa a tu wý-
měnku aby dskami oznámil, že jí tím neoddě-
luje tehdy ona proto [: ač se i wdala :] při dědic-
kém nápadu zustati má nebudeli synůw
a též jestliže by z nahoře psaných kto kterú
wdal a po ní nejmenowal ani dal, by jí
muž jaké wěno z dobré wůle udělat, tehdy
ona tudy dědického nápadu neztratí, ja-
kož o tom rozsudek Secundo Nicolai 9 II
N w z p: Že mocný otcowský poručník
dskami učiněný anebo na list mocný
králowský bez wýmienky není powinowat
sirotkům počtu činiti, a má moc jako

otec kromě na sirotčím statku věna nemůž
klásti a zpravovati statku svého; než kterýž
by poručník otcovský s vymienkami učiněn
byl a na se to poručenství přijal, ten se
zachovay podlé vyměnky, jakž kteráž v poru-
čenství jest položena Než nápadu míti
nemá, lečby dckami neb zapisem pokázal
žeby to otec zřídil, ze má míti napadem
gruntem trhovém Léta XCIX W pateko su-
chych dnech adventních.
N.w.z.p. Na kohož by poručenství nápa-
dem přišlo, ten poručník pokudž toho
statku stawá odbyway za sirotky dluhy
a ten poručník sirotkum ruči Paklibý
poručenství přijiti nechtěl a vručiti teh-
dy k napadu práwa neměj a poručen-
ství na nayblisšího přítele spadni i ná-
pad W prwnich Waclawa Wyndraka.
Paklibý žadny přítel vručiti poručen-
ství nechtěl tehdy král J. M. bude to po-
ručenství moci dáti kdoz by to na se wzíti chtěl
i s napadem
N: w z p: Že otcowský poručník nemá počtu
činiti než z toho leiby se dobrowolně,

podnolil. O tom rozsudek w Znoyjckých honnych Leta Božiho 1496 kdež Wać z Zeletawy pohání.

Neyjasněyší Kníže a pán pan Karel &c. Rozkázal wšem úředníkom prazskym desk zemských, mocně a přísně, aby žádných sirotkůw k spolkom nepřipúštěli žedné lečby ja prwe osobně opatřili a na ně pohleděli Primo Ulrici D XV

N. w. z. p. Že společně anebo spolek nemá býti jinde jedině před Králem a s jeho powolením aneb před pany na plnem saudu a jinák nikterakž nemá býti spolek Primo Procopii S X I X

N w z p. Kdyžby který poručník co prowinil proti Králi J. M. neb proti zemi a měl statek sirotčí w moci swé, že to prowinnění, statku sirotčímu ke škodě býti nemá, a Kral J. M. budě moci to poručenstwí jinému dáti, jestliže by nebylo přítele žádného přirozeného jakž jest to prwe bywalo. Primo Nicolai D XI. Tertio Wenceslai D XI

N z p. Že poručník Kralem J. M. daný anebo přibuzenstwim, ješto statek wruku je sirotkům nemá prodáwati statku sirotčího bez zwlastního powolení Krále J. M. neb panůw a wladyk z plného saudu, jakož nalez w bílých

Powtory

Idem

Suchonnych leta 1496 kdež Lauryn pohání N: z. p. Kdyžby kto sweho statku nezřídil a umřel a sirotkům nechal mužského aneb ženské ho pohlaví, to poručenstwí spadni na nayblizší ho přítele. O tom w Pnnich Wáclawa Hyndrá ka

XLIII, O wdowách

Wadislaw z boží Msti král český gs rozkázal we dsky památné zapsati, což se dotýče wěn kteréž splacowána bywají od dediców, na kterychž dedi nach wěna jsú, aby wiče před jeho královskú Msti saudowé nebywali, tak totižto, že ktožby koli chtěli která wěna splacowati jakožto dedicowé aby summu wennú dali na groše pražské české aneb na zlaté uherské neb rynské jakž sú teh daž platili a měněni byli zlatí, když wěno we dsky kladeno bylo, aby tak splacowána byla Na to jsú poslowé ke dskám od J: kralowské Msti byli Wilém mladší z ryzmberka a z Rabí naywyš ší komorník kralowstwí českého A Jan jinák Jenec z Janowic a z Petrspurka naywyšší purkrabi pražský nadepsané weci wyprawujíce jsúce od krále JM: zwlaště wyslání W pamatných Q quinto

N.w.z.p: Že není žena muže sweho wězen nikte.

rakz kromě wěna, jakoz o tom rozsudek w bilých puhonnych Léta &c LXIII°. A jestlizeby ji muž její wěcikoli zawadil, bud w sliby aneb w jaké koli zawady, ze ona po smrti jeho wěnem swym toho neni powinna platiti. W puhonnych.

N: 10 z p: Jestlizeby muž wedle sebe zawadil zenu swau w poručenstwi a statek siroti, len zeby wedle něho wrukowala, tehdy swym wěnem ona z toho poručenstwi platiti nemá, jestlize toho poručenstwi po smrti muže swého hnedse zbawi. Nez jestlizeby se po smrti muže swého wto poručenstwi uwázala, tehdy má s dětmi muze swého spolu počet činiti z toho. Pakliby sama drzela, tehdy má z wěna i z statku swého zaplatiti cožby na počtu zustala.

N: 10 z p. Kterazby koli wdowa majic wěno po muzi swém a wně se neuwazala wedle prawa do 3 let a 18 nedel, a na ně práwem wdowskym nesahla, tehdy to wěno promlčí jako jiné dedictwi, a jestlizeby je také komu zapsala před 3 lety a 18 nedělimi a ten také po smrti muze jejiho po práwu zeby nešel, azby od smrti muze jejiho 3 leta a 18 nedělí prošlo, an práwa jdu tez swé práwo promlčí jako ona kterazwěno měla. O tom rozsudek w bilých

Zakonnych Leta &c 85

N: 10 z 70 Kdežby která byla wwnesena, a jinač žeby
ženu swého neměla ujištěného, má toho wwnese-
ní užiti když to prowede, jestliže jest co po ní
jmenowáno a dáno přitom wwnešení, a ma toho
wwnešení užiti a z něho nemá pohaněti, než má
ma od Krále JMsti aneb od pánůw a wladyk z
plného saudu, ten má obeslán býti listem od ura-
du k uterskému dni aby před pany stál a jí
praw byl, jakož o tom prwní swolení ukazu-
je. Než jestližeby ona po smrti muže swého we
3 letech a 18 nedělích na to wwnesení nesáhla obesla-
ním tím listem an práwa jdú žeto swé wwne-
šení promlčí, a jestližeby jí ten na čížo jest statek
wwnešena musil wěno dati a owoho statku ně-
coby zustalo kteryž jest k němu wwnesl, tehdy ten
kteryž jest dal wěno, muž k jeho statku práwem
hleděti; než jestližeby ten jsa listem obeslán pro
to wwnesení k tomu uterskému dni (: jakož se
na hoře píše :) nestal, tehdy ta wdowa ma na
ten statek obranním listem uwedena býti, a jej
držeti a jeho užíwati dotud dokudžby jí její
wěno dáno nebylo; než jestližeby pro nemoc státi

33 nemohl, aby nemoc jeho byla opowěděna. A bylaliby
opowěděna jeho nemoc ma prawa jako o nemoc uji-
ti. Kdež prwni nalez o tom swědci. W pamatnych
G XVI A w bilých Půhonných Leta [illegible] 85.

N w z p: Jestližeby na kterém statku wěno přede-
šlo a potom žeby na tom statku zprawa zawazana
byla, tehdy potom přesloby kdy pro nezprawu toho
statku prawo wésti že na to wěno se wésti ne-
muž na předešle. O tom rozsudek

N w z p: Kdožbykoli kterú pannu wdawal a ru-
kojmě žeby k swé ruce přijimal a nebo zápisem
wěnnym žeby jí ujištěno bylo napřed ten
má jí to wěno na rukojmich wyupominati
té owdowěti Pakliby rukojmě nedali podle
slibu swého anebo žeby neměl, který co dáti a
nebo z země žeby ujel, tehdy ten jí sám má dá-
ti coby se jí nedostalo wěna jejiho čehožby li-
stem anebo dskami přijemce byl w Pamatnych
T XVI.

N w: z p: Kdyžby žena muži swému k wůli při-
rkla komu něco učiniti anebo dáti není toho
po smrti muže swého powinna dáti a učini-
ti poněwádž jest muže swého w moci byla
O tom rozsudek w bilých Půhon: Let: [illegible] 93

N w: z p: Jestližeby bratři nebo společníci dali
powolení jednomu aby na wšem statku wěno

kladla, jestliže Bůh smrti muže jejího neuchowal, tehdy ona /: podle zapsaní :/ wšech bratří w statek bude se moci uwésti a jej držeti dokudž jí wěna nedadí, by se pak i o ten statek rozdělili pořádnu kladení, tehdy nebudeli to wěno snedeno, že ona bude se moci na wešken statek /: nahoře dotčený :/ wésti; než dadúc oni bratři neb společníci wěno, tehdy budú moci k dílu toho ktož jest to wěno učinil hleděti, Pakli by dětní sebe nebyli a tohoby Bůh smrti neuchowal, a ostawilliby dědice po sobě, a dělilibý se kdy o ten statek s tím dědicem, tehdy to wěno z dílu toho dědice ma zaplaceno býti. O tom rozsudek Quarto Mathia A x.

N: w z p: Kdyžby na kterú ženu po příbuznosti /: podle obdarowani Kralowského :/ poručenstwí připadlo jako na nayblížšiho přítele, a ta že by uručila, aby statku neubywalo nemá jí muž w to poručenstwí sahati bez její wule, ani w ten statek wkraceti. Pakli by sahl anebo ona jemu jej dobrowolně poručila k zprawowáni tehdy powinen bude muž uručiti, a když uručí její rukojmě, mají propuštěni býti, a muž za ní činiti má počet. a nedostali se co na tom počtu tehdy muž ma swym statkem odbýwati

paliby muž její umřel, tehdy když nápad k statku
jeho by měl, bude povinen za muže jejího, což
jest byl toho v držení, počet učiniti a zaň jeho
statkem odbývati; než kdyžby ona ovdověla a
ten statek poručenstvím předce držela, z toho své-
ho držení povinna bude počet sirotkům učiniti
i jich, vedle práva odbyti, nedostali se co po poč-
tu; než žádný muž nemá, podle sebe ženy své
v poručenství přijímati ani zapisovati, aby vedle
něho urukovala za umenšení statku, jestliže by jí
pak přes to v ~~držení~~ to poručenství zapsal, tehdy
to žádné moci nemá míti o tom Rozsudek w.
Lvových Ouhon: L: & XCVII.

N: w z p Kterážby žena muži svému statek prodala
a ~~přáteby o ten~~ trh s mužem svým smluvena byla
a na tu smlouvu žeby jemu ten trh ve ~~desky~~ kladla
A jestližeby po smrti muže svého chtěla se zase
na ten statek navrátiti, pravíc: že jest vězeň
muže svého byla, a že to učiniti musela. Podle ta-
kového prodaje nemá se ona zase na ten statek
navracovati a nad to kdyžby takovým obyčejem
někomu jinému statek prodala majíc muže, že
nemá se na ten statek navracovati, nežli kdožby
takový statek od ženy koupil ma zaň u desk pe-
níze klásti a chtěli že muž její vyzdvihnouti

s woli ženy swé ujist by peníze u desk. Pakliby je sama žena wyzdwihnuti chtěla, tehdy úředníci zapište to dskami, že jest sama je wyzdwihla a to pro to zapsání to ma býti na swědomi tomu, že jest ten statek zaplacen, aby se ona potom naň nemohla wice nawracowati, a od toho zapsání ma dáti k úřadu pisari menších desk zemských IV groše české W prwnich Waclawa Wyndráka K. x.

XLIV O Rozdílich

– Staré –

N. w z p: Aby syn dílu od otce žadati nemohl, než jestližeby se oženil s otce swého raddu a přátel swých tehdy otec ma jej slušně opatřiti w Prwních Waclawa Wyndráka. N:

N: w z p: Že bratr starší mladšímu aby utratiti nemohl přes záwady otce swého než do swého dílu, a zase mladší bratr doroste k letum aby nemohl utratiti statku bez wůle staršího bratra swého Pakliby se do přes to wydlužil aby se na swůj díl wydlužil, a také starší bratr žadnými záwadami mladšímu bratru statku zawaditi nemuž. Pakliby zawadil aby žadné geskě moci neměl w Prw. Wacl. Wyndraka G IV

N w z p: Jestližeby kto co jednomu bratru nedílnému odkazal, anebo odkudž by mu

koli statek přišel anebo žeby ho dobyl že to má
mezi jiné bratři na díl položili; než cožby kterému
přišlo po ženě, toho nemá na díl položili, ale má to-
ho sám užívati a dědicové jeho. O tom rozsudek w
pamatných CXXX.

N w z p: že rozdíl má býti listy a dskami a jinač
nic, a kdož rozdílu dskami aneb listy nepokáže, ten
každý w nedílu / s každým s kýmž spolek má / zůsta-
ne Buď po otci po bratru po strýci aneb jakžkoli

N w z p: kdyžby dwěma neb třem dsky swědčili bez
wyminenky a jinač sobě dielni byli, jeden swůj díl
muž dáti aneb prodati komuž se jemu zdáti a líbili
bude dskami O tom rozsudek w bílých puhonných
Léta od narození pana krista 1485.

N w z p Jestližeby který bratr jsa nedielen bratří
swých a zapsalliby na dílu swém ženě swé
tehdy jestližeby jeho buh smrtí neuchowal preže
nežliby se rozdělili že ona nemůž wěnem swým
sáhnuti wýše než na díl muže swého, a ten díl w tom
wěně má držeti až do splacení toho wěna od dědicůw
nebo nápadníkůw; než nedostatoliby se jí co wěna
na tom dílu má toho hleděti tu kdež jest wznese-
na, a nebyloliby tu došli za její wěno, tehdy má kto-
mu hleděti ktož jest jí wdawal. O tom rozsudek
Kralowský DXI

V. n. z. p. Kdyžby se bratři dělili jestližeby kteři mezi nimi byli ještoby let neměli, li mají při neystarsim bratru zůstati s svými děly. A neuchovalli by Bůh v tom naystarsiho bratra tehdy má jeho děl připadnúli na ty bratři kteřiž by při nem zůstali o oddeleni nebyli, a tež zase neuchovalliby Bůh tech mladsich neoddelenych spadne díl na staršího) a na ty kteřiž sebe dielni nejsú. A přitom snelliby sestry, i ty sestry při naystarsím bratru zůstati mají s svými děly, co k jich odbyti přislusi, a neuchovallí by těch sester Bůh, tehdy ten díl nebo li dílowé spadnú na staršího bratra a na ty kteřiž sú jeho nedielni, ale wšak tak umrelaliby která sestra nevdadúc se, a jestližeby Bůh neuchoval bratra starsiho bez bratři nedílnych a bez dětí, tehdy jeho statek také na ty sestry, neb na sestru nevdané připadne. O tom rozsudek w registr: Kralow: H IV.

XLV O odporich.

N. n. z. p. Že žadný nemá od žadného odporů w Zlásti, než každý sám osobně má odpor klásti. Pakliby recognici toho odporu w desk prve wzal, tehdy kto s ní prijde ke dskám bude moci ten odpor učiniti jménem toho čiž recognicí jest, a také žádný od žadného půhonu bráti nemůž lečby recognici wzal.

N. n. z. p. Jestližeby kto komu odpor o kterú kolinek

wec kladl, a toho ničímž nepokázal, tehdy ten odpor udělá nazmatek. Pakliby v odporu zejména pravil se míti po někom právo, a ukazovalliby jiný zápis anebo důwod po někom jiném než jest v odporu postavil, také ten odpor učiní na zmatek. Než což jest nayobecnější odpor, aby kratce odpíral svým jménem, a že chce ukazati před pany lepší práwo když mu toho potřebí bude, a přitom odporu cožby naymeň ukázal práwa, tehdy ten odpor nebude na zmatek.

N: w z p: kdožby odpor udělal a k němu pohnal nestaneli k němu, bude mu ten odpor i s půhonem zdržžen. Pakliby kdo udělal odpor, a onen komuž se odpírá pohnalby ho k tomu odporu, nestálliby ten kdož odpírá k tomu půhonu, tehdy tu při oč odpíra ztratí.

N: w. z p. kdožby koli statek sirotčí nemaje k němu práwa odcizil a jej zapsal, potom sirotek přijda k letom spravedlivým, neučinilliby odporu proti tomu we 3 letech a 18 nedeleth, aneb práwem toho nehledel, že též práwo swé promlčí wedle nalezu starého Wenceslai Andreae O. V.

N w z p. Jestližeby bratr maje sestru nedielnu zápis komu s miestem aneb bez miesta k po swé smrti udělal a w tom žeby umřel a sestra jeho newdana by zustala. I jestližeby se ten komuž zapis

udělal s komorníkem w dědinyw zapíše jmeno-
wané uwázal, tehdy ona by pak za jeho ziwnosti
tomu zapisu neodpírála za mnohá léta, by pak
i práwa šla, tehdy po smrti i za ziwnosti jeho
nedadúc letom projíti bude moci tomu uwázání
odepříti i zapisu. O tom rozsudek w prwo-
nich Waclawa Wyndraka C 28 a druha secundo
Andreae L xx vii.

N w x p: Že ktož poprawy mají, že se při nich tak
zachowati mají, jakž se jest země swolila.

N w z p Aby sedlaci tenet neměli, leč by kteří
na to wysady měli Pakliby který měl a to
nan uswědčeno bylo tehdy ma na pana jeho wznese-
no byti od toho ktožby to na toho sedláka uswěd-
čil, aby pan jeho by tenetha rozkázal dáti, to-
mu ktožby to nan uswědčil. Pakliby pan jeho ne-
kazal jemu tenet dáti, tehdy ten ktož uswědčí
bude moci pana (toho sedláka) pohnati z xx
kop grošůw pražských českých a prowedeli
to nan, aby jemu dány byly.

N w z p: Jestližeby se trefilo, an které zlodějé
honí, ali zloději žeby ušli na který zámek
neb twrzi má zadáno byti od těch kteříž ho-
ní, aby jim wydáni byli; pakliby jich wyda
li nechtěli mají ti kteříž honí při tom zámku
zůstati a jedni druhým dáti wěděti w tom

Kraji, a ti Kto komuž dáno věděti mají hned táhnúti a s ními těch zlodejův dobývati, a dobu-dáli toho hradu neb tvrze, ten Kraj bude moci to sobě obratiti ku potrebě toho Kraje.

N. w. z. p: Jestližeby Kto na shony honiti na swém neb na cizím abyst Kto zastižen, neb naň to bylo uswedčeno, ten aby propadl 50 ꝶ gr. č králi jistu polowici a druhú polowici tomu Ktožby ho za-stíhl na tom shonu aneb naň uswedčil a Ktomu tenata pobrati bude moci, a lidí též pobrati a jich nepušteti až s každého wezme po 1 ꝶ gr č:

N. w. z. p S rušnicemi aby žadny nechodil ani jezdil po myslinosti.

F: Sedláci žadné myslivosti wésti a užívati ne-mají na gruntích swých i cizích rušnicemi Kuše-mi tenety, jámami ani jinými obyčeji než páni a rycierstwo i města, každy swého gruntu uží-way jak umí Kromě shonůw podsedkůw Jakož o tom nalez

Pakliby Kto Kterého meštenína neb sedláka na ja-ke myslivosti zastíhl a nalezl na gruntích swých neb cizích pobeř jemu wšecko což u něho naj-deš s myslivosti a Ktomu jeho wězi týden drž a kopu grošůw ať da tomu Ktož jej nalezl; než na ptaky s sitkami a s tel(?)pem tu myslivost wésti mohú s woli panów těch čiež sú grunty,

Cakliby kto z panského aneb rycierského řádu bez powolení po čím gruntu střílel buď ptactwo neb zweř a ten jej zastihl aneb uswědčil čížgruntowé jsú, tehdy tomu na pokuty 5 ß gr: č: dáti, a z toho má jej pohnati z 10 ß gr: č: před úřad menší.

N. w. z. p. Kdyžby koli cizozemci přijedúce do koruny české po wsech koně kupowali, tím mají brány býti, než aby do měst na trhy kupowat jezdili W prwních Wacl: Wyndráka G VI.

N: w z p: Jestližeby ktož koli na zločince k komu na jeho zboží postal nemá jich žádný bránili paklíby gich kto branil, a zločincom by tudy pomohl žeby usekli a byloliby žeby je zbili nebo zranili, a ktomu jej wypsazel kteří sú přijeli neb přišli chtic zločince wyzdwihati, že takowéto každého má Kral skutečně trestati; než jestližeby kto chtěl takowého zločince a powaleče bráti pod kterým zámkem we wsy, w krčmě aneb pod twrzi, že mají panu aneb úředníku se napřed oponowidili, co počínali chtí. Pakliby kde we wsi neb w městečku je bráti chtěli, ještoby tu pan jejich nesedel mají to oponowidili rychtaři že na takowé zločince chtí sahnúti, a byloliby městečko, ještoby swú popraw měl Tehdy budeli je chtíti k swé popravě wzíti

-ma tech zločincův tu nechali a hned gim práwo
kazati udělali. O tom rozs: Let: 2c 96 w biel: půh.
o temz Andreae Tert: D XVI.

Let: Božiho 1492 knižata a páni zemšti Jich Mil.
páni, rycierstwo, páni pražané a postowé z Měst
w pondělí po suchých dnech postnich na sněmě
obecnim, kterýž w ty časy držán byl na ttra-
dě Pražském Tyto wěci dole psané z jednostay-
né wůle zřídili sú a ustanowili, aby od každ-
deho držány byly.

I Naypřwe což se mordůw a nešlechetného
zlodějstwa po silnicich dotýče, takto jsme se
swolili a na tom zůstali, aby takowí powa-
léči a zlodeji kteřby mohli prowedeni býli,
budto w městech, dw městeckach, nebo we wseich
aby wyzdwiháni byli by pak i osedlí lidé byli
sedlští, a kterehožby kolwěk kto takowého osed-
lého wzal má obeslati pana jeho a oznámili je-
mu že jest wzal člowěka nebo služebnika
jeho pro zlodějstwo, neb pro přechowáwáni
takowých zlých lidí a tu chtělli by jej ten pan
jeho wzíti a jej podle práwa a zasluženi je-
ho tresktati beze wšech fortelůw tehdá má je-
mu wydan býti Pakliby nechtěl, tehdy ten
ktožby jej uwězený měl: muž se k nemu míti

podle prawa. Paklibi nemět swé poprawy, tehdy day jej do města králowského k nayblijší po
prawě anebo kdezby poprawa byla; paklibyktery
tákowy zločince byl prezwědčn na hradích nebo
na twrzech tehdy ten komuž by se zdálo, abytoho
pana w kterehozby byl obeslal a jemu dal znáti
že takowy zločince na jeho hradě nebo na twrzi jest, aby se jím i hned dobře ujistil a jej postawil před páný na plném saudu zemskem
Paklibi toho neučinil, tehdy k tomu panu nebo
k zeměnínu nebo měsťanínu o to hledíno bud
o tu škodu, a též i w městech kdyžby na koho
žádano bylo, aby se tak zachowali a zločincům
nižádnym aby žádných gleytůw nedáwali ani
páni ani rycierstwo ani města.
J. Paklibi páni a rycierští lidé nebo z měst kteří w krčmách se powaleli služeb nechtíce hledeti ani hospodařstwí ten též wzat bud rowně jako i jiny. Ale wšak na tako wý zpusob aby byl
postawen před páný na plnem saudu a wina
jeho aby oznámena byla jakaž pak koliwěk a
wedle té bud sauzen beze wší milosti.
J. Kdyžby se mord nebo lúpež na silnicích nebo
na cestách přihodil, tehdy wsichni z zamkůw
z twrzí i z měst mestecek i ze wší, aby honiti

pakliby kto nekonil a wtom seznán byl, tehdy
Kral J.M: má takowé nebo takowého obeslati a
pakliby nebylo krále w zemi tehdy páni z plného
saudu, a tu se má ~~zprawiti, proč jest nekonil~~
a jestližeby to swéwolně bez hodné příčiny učinil
tehdy cožby jemu wtom pány nalezeno a rozká-
zano bylo aby tu pokutu trpěl a to i hned páni a
rycierstwo aby lidem swým oznámili, a w městech
aby prowolano bylo.

A což se toho hanění dotýče, jakož se mnozí natom
uražejí prawice, žeby to jich cti a dobré powěsti
k škodě bylo, A jestližeby kto takowého zločince
jal do žádn~~ému pánu (panům rycierstwu, ani~~
~~zemanom)~~ nemá jich cti a dobré powěsti k škodě
ani kujmě nyžadné býti

J Bylaliby různice o to, ktožby žádal aby jemu
wydán byl člowěk jeho na toho pána práwo
kromě popraw panůw a rycierstwa, kteříž
na poprawy wysady mají a přijma ho i chtěl
aby naň ~~wrukowano~~ bylo, a tomu ktožby jej
jal, nezdálo mu se wručiti, tehdá to buď ~~wzne~~-
šeno na ~~poprawci a poprawce to rozsud~~, mali
naň wručeno býti čili nic, a tu na te poprawě
kdež jest dan aby odprawen byl, a ten ktož jej dá

má od něho zaplatiti podle zuſtání, a což jim w tom od panůw rozkázáno bude při tom aby se tak zachowali

J jestližeby se kde přihodilo, a takowých zločinců zjímáno několik bylo a bylo ku popráwě dáti tehdá člowěku popráwnímu od prwního aby dáno bylo kopa grošů a od jiných toliko po půl kopě gr: wše českých.

J což se dotyče silnic přes železné hory i jinde kdežkoli na lesích lupeže a mordy od takowých zločincůw se dějí aby se lesowé okolo těch míst [kdež by toho potřeba kázala] wymyceny byli – od cesty ſſiří jedněch koňůw s obů stran a ty lesy i hned wyfiti mají ti kteříž jsu držitele těch lesůw beze wší odpornosti a odtahu, a tak potomně aby ti lesowé na těch místech wždy wycenybyli když by toho potřeba byla – W pamatnych Gxxi

Páni a wladyky Pražané a jiná města na sněmu obecním kteryž držan byl na hradě Pražském Let: Boz: 1494 w ponděli na den sw: Matěje Apoštola Tyto artykule přidali.

Znamenawše že se ne umenšují krádežowé lupežowé i mordy w Králowstwí Českém, i také z napomenutí wšech skrze nayjasnějšího Kniežete a pana pana Wladislawa z boží Mſti Uherského

českého Krále pana našeho naymilostiwějšího i
utwrditi jsú ráčili, aby žádný z panůw rycierstwa
ani z měst bezžádným takowých aby nepřechowáwa-
ti. A jestližeby se udalo a kto žádal práwa na kte-
rehožkoliwěk, jestližeby sám swé poprawy neměl aby
bezewší odpornosti wydal takowého k poprawě, k kte-
rejžby poprawě příležal nebo naybližší poprawě byl a
ten poprawce bezewšech fortelůw aby poprawu pu-
stil a k sobě aby přijal dobré znamenité lidi na oli
zachowalé kteřížby přitom tázáni byli měli, a jest-
ližeby w tom wyznání dotklo se kterého pana neb
rycierského člowěka, žeby o tom wěděl neb toho pří-
čina byla, Tomu aby to hned oznámeno bylo a ten ji-
stý zločinec, který na toho pána neb rycierského
člowěka práwí aby utracen nebyl až do naypr-
nějších suchých dní potom přišlých a aby ten zlo-
činec přiweden byl na hrad pražský, a ten pan anebo
člowěk rycierský, kteremuž dáno wěděti že naši prá-
wí skrze ty, kteříž sú přitom tázáni byli, take beze
wšech wymluw, státi má prede pány Jich milostí na
plném saudu, pakliby nestal aby obeslán byl též
jako o moc, nestalliby potom obeslání we čtyřech [14.ti]
dnech aby čest a wěru ztratil a aby k jeho hrdlu i
statku hledíno, neb by již sam sebú wiňen byl, a pak-
li stane aby se z toho před Jich Milostí na plném sau-
du poctiwě wywédl na zhowalení panské, a ten toho
takowého statek nemá nikam obracowan býti ani

wyprosowán, než aby z toho statku tomu komuž by se škoda stala napřed zaplaceno bylo, a ostatek toho statku aby obraceno bylo na obecní dobré s panským úřadú a ktožkoli řekl kterého zločince jal, a nemaje svého vězeni a přinest jej na zámky k kterýmž přísedí nebo do měst, aby takové zločince do swých vězení přijímali beze wší odpornosti, aby také chuti své sprawedlnosti dosíci mohli. Item také na žadného pzance newywedeného a na zloděje zjewného nemá urukowáno býti. J: Také což se rybnikářůw dotýče když by koli na rybnicích dělali a w kterých lupežech nebo mordích postiženi byli, a žádáno by bylo na ně prawa na kohožkoli u kohož dělají, aby beze wší odpornosti wydáwani byli ku poprawám neb se jim wyjít jakož se nahoře píše.

J: Také jakož se také přiházi, že dobrí lidé honíce po pána swého škodě nebo pokižkoli jiného škodě, když by se takowých zločincůw dohonili, a je zebyjímali jakož o tom w prwnějším nálezu šíře doličeno jest a psáno. Jestli zpráni Jich Mst nad tokztomu přidali račili sutéto, aby žádný té smelosti nebyl ani směl dotýkati na žádného toho který by honil a přitom jímaný byl. Pakliby kto koho w tom dotýkal nebo dotýkati chtěl, a naň to usnědčeno bylo, ten takowý má obeslán

býti a před pany na plném saudu aby postawen byl a to což jest koho w čem dotýkal, aby oprawil co jest koli mluwil že jest w hrdlo that a dwě nedeli aby w wěži seděl beze wši milosti a so[...] gr. č. s tomu kohožby dotýkal aby dal beze wši odpornosti, a nadto jestliže by co wice naložil stawaje ješto by swědomím prowesti mohl wedle zchwáleni panského, to aby také zaplatiti powinowat byl.

J. Toż se wyptarówé dosyć Kteříž po silnicích jezdí budto Čechowé Γ němce přijímajíc posměchy a pychy lidem w zemi české činice, ješto jest to prwe nikdy w kralowstwí českém nebywalo obyčeje německého se chytajíce, toho aby wice nebylo. Jestližeby pak kto učiniti směl a uswědčen byl jakéhožby koli stawu byl aby ten takowy před pany stál kdyžbykoli z plného saudu od panůw jich Mti obeslán byl a před pány jich milosti jestližeby se z toho newywedl, aby napřed dwě nedeli w wěži seděl a tomu na kohož jest ten pych ukázal so[...] gr. č. aby bez milosti dal a jeho aby odprosil tak jakžby mu pany nalezeno bylo. A jestližeby pak jeho ranil na kohož by tu půtku udělal, tehdy má trestán býti a škodu a náklad aby nawratil. Pakliby koho zabil, tehdy aby bez milosti hrdlo ztratil. N3

J. Kteřížkoli pomezní zámky drží, i do země se kdežkoli wkupili, ti aby po ten den žádných Němcůw ani wyptarůw nepřechowáwali a žádnému w zemi škody, aby žádné

Γ pod způsobem a postawi německú anebo Čechowé němce etc: ut supra.

nečinili ani činiti dopúštěli ke škodě zemi, ani také žádných vězňův aby nepřijímali bez odpuštění královského a panského. Paklibi kto proti tomu učinil, aby ten bez milosti kázán byl

¶ Také jestližeby se kterému obyvateli země české jaká škoda od Němcův stala, ten každý komuž by se škoda stala, má to na krále a na pány na plném saudě vznésti a král a páni jich Milost mají jej v tom opatřiti aby mu škoda byla napravena

Což se židův dotyče, jakož kradené věci přijímají, ktožby koliveк svú kterú věc jemu ukradenú v židech opatřil, u kteréhožkoli žida že ten žid nebo li židové, hned beze všeho úplatku zase navraciti mají beze vší odpornosti, a také židé toliko, aby na zaklady pujčovali, ale na listy a na registra nic, neb potom skrze to zmatkové dějí se znamenili, a kterýžkoli žid na kterú kradenú věc půjčil, a ten komuž ukradeno jest kterú škodu skrze to vzal, že ten žid jemu tu škodu napraviti má beze vší odpornosti, aneb toho zloděje jemu oznámiti také beze vší odpornosti. Paklibi toho žida neučinil, tehdy ten komuž ukradeno jest k hrdlu i k statku bude moci hleděti k tomu židu A již po dnešní den nemají na žádné registra ani listy ve vší zemi židé půjčovati než toliko na zaklady, než což sú prvé až do tohoto dne na

listy a na registra půjčili má jim purkrabě
pražský o to konec učiniti konečně do sv:
Václava naypro příštího, a tu sumu jim
kteruž registry mají zapsanu neb na listech
má dopomoci do toho času aby sumy své vyzdvi-
hli, a při suchých dnech letničných a při sv:
Jeronymě mají páni z sebe dva z sudu zem-
ského přidati k purkrábi a čby oč on srovnati
nemohl, aby to spravedlivě srovnali tak aby
se křesťanu ani židu křivda nestala. A mají-li
jaké listy od krále J:M: neb sobě zjednají, že
li nemají prodi tomu to svolení žádné moci míti
ani takowi listowé proti tomuto svolení mají
sauzeni býti, a kterýžby žid po ten čas to na list
neb na registra jakú sumu půjčil, že mu jí
ten nemá zase dáti. K tomuto do desk vložení
byli su k tomu vysláni z plného saudu zemské-
ho a sněmu obecního Jindřich z Hradce nay-
vyšší komorník Kralowstwí Českého ~~a~~ Půtha
z Ryzmberka a z Švihova nayvyšší sudí
téhož Kralowstwí Českého z panůw, k tomu
jsúce z vlaště vysláni. V pamatných lj XXI A
také primo Mauricii P XII o temž stojí.
N: N z P: Že při tazání zločince žádný býti
nemá ani se ptáti a tázati na žádného hanbu
Než chceli se kto po své škodě ptáti, ptay

se věli o tom neb komu sú nosili, ale žád-
ného nejmenůj, a to daj pravě na ceduli na-
psano purkrabí ať by se on na to tam neb ti
kteříž při něm z rady jsú buď sam, anebo oni
tázali jeho.
Jakliby vyznal na koho z panského a rycier-
ského řádu člověka, ten má tam pustěn býti sám
třeti s přátely svými aby jemu věděti znal a pra-
vil: než na žadné popravě ani buď u popraw-
ci buď na zámcích buď v městech, městči-
kách, žadný se nema ptáti jmenuje koho z pan-
ského a rycierského řadu člověka. Jakliby kto
jmenoval koho buď z panského neb rycierského
ten od toho kohož jest jmenowal, můž pohnán bý-
ti z narčku cti a on to jemu napraviti má;
než na psancích v tom shledané, každy se bude moci
že jmena ptáti buď na panského neb rycierské-
ho člověka a každy se v popravě své zacho-
vay tými řádem nepuštěje k tázání leč při svém
a uřadnicky své a mučení budže podle prawa
starodavního, než což se obecních lidí dotýče
to buď při obecním zustání zachowáno.
N. w. z. p. Že žadný z panského a rycierského ani
z městského stawu, ktožby koli co prohral na
dluh buď pajčkami neb jakžkoli z dluženim ve hře

a udělalliby na se jakežkoli listy aneb zápisy
budžto sliby, aže ten slib zápis žadnému ke ško-
dě býti nemá w ničemž ani na jeho dobré po
wésti ani na statku neb jsú od starodáwna
herních wěcí páni na úřad nesádili. A tak
má státi na budúcí časy též že to snizeno býti
nemá žadným práwem
N. w z p: Že silnice starodáwní swobodné
býti mají každému a každý na swém grun-
tu má silnici opprawowati neopprawili, wyje-
dúli podlé té cesty na jeho grunty že toho
hájiti žadný nemá neb jest tu škodu sám sobě
winen, poněwádž silnice neopprawil na grun-
tu swém, a také silnice na wodách, ježích
w prostředku mají býti otewřiný swobodně
Tak jež od starodáwna wždycky to býwa-
lo bez překažky, tak aby lidé mohli dolůw
i nahorům jezdili bez utiskůw i bez pře-
kažky s loďmi i slesy.
N: w z p. Kdožby toho na hoře psaného práwa
před ~~[illegible]~~ zemským saudem neb před
kterým jiným saudem neukazowal a na nic
se netáhl a nežádal při něm zachowán býti, že
Kral J Mst a páni a wladyky w saudu zem-

ském mají a budu moci wedle přelíčení
a swědomí suditi, jakož od starodáwna
bywalo. A též při jiných saudích

N. w. z p. že páni rycierstwo w těchto knihách
což nahoře psáno stojí za práwo sú nalezli a
utwrdili a tím hybáno nemá býti od nižád-
ného člowěka bez swolení hlasu panského a
rycierského, než panský a rycierský staw
měl jest wždycky wůli a swobodu práw
swých přičiniti aneb ujíti, a též ještě
sobě obadwa stawowé tu swobodu pozů-
stawují. Cožby se koliwěk ta dwa stawy na
obecním sněmu swolili budú moci práwa
přičiniti aneb ujíti, a též o saudu zem-
ském aneb u jiných saudůw Cožby se swolili
že budú moci za práwo ustawiti, přičiniti
neb ujíti, tak jakož od starodáwna býwálo
Než cožby w nahoře psaných knihách psáno
bylo, ještoby městského stawu se dotýkalo
a oniby také toho některého artykule po-
máhati měli, také bez jich cělého hlasu ne-
ma se přičiniti ani ujímati.

Přepsány jsou tyto Zřízení Zemské
P.T. pánu Dru a Professoru Maciejowskému
k jehož Historii Prawodatstew
Slowenských přičiněním a
slowem pána Wenceslawa Hanky
Bibliothekára českého Museum &c.
z wytisku Zřízení Zemských
Kněharny Bohoslowců na ústawu
w Hradci nad Labem
w měsících Lednu a únoru
1834
Welikánem [illegible]